

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Εγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας

Δεύτερο μέρος — Δικαιώματα των πολιτών

(2020/C 173/01)

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης έχει καθαρά ενημερωτικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί προσθήκη ή συμπλήρωμα στη συμφωνία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας.

Μολονότι το παρόν έγγραφο καθοδήγησης συντάχθηκε από το προσωπικό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απόψεις που περιέχονται σ' αυτό δεν θα πρέπει να ερμηνεύονται ως δήλωση επίσημης θέσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο γενικός στόχος του δεύτερου μέρους της συμφωνίας για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (στο εξής: η συμφωνία) είναι η διασφάλιση των δικαιωμάτων των πολιτών τα οποία απορρέουν από το δικαίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΕΕ) και τα οποία ασκούν οι πολίτες της Ένωσης που ζουν ή εργάζονται στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (στο εξής: Ηνωμένο Βασίλειο) και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που ζουν ή εργάζονται στην ΕΕ, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, αντιστοίχως, έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στη συμφωνία, και η πρόβλεψη εγγυήσεων, γι' αυτόν τον σκοπό, οι οποίες θα είναι αποτελεσματικές, θα μπορούν να επιβληθούν και δεν θα εισάγουν διακρίσεις.

1. ΤΙΤΛΟΣ I – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Τα άρθρα 9, 10 και 11 της συμφωνίας καθορίζουν από κοινού το προσωπικό και το εδαφικό πεδίο εφαρμογής για τους σκοπούς της εφαρμογής του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως προς τη διαμονή, τα έγγραφα διαμονής, τους μισθωτούς και τους μη μισθωτούς εργαζομένους και τα επαγγελματικά προσόντα (ο τίτλος III σχετικά με τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης έχει το δικό του προσωπικό πεδίο εφαρμογής).

Οι ωφελούμενοι του τίτλου II της συμφωνίας είναι οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που έχουν ασκήσει δικαίωμα διαμονής ή εργασίας σύμφωνα με το δικαίο της Ένωσης πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και που συνεχίζουν να το πράττουν μετά τη λήξη της, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, αντιστοίχως.

Οι όροι «πολίτης της Ένωσης» και «υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου» ορίζονται, αντίστοιχα, στο άρθρο 2 στοιχεία γ) και δ) της συμφωνίας.

Οι αναφορές στο παρόν έγγραφο καθοδήγησης σε δικαιώματα ή κανόνες ελεύθερης κυκλοφορίας βάσει του δικαίου της Ένωσης περιλαμβάνουν τα δικαιώματα που απορρέουν από: τα άρθρα 21, 45 και 49 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ)· την οδηγία 2004/38/ΕΚ σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (στο εξής: οδηγία 2004/38/ΕΚ)· και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011 που αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο εσωτερικό της Ένωσης [στο εξής: κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 492/2011].

1.1. Άρθρο 9 – Ορισμοί

1.1.1. Άρθρο 9 στοιχείο α): Μέλη της οικογένειας

1.1.1.1. Άρθρο 9 στοιχείο α) σημείο i): «Βασικά» μέλη της οικογένειας

Τα «βασικά» μέλη της οικογένειας ορίζονται με παραπομπή στο άρθρο 2 σημείο 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης και ως προς τα μέλη της οικογένειας των μισθωτών και των μη μισθωτών εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των μεθοριακών εργαζομένων (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-401/15 έως C-403/15, *Depesme* και *Kerrou*).

Σύμφωνα με το δικαιο της Ένωσης, τα μέλη της οικογένειας των πολιτών της Ένωσης δεν έχουν, καταρχήν, αυτοτελές δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής (εκτός εάν είναι τα ίδια πολίτες της Ένωσης ή έχουν αποκτήσει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής λόγω της σχέσης τους με πολίτη της Ένωσης, που αποτελεί την πηγή των δικαιωμάτων τους ελεύθερης κυκλοφορίας). Στο ίδιο πνεύμα, τα μέλη της οικογένειας δεν απολαύουν δικαιωμάτων βάσει της συμφωνίας εκτός εάν τα εν λόγω δικαιώματα απορρέουν από τον/τη δικαιούχο, δηλαδή από πρόσωπο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) έως δ) της συμφωνίας.

Η μόνη εξαίρεση είναι τα μέλη της οικογένειας που εμπίπτουν στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και τα οποία διαμένουν στο κράτος υποδοχής «ανεξάρτητα» κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, καθώς το δικαίωμά τους διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης τη στιγμή εκείνη δεν υπόκειται πλέον στην αίρεση της κατοχής της ιδιότητας μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης ο οποίος, τη δεδομένη στιγμή, ασκεί στο κράτος υποδοχής δικαιώματα που απορρέουν από τη Συνθήκη.

1.1.1.2. Άρθρο 9 στοιχείο α) σημείο ii): Υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι φροντιστές συντηρούμενου πολίτη της Ένωσης

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ) έχει αναγνωρίσει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, και άλλα πρόσωπα θα πρέπει να έχουν δικαίωμα διαμονής, ιδίως όταν η παρουσία των προσώπων αυτών είναι πράγματι αναγκαία για να μπορούν οι πολίτες της Ένωσης να απολαύουν του δικαιώματος διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης.

Το πιο σχετικό παράδειγμα είναι ο ανήλικος μετακινούμενος πολίτης της Ένωσης με γονέα ο οποίος δεν είναι πολίτης της Ένωσης. Ενώ το δικαίωμα διαμονής του πολίτη της Ένωσης είναι πασιδηλο σύμφωνα με το δικαιο της Ένωσης, ο γονέας που συντηρεί τον πολίτη της ΕΕ δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 σημείο 2 στοιχείο δ) της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, καθώς αυτό εφαρμόζεται για γονείς που συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης (ενώ εδώ πρόκειται για την αντίστροφη περίπτωση). Στην υπόθεση C-200/02, *Chen*, το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι ο εν λόγω γονέας έχει δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής προκειμένου να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά του το δικαίωμα διαμονής του ανήλικου παιδιού που είναι πολίτης της Ένωσης.

Το άρθρο 9 στοιχείο α) σημείο ii) δεν περιορίζεται στην αναφορά στους κύριους φροντιστές την οποία κάνει το ΔΕΕ στην υπόθεση *Chen* (όπου διακυβευόταν μόνο η διαμονή της μητέρας του παιδιού), καθώς η διατύπωσή του είναι ευρύτερη ώστε να καταλαμβάνει και πρόσωπα που δεν είναι κύριοι φροντιστές (για παράδειγμα, ανήλικα αδέρφια που έχουν τον ίδιο ή τους ίδιους κύριους φροντιστές με τον ανήλικο πολίτη της Ένωσης).

1.1.2. Άρθρο 9 στοιχείο β): Μεθοριακοί εργαζόμενοι

Οι μεθοριακοί εργαζόμενοι είναι πρόσωπα που εμπίπτουν στον ορισμό του ΔΕΕ για τους «εργαζόμενους», οι οποίοι, ταυτόχρονα, δεν διαμένουν υπό τους όρους του άρθρου 13 της συμφωνίας στο κράτος στο οποίο είναι «εργαζόμενοι».

Καλύπτονται τόσο οι μισθωτοί (άρθρο 45 της ΣΛΕΕ) όσο και οι μη μισθωτοί (άρθρο 49 της ΣΛΕΕ) μεθοριακοί εργαζόμενοι (βλέπε υπόθεση C-363/89, *Roux* και την καθοδήγηση για τα άρθρα 24 και 25).

1.1.2.1. Ορισμός μισθωτού και μη μισθωτού εργαζομένου

Ούτε το πρωτογενές ούτε το παράγωγο δικαιο της Ένωσης ορίζουν τον «μισθωτό εργαζόμενο» ή τον «μη μισθωτό εργαζόμενο».

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, ο όρος «εργαζόμενος» έχει ειδικό νόημα για τους σκοπούς της ελεύθερης κυκλοφορίας στην Ένωση (βλέπε για παράδειγμα, υπόθεση C-66/85, *Lawrie-Blum*) και πρέπει να ερμηνεύεται ευρέως (βλέπε υπόθεση C-139/85, *Kempf*).

Δεν είναι δυνατή η εφαρμογή αποκλιόντων εθνικών ορισμών (π.χ. του ορισμού του «εργαζόμενου» στο πλαίσιο εθνικού εργατικού δικαίου) που θα ήταν πιο περιοριστικοί.

Το ΔΕΕ έχει ορίσει τον μισθωτό «εργαζόμενο» ως «πρόσωπο που ασκεί πραγματική και γνήσια δραστηριότητα, εξαιρουμένων των δραστηριοτήτων που είναι τόσο περιορισμένες ώστε έχουν αμιγώς δευτερεύοντα ή επικουρικό χαρακτήρα», παρέχοντας «προς έτερο και υπό τη διεύθυνση αυτού του τελευταίου, υπηρεσίες έναντι των οποίων λαμβάνει αμοιβή» (βλέπε υποθέσεις C-138/02, *Collins*, C-456/02, *Trojani* ή C-46/12, *L.N.*).

Τα κύρια χαρακτηριστικά της εργασιακής σχέσης είναι τα ακόλουθα:

- συγκεκριμένο πρόσωπο παρέχει επί ορισμένο χρόνο υπηρεσίες (βλέπε, για παράδειγμα, υποθέσεις C-139/85, *Kempf*, C-344/87, *Betray*, C-171/88, *Rinner-Kühn*, C-1/97, *Birden*, και C-102/88, *Ruzius-Wilbrink*)
- προς άλλο πρόσωπο και υπό τη διεύθυνσή του (βλέπε υποθέσεις C-152/73, *Sotgiu*, C-196/87, *Steymann*, C-344/87, *Betray*, και C-151/04, *Nadin*)
- έναντι αμοιβής (βλέπε, για παράδειγμα, υποθέσεις C-196/87, *Steymann*, C-344/87, *Betray*, C-27/91, *Hostellerie Le Manoir*, και C-270/13, *Χαραλαμπίδης*).

Οι «μισθωτοί» εργαζόμενοι διακρίνονται από τους «μη μισθωτούς» εργαζόμενους με βάση την ύπαρξη σχέσης εξάρτησης. Η εργασία στο πλαίσιο σχέσης εξάρτησης χαρακτηρίζεται από την επιλογή της δραστηριότητας και τον καθορισμό της αμοιβής και των συνθηκών εργασίας από τον εργοδότη (υπόθεση C-268/99, *Jany*).

1.1.3. Άρθρο 9 σημείο γ): Κράτος υποδοχής

Η διάταξη αυτή κάνει διάκριση μεταξύ πολιτών της Ένωσης και υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου. Το κράτος υποδοχής ορίζεται διαφορετικά στην κάθε περίπτωση.

Για τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου, το κράτος υποδοχής είναι το κράτος μέλος της ΕΕ, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο β) της συμφωνίας, στο οποίο ασκούν το δικαίωμα διαμονής τους σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες για την ελεύθερη κυκλοφορία. Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν μπορεί να αποτελεί κράτος υποδοχής, βάσει της συμφωνίας, για τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου — αυτό σημαίνει ότι οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που διέμεναν στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου βάσει δικαιωμάτων που απορρέουν από το δικαίο της Ένωσης (ως πρόσωπα ωφελούμενα από τα δικαιώματα που απορρέουν από τη νομολογία του ΔΕΕ στις υποθέσεις C-34/09, *Ruiz Zambrano*, ή C-370/90, *Singh*) δεν καθίστανται ωφελούμενοι της συμφωνίας με την προσωπική τους ιδιότητα.

Για τους πολίτες της Ένωσης, το κράτος υποδοχής είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της συμφωνίας. Οι πολίτες της Ένωσης δεν καθίστανται ωφελούμενοι της συμφωνίας με την προσωπική τους ιδιότητα σε κανένα κράτος μέλος της ΕΕ, ανεξαρτήτως του εάν αυτό είναι το κράτος μέλος της ιθαγένειάς τους ή όχι.

1.1.3.1. Εάν «άσκησαν το δικαίωμα διαμονής τους σύμφωνα με το δικαίο της Ένωσης»

Η άσκηση του δικαιώματος διαμονής σημαίνει ότι πολίτης της Ένωσης ή υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου διαμένει νόμιμα στο κράτος υποδοχής βάσει του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Καλύπτονται όλες οι πιθανές περιπτώσεις στις οποίες το δικαίωμα διαμονής απορρέει από τους κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία.

Αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα διαμονής, ανεξαρτήτως από το εάν είναι μόνιμο, ανεξαρτήτως της διάρκειάς του (π.χ. άφιξη στο κράτος υποδοχής μία εβδομάδα πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και διαμονή εκεί ως πρόσωπο που αναζητεί εργασία σύμφωνα με το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ) και ανεξαρτήτως της ιδιότητας με την οποία ασκούνται τα εν λόγω δικαιώματα (μισθωτού εργαζομένου, μη μισθωτού εργαζομένου, σπουδαστή, προσώπου που αναζητεί εργασία κ.λπ.).

Αρκεί η άσκηση του δικαιώματος διαμονής σύμφωνα με τους όρους του δικαίου της Ένωσης ως προς το δικαίωμα διαμονής (υπόθεση C-162/09, *Lassal*, ή συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-424/10 και C-425/10, *Ziolkowski* και *Szeja*).

Η κατοχή εγγράφου διαμονής δεν αποτελεί προϋπόθεση νόμιμης διαμονής σύμφωνα με το δικαίο της Ένωσης, επειδή, σύμφωνα με το δικαίο της Ένωσης, το δικαίωμα διαμονής απονέμεται απευθείας στους πολίτες της Ένωσης από τη Συνθήκη και δεν εξαρτάται από την εκπλήρωση διοικητικών διαδικασιών (αιτιολογική σκέψη 11 της οδηγίας 2004/38/EK). Αντιστοίχως, η κατοχή εγγράφου διαμονής που έχει εκδοθεί βάσει του δικαίου της Ένωσης δεν καθιστά, καθαυτή, την εν λόγω διαμονή σύμφωνη με το δικαίο της Ένωσης (υπόθεση C-325/09, *Dias*).

1.1.3.2. «Πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και εξακολουθούν να διαμένουν [...] και έπειτα από αυτήν»

Οι έννοιες αυτές, που θα πρέπει να διαβάζονται από κοινού, ενσωματώνουν χρονικό όριο με βάση το οποίο η διαμονή σύμφωνα με το δικαίο της Ένωσης πληροί τις προϋποθέσεις για τους σκοπούς του δεύτερου μέρους της συμφωνίας μόνο όταν η εν λόγω διαμονή είναι «συνεχής» κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (31 Δεκεμβρίου 2020).

Οι κανόνες για το αδιάλειπτο της διαμονής καλύπτονται περαιτέρω στο άρθρο 11 της συμφωνίας.

Οι ιστορικές περιόδους διαμονής που έχουν παρέλθει πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (για παράδειγμα, διαμονή μεταξύ 1980 και 2001) ή περιόδους διαμονής που αρχίζουν μόνο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου δεν πληρούν τις προϋποθέσεις.

1.1.4. Άρθρο 9 στοιχείο δ): Κράτος εργασίας

Το κράτος εργασίας είναι συναφές μόνο για τον προσδιορισμό του εδαφικού πεδίου εφαρμογής των δικαιωμάτων των μεθοριακών εργαζομένων.

Τα πρόσωπα που διαμένουν στο κράτος στο οποίο εργάζονται δεν θεωρούνται μεθοριακοί εργαζόμενοι.

1.1.5. Άρθρο 9 στοιχείο ε): Δικαίωμα επιμέλειας

Η έκφραση «δικαίωμα επιμέλειας» ορίζεται με παραπομπή στο άρθρο 2 σημείο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα).

Η εν λόγω διάταξη καλύπτει τα δικαιώματα επιμέλειας που προκύπτουν από δικαστική απόφαση, από τον νόμο ή από ισχύουσα συμφωνία.

1.2. Άρθρο 10 – Προσωπικό πεδίο εφαρμογής

1.2.1. Πολίτες της Ένωσης και υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου: Παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ)

Οι όροι «πολίτης της Ένωσης» και «υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου» ορίζονται, αντίστοιχα, στο άρθρο 2 στοιχεία γ) και δ) της συμφωνίας.

Το ΔΕΕ έχει δώσει ειδικές κατευθύνσεις με τη νομολογία του σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών που έχουν διπλή ιθαγένεια. Η εν λόγω νομολογία είναι σημαντική προκειμένου να καθοριστεί σε ποιες περιπτώσεις πολίτης με διπλή ιθαγένεια καλύπτεται από τη συμφωνία και σε ποιες περιπτώσεις η διπλή ιθαγένεια αφορά αμιγώς εθνική περίπτωση.

Οι πολίτες με διπλή ιθαγένεια δύο κρατών μελών της ΕΕ (π.χ. πρόσωπο με τσεχική και σλοβακική ιθαγένεια) ή με διπλή ιθαγένεια, αφενός κράτους μέλους της ΕΕ και αφετέρου τρίτης χώρας (π.χ. πρόσωπο με τσεχική και ιαπωνική ιθαγένεια), που διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καλύπτονται σαφώς από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ως πολίτες της Ένωσης.

Οι πολίτες με διπλή ιθαγένεια, αφενός κράτους μέλους της ΕΕ και αφετέρου του Ηνωμένου Βασιλείου, τις οποίες έλαβαν είτε λόγω γέννησης είτε με πολιτογράφηση, καλύπτονται από τη συμφωνία εάν, έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, έχουν ασκήσει τα δικαιώματά τους ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στο κράτος υποδοχής του οποίου έχουν την ιθαγένεια (υπόθεση C-165/16, *Lounes*). Οι πολίτες με διπλή ιθαγένεια, αφενός κράτους μέλους της ΕΕ και αφετέρου του Ηνωμένου Βασιλείου, τις οποίες έλαβαν είτε λόγω γέννησης είτε με πολιτογράφηση, καλύπτονται επίσης από τη συμφωνία εάν, έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, έχουν ασκήσει τα δικαιώματά τους ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του οποίου έχουν την ιθαγένεια (αυτό δεν θίγει τα δικαιώματα που έχουν ως μετακινούμενοι πολίτες της Ένωσης σύμφωνα με το δικαίωμα της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης).

Οι πολίτες με διπλή ιθαγένεια, αφενός κράτους μέλους της ΕΕ και αφετέρου του Ηνωμένου Βασιλείου, που απέκτησαν την ιθαγένεια του κράτους υποδοχής μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καλύπτονται από τη συμφωνία κατ' αναλογία της κρίσης του ΔΕΕ στην υπόθεση C-165/16, *Lounes*.

Οι πολίτες με διπλή ιθαγένεια, αφενός κράτους μέλους της ΕΕ και αφετέρου του Ηνωμένου Βασιλείου, **που δεν άσκησαν ποτέ τα δικαιώματά τους ελεύθερης κυκλοφορίας** σύμφωνα με τα άρθρα 21, 45 ή 49 της ΣΛΕΕ (όπως στην υπόθεση C-434/09, *McCarthy*) δεν καλύπτονται από τη συμφωνία.

1.2.2. Εκτός πεδίου εφαρμογής

1.2.2.1. Αποσπασμένοι εργαζόμενοι

Οι πολίτες που βασιζονται αποκλειστικά στα δικαιώματα που απορρέουν από το άρθρο 56 της ΣΛΕΕ δεν καλύπτονται από τη συμφωνία [βλέπε επίσης την καθοδήγηση για το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του τίτλου ΙΙΙ της συμφωνίας].

Η συμφωνία δεν παρέχει στους αποσπασμένους εργαζόμενους δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

1.2.2.2. Δικαιώματα πολίτη της Ένωσης: Υπόθεση C-34/09, Ruiz Zambrano

Οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου των οποίων τα δικαιώματα στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου βασιζονται στο γεγονός ότι οι ίδιοι ήταν πολίτες της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 20 της ΣΛΕΕ δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας.

Κατά συνέπεια, τα μέλη της οικογένειάς τους επίσης δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας και υπόκεινται στους κανόνες που ισχύουν στο κράτος υποδοχής.

1.2.2.3. Δικαίωμα των επιστρεφόντων πολιτών της Ένωσης και υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου σε οικογενειακή επανένωση: Υπόθεση C-370/90, Singh

Οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που καλύπτονται από τη συγκεκριμένη νομολογία δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας. Κατά συνέπεια, τα μέλη της οικογένειάς τους επίσης δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας. Το καθεστώς διαμονής των μελών της οικογένειας των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου που επιστρέφουν στο Ηνωμένο Βασίλειο ή των πολιτών της Ένωσης που επιστρέφουν στο κράτος μέλος του οποίου έχουν την ιθαγένεια θα ρυθμίζεται, αντίστοιχα, από το δίκαιο του Ηνωμένου Βασιλείου ή της Ένωσης.

1.2.3. Άρθρο 10 παράγραφοι 1 έως 4: Μέλη της οικογένειας

Το άρθρο 10 παράγραφοι 1 έως 4 ορίζει ποια πρόσωπα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας λόγω οικογενειακού δεσμού με τον/τη δικαιούχο [πρόσωπο που εμπίπτει σε οποιαδήποτε διάταξη του άρθρου 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) της συμφωνίας].

Βάσει της οδηγίας 2004/38/EK, η συμφωνία κάνει διάκριση μεταξύ δύο κατηγοριών «μελών της οικογένειας»: των «βασικών» μελών της οικογένειας [που ορίζονται στο άρθρο 9 στοιχείο α) της συμφωνίας και αντιστοιχούν σ' αυτά που καθορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2 της οδηγίας 2004/38/EK] και τα μέλη της «ευρύτερης» οικογένειας (που εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου 10 παράγραφοι 2 έως 5 της συμφωνίας και αντιστοιχούν σ' αυτά που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK).

1.2.3.1. Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο i): «Βασικά» μέλη της οικογένειας που διαμένουν στο κράτος υποδοχής

Αυτή η διάταξη καλύπτει τα «βασικά» μέλη της οικογένειας [που ορίζονται στο άρθρο 9 στοιχείο α) της συμφωνίας] που διέμεναν στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου με την ιδιότητά τους ως μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης ο οποίος ασκεί δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας στο κράτος υποδοχής βάσει του δικαίου της Ένωσης.

1.2.3.2. Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο ii): «Βασικά» μέλη της οικογένειας που διαμένουν εκτός του κράτους υποδοχής

Τα μέλη της οικογένειας που καλύπτονται από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο ii) δεν έχουν μετακινηθεί στο κράτος υποδοχής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Μπορούν να επανενωθούν με τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής οποτεδήποτε μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Τα εν λόγω μέλη της οικογένειας πρέπει να είναι απευθείας συγγενείς (δηλαδή να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 σημείο 2 της οδηγίας 2004/38/EK με την ιδιότητα του/της συζύγου, του/της καταχωρισμένου/-ης συντρόφου ή του/της απευθείας ανιόντος/-ούσας) του/της δικαιούχου κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Οι απευθείας κατιόντες που γεννήθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καλύπτονται επίσης από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο ii) της συμφωνίας, ενώ οι απευθείας κατιόντες που γεννήθηκαν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καλύπτονται από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο iii) της συμφωνίας.

Επιπλέον, το οικείο μέλος της οικογένειας πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 σημείο 2 της οδηγίας 2004/38/EK κατά τον χρόνο που υποβάλλει αίτηση διαμονής στο κράτος υποδοχής βάσει της συμφωνίας.

Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι πρόσωπο που αιτείται είσοδο με την ιδιότητα του/της συζύγου δικαιούχου το 2025 θα είναι επιλέξιμο βάσει της συμφωνίας εάν τελούσε σε γάμο με τον/τη δικαιούχο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και ο γάμος εξακολουθεί να υφίσταται το 2025.

Τέκνο δικαιούχου το οποίο ήταν κάτω της ηλικίας των 21 ετών κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου θα είναι επιλέξιμο να επανενωθεί με τον/τη δικαιούχο βάσει της συμφωνίας εάν εξακολουθεί να είναι τέκνο του/της δικαιούχου κατά τον χρόνο που υποβάλλει αίτηση επανένωσης με τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής και εξακολουθεί να είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών ή συντηρούμενο μέλος της οικογένειάς του/της.

Γονέας δικαιούχου θα είναι επιλέξιμος/-η να επανενωθεί με τον/τη δικαιούχο βάσει της συμφωνίας εάν είναι συντηρούμενο μέλος της οικογένειας του/της κατά τον χρόνο που υποβάλλει αίτηση επανένωσης με τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής.

1.2.3.3. Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο iii): Μελλοντικά τέκνα

Πρόσωπα που γεννήθηκαν ή υιοθετήθηκαν από τον/τη δικαιούχο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου προστατεύονται από το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο iii) της συμφωνίας.

Για να είναι επιλέξιμο προς επανένωση με τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής, τα εν λόγω μελλοντικά τέκνα θα πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 σημείο 2 στοιχείο γ) της οδηγίας 2004/38/EK κατά τον χρόνο που υποβάλλουν την αίτηση επανένωσης με τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής, δηλαδή να είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών ή να είναι συντηρούμενα μέλη της οικογένειάς του/της.

Το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο iii) της συμφωνίας εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) και οι δύο γονείς είναι δικαιούχοι: δεν υφίσταται τυπική απαίτηση να έχουν οι γονείς δικαίωμα αποκλειστικής ή κοινής επιμέλειας του παιδιού·
- β) ο/η ένας/μία γονέας είναι δικαιούχος και ο/η άλλος/-η έχει την ιθαγένεια του κράτους υποδοχής (π.χ. ζευγάρι όπου ο/η ένας/μία σύντροφος έχει πολωνική ιθαγένεια και ο/η άλλος/-η είναι πολίτης του Ηνωμένου Βασιλείου και το ζευγάρι διαμένει στην Πολωνία): δεν υφίσταται τυπική απαίτηση να έχουν οι γονείς δικαίωμα αποκλειστικής ή κοινής επιμέλειας του παιδιού (σύμφωνα μ' αυτή τη διάταξη, ο/η μη δικαιούχος γονέας δεν απαιτείται να διαμένει στο κράτος υποδοχής)·
- γ) ο/η ένας/μία γονέας είναι δικαιούχος (η διάταξη αυτή καλύπτει όλες τις περιπτώσεις στις οποίες το τέκνο έχει μόνο έναν γονέα που είναι δικαιούχος, εκτός εάν ο/η γονέας έχει απολέσει την επιμέλεια του παιδιού. Καλύπτει οικογένειες με δύο γονείς, για παράδειγμα τέκνο δικαιούχο ο/η οποίος/-α έχει συνάψει γάμο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου με πολίτη της Ένωσης που δεν είναι ωφελούμενος της συμφωνίας, και μονογονεϊκές οικογένειες ή περιπτώσεις στις οποίες ο/η μη δικαιούχος γονέας δεν διαμένει στο κράτος υποδοχής ή δεν έχει δικαίωμα διαμονής σ' αυτό): ο/η δικαιούχος γονέας απαιτείται να έχει δικαίωμα αποκλειστικής ή κοινής επιμέλειας του παιδιού.

Τέκνα που γεννήθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αλλά αναγνωρίζονται ως τέκνα (για παράδειγμα, όταν ο δικαιούχος αναγνωρίζει την πατρότητα του παιδιού) μόνο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου υπάγονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημείο i) ή σημείο ii), ανάλογα με τον τόπο διαμονής των παιδιών κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

1.2.3.4. Άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο στ): Μέλη της οικογένειας που έχουν αποκτήσει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής

Η διάταξη αυτή καλύπτει τα «βασικά» μέλη της οικογένειας [που ορίζονται στο άρθρο 9 στοιχείο α) της συμφωνίας] τα οποία:

- α) κάποια στιγμή πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου διέμεναν στο κράτος υποδοχής με την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που ασκεί δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας στο οικείο κράτος βάσει του δικαίου της Ένωσης·
- β) αργότερα, αλλά, σε κάθε περίπτωση, πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, απέκτησαν, βάσει του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, δικαίωμα διαμονής το οποίο δεν εξαρτάται πλέον από την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που ασκεί δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας στο κράτος υποδοχής βάσει του δικαίου της Ένωσης (για παράδειγμα, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 ή το άρθρο 16 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK)·
- γ) διατηρούν το εν λόγω αυτοτελές δικαίωμα κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Η ειδική περίπτωση των προσώπων που εμπίπτουν στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο στ) είναι ο λόγος για τον οποίο το δεύτερο μέρος της συμφωνίας δεν επαναλαμβάνει την απαίτηση του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38/EK, σύμφωνα με την οποία τα εν λόγω μέλη της οικογένειας θα πρέπει να «συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν» τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής.

1.2.3.5. Άρθρο 10 παράγραφος 2: Μέλη της «ευρύτερης» οικογένειας που διαμένουν ήδη στο κράτος υποδοχής

Το άρθρο 10 παράγραφος 2 καλύπτει τα μέλη της «ευρύτερης» οικογένειας (όπως καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK) που διέμεναν στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου με την ιδιότητά τους ως μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης που ασκεί δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας στο κράτος υποδοχής βάσει του δικαίου της Ένωσης. Η διάρκεια της διαμονής αυτής δεν είναι συναφής.

Το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας, βάσει του δικαίου της Ένωσης, στο κράτος υποδοχής των εν λόγω προσώπων προϋποθέτει ότι τους χορηγήθηκε έγγραφο διαμονής από το κράτος υποδοχής σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία.

Το δικαίωμα διαμονής, βάσει του δικαίου της Ένωσης, των εν λόγω προσώπων στο κράτος υποδοχής, που αναγνωρίζεται από το κράτος υποδοχής σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία, αποδεικνύεται από την έκδοση εγγράφου διαμονής.

1.2.3.6. Άρθρο 10 παράγραφος 3: Μέλη της «ευρύτερης» οικογένειας των οποίων η αίτηση εκκρεμεί

Τα μέλη της «ευρύτερης» οικογένειας (όπως καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK) τα οποία υπέβαλαν αίτηση δυνάμει του άρθρου 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK για να επανενωθούν με τον/τη δικαιούχο στο κράτος υποδοχής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αλλά η αίτηση των οποίων (είτε για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου είτε για τη χορήγηση εγγράφου διαμονής) εκκρεμεί κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου προστατεύονται όπως και στο πλαίσιο των κανόνων της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία.

Οι αιτήσεις τους θα πρέπει να εξεταστούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK. Εάν ληφθεί θετική απόφαση ως προς την αίτησή τους, τα εν λόγω πρόσωπα θα πρέπει να θεωρούνται πρόσωπα που εμπίπτουν στο άρθρο 10 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

1.2.3.7. Άρθρο 10 παράγραφος 4: Σύντροφοι σε σταθερή σχέση

Σύντροφος που είναι σε σταθερή σχέση [πρόσωπα που εμπίπτουν στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) της οδηγίας 2004/38/EK] με τον/τη δικαιούχο αλλά που διέμενε εκτός του κράτους υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αποτελεί ωφελούμενο/-η της συμφωνίας.

Η κατηγορία αυτή καλύπτει όλες τις άλλες μακροχρόνιες «σταθερές» σχέσεις, τόσο μεταξύ προσώπων διαφορετικού φύλου όσο και μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου. Η απαίτηση ως προς τη σταθερότητα της σχέσης πρέπει να αξιολογείται υπό το πρίσμα του σκοπού της οδηγίας να διατηρηθεί η ενότητα της οικογένειας με ευρύτερη έννοια (βλέπε αιτιολογική σκέψη 6 της οδηγίας 2004/38/EK).

Τα εν λόγω πρόσωπα θα πρέπει να είναι σε σταθερή σχέση κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και να εξακολουθούν να είναι σε σταθερή σχέση κατά τον χρόνο που υποβάλλουν αίτηση διαμονής στο κράτος υποδοχής βάσει της συμφωνίας.

Η διάταξη αυτή καλύπτει επίσης τα πρόσωπα που ήταν σε σταθερή σχέση κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και βρίσκονται σε έγγαμη σχέση με τον/τη δικαιούχο κατά τον χρόνο που υποβάλλουν την αίτηση διαμονής στο κράτος υποδοχής βάσει της συμφωνίας.

Οι αιτήσεις τους θα πρέπει να εξεταστούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 3 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK. Εάν η αίτησή τους εγκριθεί, τα εν λόγω πρόσωπα θα πρέπει να θεωρούνται πρόσωπα που εμπίπτουν στο άρθρο 10 παράγραφος 2.

1.2.4. Άρθρο 10 παράγραφος 5: Εξέταση από το κράτος υποδοχής

Το κράτος υποδοχής θα πρέπει να προβαίνει σε διεξοδική εξέταση της προσωπικής κατάστασης κατά την αξιολόγηση της αίτησης εισόδου ή διαμονής από μέλος της οικογένειας που εμπίπτει στο άρθρο 10 παράγραφοι 3 και 4 της συμφωνίας σύμφωνα με την εθνική του νομοθεσία. Η απόρριψη της αίτησης θα πρέπει να αιτιολογείται πλήρως.

1.3. Άρθρο 11 – Αδιάλειπτο της διαμονής

Το άρθρο 11 διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα που απουσιάζουν προσωρινά από την επικράτεια του κράτους υποδοχής κατά τη στιγμή της λήξης της μεταβατικής περιόδου, υπό την προϋπόθεση του «αδιάλειπτου», εξακολουθούν να θεωρούνται νόμιμα διαμένοντα και, κατά συνέπεια, προστατεύονται από τη συμφωνία. Αυτό συνάδει με τα άρθρα 9 και 10 της συμφωνίας που αναφέρονται σε «δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής» και όχι σε «παρουσία στο κράτος υποδοχής».

Ειδικότερα, αυτό σημαίνει ότι πρόσωπο που έχει ήδη δικαίωμα μόνιμης διαμονής θα απολέσει το δικαίωμα αυτό εάν απουσιάσει για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα πέντε έτη (άρθρο 11 δεύτερο εδάφιο, που παραπέμπει στον κανόνα των πέντε ετών του άρθρου 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας). Τα πρόσωπα που δεν έχουν συμπληρώσει πέντε έτη διαμονής μπορούν να απουσιάσουν μόνο για 6 μήνες κατ' ανώτατο όριο ετησίως (άρθρο 11 πρώτο εδάφιο, που παραπέμπει στους κανόνες σχετικά με το αδιάλειπτο της διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της συμφωνίας, το οποίο παραπέμπει στο άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/EK).

Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας σχετικά με τις προϋποθέσεις του αδιάλειπτου.

Για παράδειγμα, οι πολίτες της Ένωσης που απέκτησαν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο κράτος υποδοχής σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/EK και εγκατέλειψαν το κράτος υποδοχής τέσσερα έτη πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου πρέπει να θεωρείται ότι «ασκούν το δικαίωμα διαμονής τους σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης» (ακόμη και αν δεν έχουν πλέον δικαίωμα μόνιμης διαμονής βάσει της οδηγίας 2004/38/EK) κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου διότι δεν έχουν απουσιάσει για περίοδο που υπερβαίνει τα πέντε συναπτά έτη. Είναι επιλέξιμοι για το νέο καθεστώς μόνιμης διαμονής στο κράτος υποδοχής, υπό την προϋπόθεση ότι θα υποβάλουν αίτηση εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) πρώτο εδάφιο της συμφωνίας.

1.3.1. Προηγούμενες περιόδοι διαμονής

Δεν λαμβάνονται υπόψη προηγούμενες περιόδοι νόμιμης διαμονής στο κράτος υποδοχής των οποίων έπεται περίοδος απουσίας μεγαλύτερη από την επιτρεπόμενη.

Για παράδειγμα, πολίτης της Ένωσης που έζησε επί εικοσαετία στο Ηνωμένο Βασίλειο από το 1990 έως το 2010 και στη συνέχεια εγκατέλειψε το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θεωρείται ότι διαμένει στο Ηνωμένο Βασίλειο για τους σκοπούς της συμφωνίας. Ο εν λόγω πολίτης της Ένωσης εγκατέλειψε οικειοθελώς το Ηνωμένο Βασίλειο και παρέμεινε έκτοτε εκτός αυτού, επομένως δεν υφίσταται δικαίωμα διαμονής βάσει της συμφωνίας.

1.3.2. Προηγούμενες περιόδοι διαμονής, των οποίων έπεται απουσία μεγαλύτερης διάρκειας και στη συνέχεια επιστροφή στο κράτος υποδοχής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου

Η περίοδος νόμιμης διαμονής προσώπου που έχει απουσιάσει για περισσότερο από πέντε έτη στο παρελθόν, αλλά που επιστρέφει στο κράτος υποδοχής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, ξεκινά να τρέχει εκ νέου μετά την επιστροφή του εν λόγω προσώπου στο κράτος υποδοχής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

1.4. Άρθρο 12 — Απαγόρευση διακρίσεων

Το άρθρο 12 της συμφωνίας αντικατοπτρίζει πλήρως το άρθρο 18 της ΣΛΕΕ και διασφαλίζει ότι απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγένειας στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- a) όταν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δεύτερου μέρους της συμφωνίας – αλλά με την επιφύλαξη τυχόν ειδικών διατάξεων που περιέχονται σ' αυτό (όπως το άρθρο 23 παράγραφος 2)· και

β) είναι σε βάρος των ωφελούμενων της συμφωνίας.

Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα, το δικαίωμα των σπουδαστών να καταβάλλουν τα ίδια διδάκτρα με τους υπηκόους του κράτους υποδοχής.

2. ΤΙΤΛΟΣ II – ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I – ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ, ΕΓΓΡΑΦΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

2.1. Άρθρο 13 – Δικαιώματα διαμονής

2.1.1. Πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο 13 παράγραφος 1 έως 3 ορίζει τις κύριες ουσιαστικές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση του δικαιώματος διαμονής στο κράτος υποδοχής για τους πολίτες της Ένωσης και για τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και για τα μέλη των οικογενειών τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας.

Οι εν λόγω προϋποθέσεις για την απόκτηση δικαιωμάτων διαμονής ουσιαστικά αναπαράγουν τις προϋποθέσεις των κανόνων της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία ως προς τα δικαιώματα διαμονής.

Οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους, αντιστοίχως, που έχουν αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε προϋποθέσεις που ισχύουν για τα πρόσωπα που δεν έχουν ακόμη θεμελιώσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής, όπως αυτές του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Δεν χωρεί διακριτική ευχέρεια κατά την εφαρμογή των σχετικών κανόνων, εκτός εάν αυτή είναι ευνοϊκή για το οικείο πρόσωπο (βλέπε επίσης άρθρο 38 της συμφωνίας).

2.2. Άρθρο 14 – Δικαίωμα εξόδου και εισόδου

2.2.1. Άρθρο 14 παράγραφος 1: Είσοδος και έξοδος με ισχύον εθνικό δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 και το άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν το δικαίωμα να εγκαταλείπουν ένα κράτος μέλος και να εισέρχονται σε άλλο κράτος μέλος, ανεξαρτήτως του εάν είναι υπήκοοι των εν λόγω κρατών μελών ή του εάν διαμένουν σ' αυτά.

Το δικαίωμα απουσίας των ωφελούμενων της συμφωνίας, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 15 της συμφωνίας, και το δικαίωμα να εξακολουθήσουν να εργάζονται ως μεθοριακοί εργαζόμενοι όπως προβλέπεται στα άρθρα 24 και 25 της συμφωνίας συνεπάγονται ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν το δικαίωμα να εγκαταλείπουν το κράτος υποδοχής ή, αντίστοιχα, το κράτος εργασίας, και να επιστρέφουν σ' αυτό.

Όπως και στην περίπτωση της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, το άρθρο 14 παράγραφος 1 της συμφωνίας απαιτεί ισχύον διαβατήριο ή εθνικό δελτίο ταυτότητας για τον σκοπό της άσκησης των δικαιωμάτων εισόδου και εξόδου. Δεν μπορούν να επιβάλλονται άλλες προϋποθέσεις με την εθνική νομοθεσία (όπως ότι το ταξιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει ορισμένη μελλοντική ισχύ). Όταν το δικαίωμα εισόδου ή εξόδου μπορεί να πιστοποιηθεί με διαφορετικά ταξιδιωτικά έγγραφα, ο ωφελούμενος της συμφωνίας έχει δυνατότητα επιλογής.

Όσον αφορά τη χρήση των εθνικών δελτίων ταυτότητας ως ταξιδιωτικών εγγράφων, το άρθρο 14 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο δίνει τη δυνατότητα στα κράτη μέλη υποδοχής να αποφασίσουν ότι, έπειτα από πέντε έτη μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, τα εθνικά δελτία ταυτότητας μπορούν να γίνονται δεκτά μόνον εφόσον περιλαμβάνουν τσιπ που πληροί τα εφαρμοστέα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας σχετικά με τα βιομετρικά στοιχεία ταυτότητας (σύμφωνα με τα πρότυπα του ΔΟΠΑ, έγγραφο 9303).

Η απόφαση αυτή θα πρέπει να δημοσιευθεί δεόντως και εγκαίρως, σύμφωνα με το άρθρο 37 της συμφωνίας, ώστε να παρασχεθεί στους ωφελούμενους της συμφωνίας η δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση για εθνικό δελτίο ταυτότητας που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις ή για ισχύον διαβατήριο.

2.2.2. Άρθρο 14 παράγραφος 2: Κάτοχοι εγγράφων που έχουν εκδοθεί βάσει της συμφωνίας

Οι πολίτες της Ένωσης, οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου, τα μέλη των οικογενειών τους και άλλα πρόσωπα που διαμένουν στο κράτος υποδοχής βάσει της συμφωνίας θα έχουν το δικαίωμα να διασχίζουν τα σύνορα του κράτους υποδοχής σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 14 παράγραφος 1 της συμφωνίας, εφόσον αποδεικνύουν ότι είναι ωφελούμενοι συμφωνίας.

Ως εκ τούτου, δεν επιβάλλεται θεώρηση εξόδου ή εισόδου ή ισοδύναμη διατύπωση για τους κατόχους εγγράφων που έχουν εκδοθεί βάσει των άρθρων 18 και 26 της συμφωνίας (με την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 2 και του άρθρου 5 παράγραφος 1 δεύτερη περίπτωση της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, π.χ. ηλεκτρονική άδεια ταξιδιού).

2.2.3. Άρθρο 14 παράγραφος 3: Θεωρήσεις εισόδου και τέλη που επιβάλλονται στις αιτήσεις διαμονής που υποβάλλονται από το εξωτερικό

Το άρθρο 14 παράγραφος 3 της συμφωνίας αναπαράγει τις διευκολύνσεις που παρέχει η οδηγία 2004/38/EK στα μέλη της οικογένειας των μετακινούμενων πολιτών της Ένωσης ως προς τις θεωρήσεις εισόδου, αναγνωρίζοντας ότι το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα, προκειμένου να ασκείται υπό αντικειμενικές συνθήκες ελευθερίας και αξιοπρέπειας, θα πρέπει να παρέχεται και στα μέλη της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους (βλέπε αιτιολογική σκέψη 5 της οδηγίας 2004/38/EK).

Ενώ οι θεωρήσεις εισόδου βραχείας διάρκειας που καλύπτονται από το άρθρο 14 παράγραφος 3 θα πρέπει να εκδίδονται ατελώς, η συμφωνία δεν εμποδίζει το κράτος υποδοχής να παρέχει στα μέλη της οικογένειας την επιπλέον επιλογή να υποβάλουν αίτηση από το εξωτερικό για νέο καθεστώς διαμονής, που θα αποκτάται σύμφωνα με το άρθρο 18. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο ωφελούμενος της συμφωνίας θα μπορεί να επιλέξει μεταξύ της θεώρησης εισόδου και του εγγράφου διαμονής. Επομένως, η αίτηση μπορεί να υπόκειται σε τέλη που επιβάλλονται για την έκδοση εγγράφων διαμονής που αποδεικνύουν το καθεστώς διαμονής.

2.3. Άρθρο 15 – Δικαίωμα μόνιμης διαμονής

2.3.1. Άρθρο 15 παράγραφος 1: Επιλεξιμότητα

Το άρθρο 15 της συμφωνίας αντικατοπτρίζει το άρθρο 16 της οδηγίας 2004/38/EK σχετικά με την επιλεξιμότητα ως προς το δικαίωμα μόνιμης διαμονής.

Τα πρόσωπα που δεν είναι επιλέξιμα να αποκτήσουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής βάσει της οδηγίας 2004/38/EK δεν είναι επιλέξιμα να αποκτήσουν καθεστώς μόνιμης διαμονής βάσει της συμφωνίας. Αυτό έχει τις ακόλουθες συνέπειες:

- α) η διαμονή που συνάδει με τους κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία αλλά όχι με τις προϋποθέσεις της οδηγίας 2004/38/EK (σημειώνεται ότι το άρθρο 13 της συμφωνίας παραπέμπει στην οδηγία 2004/38/EK) δεν λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς του δικαιώματος μόνιμης διαμονής (υπόθεση C-529/11, *Alarape και Tijani*).
- β) η κατοχή ισχύοντος εγγράφου διαμονής δεν καθιστά τη διαμονή νόμιμη για τους σκοπούς της απόκτησης δικαιώματος μόνιμης διαμονής (υπόθεση C-325/09, *Dias*).
- γ) περίοδος φυλάκισης που εκτίεται πριν αποκτηθεί το δικαίωμα μόνιμης διαμονής διακόπτει το αδιάλειπτο της διαμονής και, ως εκ τούτου, πρέπει να συμπληρωθεί νέα περίοδος πενταετούς αδιάλειπτης διαμονής (υπόθεση C-378/12, *Onuekwere*).

Αντιστοίχως, τα πρόσωπα που είναι επιλέξιμα να αποκτήσουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής βάσει της οδηγίας 2004/38/EK είναι επιλέξιμα να αποκτήσουν καθεστώς μόνιμης διαμονής βάσει της συμφωνίας. Αυτό έχει τις ακόλουθες συνέπειες:

- α) νόμιμη διαμονή σημαίνει διαμονή σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της οδηγίας 2004/38/EK (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-424/10 και C-425/10, *Ziolkowski και Szeja*) και των προϊσχυσασών αυτής πράξεων (υπόθεση C-162/09, *Lassal*).
- β) η περίοδος διαμονής με βάση την οποία κατοχυρώνεται το δικαίωμα δεν πρέπει υποχρεωτικά να προηγείται αμέσως της στιγμής κατά την οποία υποβάλλεται η αίτηση για τη χορήγηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής (υπόθεση C-162/09, *Lassal*).
- γ) η διαμονή πριν από την προσχώρηση στην ΕΕ της χώρας του αιτούντος μπορεί να λαμβάνεται υπόψη υπό ορισμένες προϋποθέσεις (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-424/10 και C-425/10, *Ziolkowski και Szeja*).

Η αναφορά σε χρονικά διαστήματα εργασίας σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία στο άρθρο 15 παράγραφος 1 και στο άρθρο 16 της συμφωνίας νοείται ως αναφορά σε περιόδους απασχόλησης κατά την έννοια του άρθρου 17 της οδηγίας 2004/38/EK.

2.3.2. Άρθρο 15 παράγραφος 2: Διαμονή για περίοδο μικρότερη των πέντε ετών

Όσον αφορά το αδιάλειπτο της μη μόνιμης διαμονής, το άρθρο 15 παράγραφος 2 της συμφωνίας προβλέπει ότι το αδιάλειπτο της διαμονής καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 και το άρθρο 21 της οδηγίας 2004/38/EK.

Ενώ το άρθρο 16 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/EK έχει σχεδιαστεί ώστε να ελέγχεται το αδιάλειπτο της νόμιμης διαμονής για τους σκοπούς της απόκτησης του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ίδιοι κανόνες εφαρμόζονται γενικά για τη διαμονή βάσει της συμφωνίας – οι ωφελούμενοι της συμφωνίας μπορούν να απουσιάζουν για ορισμένο χρονικό διάστημα χωρίς να θίγεται το αδιάλειπτο του δικαιώματός τους διαμονής στο κράτος υποδοχής.

Αυτό σημαίνει ότι το αδιάλειπτο της διαμονής δεν θίγεται από τις ακόλουθες προσωρινές απουσίες:

- 1) απουσίες (σημ.: πληθυντικός αριθμός) που δεν υπερβαίνουν συνολικά τους έξι μήνες ετησίως.
- 2) απουσίες (σημ.: πληθυντικός αριθμός) μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας (χωρίς χρονικό περιορισμό) ή

- 3) μία απουσία (σημ.: ενικός αριθμός) δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, όπως (σημ.: ο κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός):
- εγκυμοσύνη και μητρότητα·
 - σοβαρή ασθένεια·
 - σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση· ή
 - τοποθέτηση στο εξωτερικό.

Για παράδειγμα, οι πολίτες της ΕΕ που έφθασαν στο κράτος υποδοχής τέσσερα έτη πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, εργάστηκαν σ' αυτό και τοποθετήθηκαν στο εξωτερικό από τον εργοδότη τους οκτώ μήνες πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [σημείο 3 στοιχείο δ) ανωτέρω] εξακολουθούν να διατηρούν το δικαίωμα διαμονής τους κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου βάσει του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης για τους σκοπούς της συμφωνίας και είναι επιλέξιμοι για το νέο καθεστώς διαμονής στο κράτος υποδοχής, υπό την προϋπόθεση ότι επιστρέφουν στο κράτος υποδοχής προτού η απουσία τους υπερβεί τους δώδεκα συναπτούς μήνες.

Αυτό σημαίνει επίσης ότι το αδιάλειπτο της διαμονής διακόπτεται από οποιαδήποτε απόφαση απέλασης η οποία εκτελείται νομίμως κατά του ενδιαφερόμενου προσώπου (ουσιαστικά, το οικείο δικαίωμα διαμονής καθαυτό χάνεται από οποιαδήποτε απόφαση απέλασης η οποία εκτελείται νομίμως κατά του ενδιαφερόμενου προσώπου).

Περίοδος φυλάκισης που εκτίεται πριν αποκτηθεί το δικαίωμα μόνιμης διαμονής διακόπτεται το αδιάλειπτο της διαμονής και, ως εκ τούτου, πρέπει να συμπληρωθεί νέα περίοδος πενταετούς αδιάλειπτης νόμιμης διαμονής (υπόθεση C- 378/12, *Onuekwere*).

2.3.3. Άρθρο 15 παράγραφος 3: Διαμονή για περίοδο μεγαλύτερη των πέντε ετών

Το άρθρο 15 παράγραφος 3 της συμφωνίας προβλέπει ότι το δικαίωμα μόνιμης διαμονής θα πρέπει να χάνεται μόνο λόγω απουσίας από το κράτος υποδοχής για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα πέντε συναπτά έτη (βλέπε καθοδήγηση για το άρθρο 11 όσον αφορά τους ωφελούμενους της συμφωνίας που απουσιάζουν κατά τη στιγμή της λήξης της μεταβατικής περιόδου).

Το δικαίωμα μόνιμης διαμονής βάσει της συμφωνίας μπορεί επίσης να απολεσθεί με απόφαση απέλασης που λαμβάνεται νομίμως σύμφωνα με το άρθρο 20 της συμφωνίας. Η περίοδος φυλάκισης μετά την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής δεν θίγει το δικαίωμα μόνιμης διαμονής (υπόθεση C-145/09, *Τσακουρίδης*).

Το δικαίωμα μόνιμης διαμονής που αποκτήθηκε πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 11 της συμφωνίας θα πρέπει να νοείται ως δικαίωμα μόνιμης διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης (άρθρο 16 παράγραφος 1 ή 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ), το οποίο καθορίζει κατά πόσον ένα πρόσωπο είναι επιλέξιμο να καταστεί ωφελούμενος της συμφωνίας (δεν θα πρέπει να νοείται ως αναφερόμενο στο δικαίωμα μόνιμης διαμονής που αποκτάται βάσει της συμφωνίας).

Για να αντικατοπτρίσει το συγκεκριμένο πλαίσιο της συμφωνίας (στο οποίο δεν είναι δυνατόν να ασκηθεί απλώς εκ νέου το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής ακόμη και μετά την απώλεια προηγούμενου δικαιώματος μόνιμης διαμονής), το άρθρο 11 της συμφωνίας υπερβαίνει τον κανόνα ως προς την επιτρεπόμενη διετή απουσία που οδηγεί σε απώλεια του δικαιώματος μόνιμης διαμονής βάσει της οδηγίας 2004/38/ΕΚ (άρθρο 16 παράγραφος 4 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ) και προβλέπει απουσία πέντε συναπτών ετών κατ' ανώτατο όριο. Η εν λόγω επέκταση των περιόδων απουσίας από δύο σε πέντε έτη (σε σύγκριση με τους κανόνες της οδηγίας 2004/38/ΕΚ) επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διατηρήσουν το δικαίωμα μόνιμης διαμονής βάσει της συμφωνίας κατά την επιστροφή τους στο κράτος υποδοχής μετά από περίοδο απουσίας έως και πέντε συναπτών ετών.

Για παράδειγμα, οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι απέκτησαν το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο κράτος υποδοχής υπό τους όρους που προβλέπονται στη συμφωνία έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και οι οποίοι εγκαταλείπουν το κράτος υποδοχής έξι έτη μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου για περίοδο τεσσάρων ετών (π.χ. για επαγγελματική τοποθέτηση στο εξωτερικό) μπορούν ακόμη να επιστρέψουν στο κράτος υποδοχής και να διατηρήσουν το δικαίωμα μόνιμης διαμονής τους και όλα τα συναφή δικαιώματα βάσει της συμφωνίας.

2.4. Άρθρο 16 – Σώρευση περιόδων

Το άρθρο 16 της συμφωνίας συμπληρώνει το άρθρο 15 καλύπτοντας την κατάσταση κατά την οποία οι ωφελούμενοι της συμφωνίας δεν έχουν ακόμη αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Η περίοδος μόνιμης διαμονής σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία την οποία έχει συμπληρώσει ένα πρόσωπο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου λαμβάνεται υπόψη για τη συμπλήρωση της πενταετούς περιόδου διαμονής που απαιτείται για την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής. Το άρθρο 16 απονέμει στους εν λόγω ωφελούμενους της συμφωνίας το δικαίωμα να αποκτήσουν καθεστώς μόνιμης διαμονής αργότερα (μετά τη σώρευση επαρκούς χρονικού διαστήματος νόμιμης διαμονής).

2.5. Άρθρο 17 – Καθεστώς και μεταβολές

2.5.1. Άρθρο 17 παράγραφος 1: Μεταβολή καθεστώτος

Το άρθρο 17 παράγραφος 1 πρώτη περίοδος προβλέπει ότι οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που έχουν δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 της συμφωνίας μπορούν να μεταβάλουν το καθεστώς τους και να παραμείνουν ωφελούμενοι της συμφωνίας.

Το δικαίωμα διαμονής τους (μόνιμης/μη μόνιμης) βάσει της συμφωνίας δεν επηρεάζεται από τη μεταβολή του καθεστώτος τους (δηλαδή της διάταξης του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης στην οποία βασίζεται το δικαίωμα διαμονής τους), εφόσον η διαμονή τους είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις του άρθρου 13 παράγραφος 1 της συμφωνίας (και, μέσω αυτής, του δικαίου της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης). Επίσης, είναι δυνατόν ένα πρόσωπο να έχει περισσότερα από ένα καθεστώτα (π.χ. σπουδαστής που παράλληλα είναι εργαζόμενος).

Η μεταβολή του καθεστώτος δεν έχει συνέπειες (όπως την έκδοση νέου εγγράφου διαμονής) και δεν απαιτείται η γνωστοποίησή της στις εθνικές αρχές.

Η παράθεση των «καθεστώτων» του άρθρου 17 παράγραφος 1 (σπουδαστή, μισθωτού, μη μισθωτού και οικονομικά ανενεργού προσώπου) είναι ενδεικτική και όχι εξαντλητική.

Αν και το άρθρο 17 παράγραφος 1 εφαρμόζεται και για τους ωφελούμενους της συμφωνίας που έχουν αποκτήσει καθεστώς μόνιμης διαμονής βάσει της συμφωνίας, τα πρόσωπα αυτά δεν είναι πιθανό να βρουν αποτελεσματική προστασία στην εν λόγω διάταξη, καθώς το καθεστώς διαμονής τους δεν υπόκειται πλέον σε όρους και δεν μπορεί να υπαχθεί εκ νέου σε όρους (βλέπε τη διαφορά μεταξύ διαμονής βάσει του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/38/EK και μόνιμης διαμονής βάσει των άρθρων 16 ή 17 της οδηγίας 2004/38/EK).

2.5.1.1. Η ειδική περίπτωση των μελών της οικογένειας

Τα μέλη της οικογένειας που έχουν δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 ή 3-της συμφωνίας μπορούν επίσης να μεταβάλουν το καθεστώς τους και να παραμείνουν ωφελούμενοι της συμφωνίας.

Ωστόσο, το άρθρο 17 παράγραφος 1 δεύτερη περίοδος απαγορεύει ρητά να καταστούν δικαιούχοι [δηλαδή πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) της συμφωνίας]. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι δεν έχουν αυτοτελές δικαίωμα επανένωσης με τα μέλη της οικογένειάς τους βάσει της συμφωνίας.

Ο περιορισμός αυτός ισχύει μόνο για τα πρόσωπα των οποίων το καθεστώς διαμονής βάσει της συμφωνίας απορρέει αποκλειστικά από το γεγονός ότι είναι μέλη της οικογένειας δικαιούχου. Οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που διαμένουν στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου τόσο ως μέλη της οικογένειας όσο και, ταυτόχρονα, ως δικαιούχοι (για παράδειγμα, ο ηλικίας 20 ετών Αυστριακός γιος Αυστριακού εργαζόμενου, ο οποίος εργάζεται επίσης στο Ηνωμένο Βασίλειο) δεν εμπίπτουν στο άρθρο 17 παράγραφος 1 δεύτερη περίοδος και, ως εκ τούτου, απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα των δικαιούχων.

2.5.2. Άρθρο 17 παράγραφος 2: Τέκνο που δεν είναι πλέον συντηρούμενο

Σύμφωνα με το δικαίωμα της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης, τα μέλη της οικογένειας των ωφελούμενων της συμφωνίας των οποίων το καθεστώς διαμονής απορρέει από το γεγονός ότι συντηρούνται από τον δικαιούχο δεν παύουν να καλύπτονται από τη συμφωνία όταν παύουν να συντηρούνται απ' αυτόν, για παράδειγμα ασκώντας τα δικαιώματά τους βάσει του άρθρου 22 να εργάζονται ως μισθωτοί ή μη μισθωτοί στο κράτος υποδοχής.

Το άρθρο 17 παράγραφος 2 προβλέπει ότι τα εν λόγω μέλη της οικογένειας διατηρούν τα ίδια δικαιώματα ακόμη και όταν πάψουν να είναι συντηρούμενα, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο παύει η συντήρησή τους.

Κατά τον ίδιο τρόπο, τα μέλη της οικογένειας των ωφελούμενων της συμφωνίας των οποίων το καθεστώς διαμονής απορρέει από το γεγονός ότι είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών εξακολουθούν να καλύπτονται από τη συμφωνία όταν συμπληρώσουν το 21ο έτος της ηλικίας τους.

2.6. Άρθρο 18 – Έκδοση εγγράφων διαμονής

Αποκλίνοντας από τις θεμελιώδεις αρχές των κανόνων της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, το άρθρο 18 υποχρεώνει το κράτος υποδοχής να επιλέξει τη λειτουργία συστατικού (άρθρο 18 παράγραφος 1) ή δηλωτικού συστήματος διαμονής (άρθρο 18 παράγραφος 4).

Στο πλαίσιο του δηλωτικού συστήματος διαμονής (σύμφωνα με την οδηγία 2004/38/EK), το καθεστώς διαμονής απονέμεται αυτοδικαίως απευθείας στους δικαιούχους και δεν εξαρτάται από την εκ μέρους τους ολοκλήρωση διοικητικών διαδικασιών. Με άλλα λόγια, η «πηγή» του καθεστώτος διαμονής και των δικαιωμάτων που απορρέουν απ' αυτό είναι η πλήρωση των προϋποθέσεων από τις οποίες το δικαίωμα της Ένωσης εξαρτά το δικαίωμα διαμονής — δεν απαιτείται απόφαση των εθνικών αρχών για την απονομή του καθεστώτος, μολονότι μπορεί να υπάρχει υποχρέωση υποβολής αίτησης τη χορήγηση εγγράφου διαμονής που να το πιστοποιεί.

Στο πλαίσιο του συστατικού συστήματος διαμονής, οι δικαιούχοι αποκτούν καθεστώς διαμονής μόνο εάν υποβάλουν αίτηση για τη χορήγηση του καθεστώτος και η αίτηση αυτή γίνει δεκτή. Με άλλα λόγια, η «πηγή» του καθεστώτος διαμονής και των δικαιωμάτων που απορρέουν απ' αυτό είναι η απόφαση των εθνικών αρχών με την οποία απονέμεται το καθεστώς.

2.6.1. Άρθρο 18 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο: Συστατικό σύστημα

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 ορίζει ότι το κράτος υποδοχής έχει την επιλογή να θέσει σε λειτουργία συστατικό σύστημα διαμονής.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, το πρόσωπο που υποβάλλει αίτηση πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας ώστε να του απονεμηθεί το νέο καθεστώς διαμονής.

2.6.1.1. Έγγραφο διαμονής

Όταν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις του τίτλου II, το άρθρο 18 παράγραφος 1 απαιτεί από το κράτος υποδοχής να εκδώσει έγγραφο διαμονής που να αποδεικνύει το νέο καθεστώς διαμονής. Δεν καθορίζει τη μορφή του εγγράφου διαμονής· ωστόσο, το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιζ) της συμφωνίας απαιτεί να περιλαμβάνεται στο έγγραφο διαμονής δήλωση ότι το έγγραφο έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη συμφωνία (έτσι ώστε να είναι δυνατή η διάκριση του κατόχου του ως ωφελούμενου της συμφωνίας).

2.6.1.2. Ψηφιακή ή έγχαρτη μορφή

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 επιτρέπει στο κράτος υποδοχής να εκδίδει το έγγραφο διαμονής σε ψηφιακή μορφή. Αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι το καθεστώς διαμονής καταχωρίζεται πρωτίστως σε βάση δεδομένων την οποία διαχειρίζονται οι εθνικές αρχές και ότι παρέχονται στους ωφελούμενους της συμφωνίας τα μέσα να προσπελαίνουν και να επαληθεύουν το καθεστώς τους, καθώς και να κοινοποιούν το καθεστώς αυτό σε ενδιαφερόμενα μέρη.

2.6.2. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο α): Σκοπός της αίτησης

Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αποφασίζουν αν ο αιτών δικαιούται το νέο καθεστώς διαμονής του άρθρου 18 παράγραφος 1 αφού εξακριβώσουν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 18 παράγραφος 1.

2.6.3. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β): Προθεσμίες για την υποβολή της αίτησης και βεβαίωση υποβολής

2.6.3.1. Προθεσμίες

Οι αιτήσεις για το νέο καθεστώς διαμονής του άρθρου 18 παράγραφος 1 θα πρέπει να υποβάλλονται **εντός της προθεσμίας που τάσσει το κράτος υποδοχής, η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη των έξι μηνών από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου** – εκτός εάν εφαρμόζεται το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο γ) (βλέπε κατωτέρω). Η προθεσμία αυτή θα πρέπει να ισχύει για όλους τους ωφελούμενους της συμφωνίας που διέμεναν νόμιμα στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, συμπεριλαμβανομένων των προσώπων που απουσίαζαν προσωρινά τη στιγμή εκείνη σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας.

Τα μέλη της οικογένειας και οι σύντροφοι σε σταθερή σχέση που επιθυμούν να επανενωθούν, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, με πολίτη της Ένωσης ή υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που αποτελεί ωφελούμενο της συμφωνίας θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση για το νέο καθεστώς διαμονής **εντός τριών μηνών από την άφιξή τους ή εντός έξι μηνών από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι μεταγενέστερη.**

2.6.3.2. Βεβαίωση υποβολής της αίτησης

Αμέσως μετά την παραλαβή της αίτησης από την αρμόδια αρχή θα πρέπει να εκδίδεται βεβαίωση υποβολής της αίτησης. Η εν λόγω βεβαίωση πρέπει να διακρίνεται από το νέο έγγραφο διαμονής και οι εθνικές αρχές υποχρεούνται βάσει της συμφωνίας να βοηθούν τον αιτούντα να συμπληρώσει την αίτηση προκειμένου να λάβει τη βεβαίωση υποβολής.

Μόλις ένα πρόσωπο υποβάλει αίτηση εντός των προθεσμιών του άρθρου 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) (τελευταίο εδάφιο της εισαγωγικής φράσης του άρθρου 18 παράγραφος 1), η αρμόδια αρχή πρέπει να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

- 1) Η αρμόδια αρχή εκδίδει αμέσως βεβαίωση υποβολής της αίτησης [άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) τελευταίο εδάφιο].
- 2) η αρμόδια αρχή ελέγχει αν η αίτηση είναι πλήρης. εάν δεν είναι (για παράδειγμα, όταν δεν έχει αποδειχθεί η ταυτότητα του αιτούντος ή, στην περίπτωση που επιβάλλεται τέλος για την υποβολή της αίτησης, αυτό δεν έχει καταβληθεί), η αρμόδια αρχή βοηθά τον αιτούντα να αποφύγει τυχόν σφάλματα ή παραλείψεις στην αίτησή του [άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιε)], προτού εκδώσει απόφαση με την οποία απορρίπτεται η υποβληθείσα αίτηση·
- 3) εάν η αίτηση είναι πλήρης, η αρμόδια αρχή ελέγχει αν ο αιτών έχει τα δικαιώματα διαμονής που προβλέπονται στον τίτλο II·
- 4) εάν η αίτηση είναι βάσιμη, η αρμόδια αρχή εκδίδει το νέο έγγραφο διαμονής [άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β)].

Η απόφαση απόρριψης της αίτησης υπόκειται σε δικαστικές και, ενδεχομένως, διοικητικές διαδικασίες προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιη).

Ο αιτών θεωρείται ότι έχει δικαίωμα διαμονής βάσει της συμφωνίας μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 3.

2.6.3.3. Βεβαίωση υποβολής της αίτησης

Με τη βεβαίωση υποβολής βεβαιώνονται τα ακόλουθα:

- α) ότι η αίτηση υποβλήθηκε επιτυχώς·
- β) ότι ο αιτών συμμορφώθηκε με την υποχρέωση υποβολής αίτησης για νέο καθεστώς διαμονής·
- γ) ότι ο αιτών θεωρείται ότι έχει όλα τα δικαιώματα που απονέμει η συμφωνία μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης (άρθρο 18 παράγραφος 3).

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) δεν εναρμονίζει τη μορφή της βεβαίωσης υποβολής αλλά απαιτεί απλώς την έκδοσή της (η ψηφιακή μορφή είναι επίσης αποδεκτή).

2.6.3.4. Αιτήσεις από το εξωτερικό

Οι αιτήσεις για το νέο καθεστώς διαμονής μπορούν επίσης να υποβάλλονται από το εξωτερικό, για παράδειγμα από πρόσωπα που απουσιάζουν προσωρινά αλλά θεωρούνται νόμιμα διαμένοντες στο κράτος υποδοχής (βλέπε καθοδήγηση για το άρθρο 15 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας).

Αιτήσεις από το εξωτερικό μπορούν επίσης να υποβάλλονται από μέλη της οικογένειας που δεν διαμένουν ακόμη στο κράτος υποδοχής [βλέπε καθοδήγηση για το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο ε) σημεία ii) και iii) και για το άρθρο 10 παράγραφοι 1, 3 και 4 της συμφωνίας].

2.6.4. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο γ): Τεχνικά προβλήματα και κοινοποίησή τους

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο γ) αφορά την περίπτωση κατά την οποία δεν είναι δυνατή η υποβολή αιτήσεων για το νέο καθεστώς διαμονής λόγω τεχνικών προβλημάτων του συστήματος αιτήσεων του κράτους υποδοχής.

Σ' αυτή την περίπτωση, εάν τα τεχνικά προβλήματα προκύπτουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, εναπόκειται στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου να ενημερώσουν την Ένωση σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Εάν τα τεχνικά προβλήματα προκύπτουν σε κράτος μέλος της ΕΕ, εναπόκειται στην Ένωση (ως μέρος της συμφωνίας) να ενημερώσει το Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες. Η προθεσμία υποβολής αίτησης για νέο καθεστώς διαμονής θα παρατείνεται αυτόματα κατά ένα έτος σε περίπτωση ενημέρωσης κατά τα προβλεπόμενα στο ως άνω στοιχείο.

Εάν το κράτος υποδοχής προβεί σε τέτοια κοινοποίηση, θα πρέπει να τη δημοσιεύσει. Επίσης, το κράτος υποδοχής πρέπει να παράσχει κατάλληλη και έγκαιρη δημόσια πληροφόρηση στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, διότι επηρεάζεται η νομική τους κατάσταση στο κράτος υποδοχής.

Τα αποτελέσματα του άρθρου 18 παράγραφος 1 στοιχείο γ) δεν επέρχονται εάν δεν γίνει η κοινοποίηση, ακόμη και εάν υπάρχουν τεχνικά προβλήματα.

Σ' αυτό το πλαίσιο, είναι ιδιαίτερος συναφές το άρθρο 5 της συμφωνίας σχετικά με την καλή πίστη, για παράδειγμα ως προς την αξιολόγηση του κατά πόσο τα τεχνικά προβλήματα είναι αρκετά σοβαρά ώστε να ενεργοποιηθεί η διαδικασία κοινοποίησης ή είναι αμιγώς προσωρινά [για παράδειγμα, κατανεμημένη επίθεση άρνησης εξυπηρέτησης (DDoS) στους διακομιστές στους οποίους διεκπεραιώνεται η ηλεκτρονική διαδικασία αίτησης, απεργία στον δημόσιο τομέα ...]. Σε περίπτωση αμιγώς προσωρινών προβλημάτων, μπορεί να ενδεικνύεται περισσότερο η παράταση της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων με βάση το εθνικό δίκαιο ή η παροχή διασφαλίσεων προς τα επηρεαζόμενα πρόσωπα ότι οι εκπρόθεσμες αιτήσεις τους θα γίνουν δεκτές σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

2.6.5. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ): Εκπρόθεσμες αιτήσεις

Η μη τήρηση της προθεσμίας υποβολής αίτησης για νέο καθεστώς διαμονής μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στο πλαίσιο συστατικού συστήματος διαμονής που λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1. Μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ο αιτών να μην μπορεί να λάβει το νέο καθεστώς διαμονής το οποίο διαφορετικά θα δικαιούτο.

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο δ) απαγορεύει στις αρμόδιες αρχές να απορρίπτουν αυτομάτως τις εκπρόθεσμες αιτήσεις και απαιτεί να τις αξιολογούν εφόσον υπάρχουν «βάσιμοι λόγοι» για τη μη τήρηση της προθεσμίας. Οι εν λόγω αιτήσεις θα πρέπει να εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1.

Η απόφαση των αρμόδιων αρχών να κάνουν δεκτή αίτηση η οποία υποβλήθηκε (ή πρόκειται να υποβληθεί) εκπρόθεσμα θα πρέπει να λαμβάνεται κατόπιν αξιολόγησης όλων των περιστάσεων και των λόγων για τους οποίους δεν τηρήθηκε η προθεσμία.

Η αξιολόγηση με κριτήριο τους «βάσιμους λόγους» αποτελεί δικλίδα ασφαλείας που αμβλύνει τις αυστηρές επιπτώσεις της εκπρόθεσμης υποβολής της αίτησης και διασφαλίζει ότι οι εκπρόθεσμες αιτήσεις θα αντιμετωπίζονται με αναλογικό τρόπο.

2.6.6. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ζ): Τέλη έκδοσης του εγγράφου διαμονής

Για την έκδοση του οικείου εγγράφου διαμονής μπορεί να επιβάλλεται τέλος σύμφωνα με το άρθρο 25 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Αυτό σημαίνει ότι τα εν λόγω τέλη δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα επιβαλλόμενα στους υπηκόους του κράτους υποδοχής για την έκδοση παρεμφερών εγγράφων.

2.6.7. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο η): Κατοχή ισχύοντος εγγράφου μόνιμης διαμονής

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο η) εφαρμόζεται μόνον όταν ο αιτών διαθέτει ισχύον έγγραφο μόνιμης διαμονής και όχι όταν διαθέτει καθεστώς μόνιμης διαμονής χωρίς να διαθέτει έγγραφο που να το πιστοποιεί. Τα πρόσωπα που διαθέτουν καθεστώς μόνιμης διαμονής αλλά όχι έγγραφο μόνιμης διαμονής θα πρέπει να υποβάλουν τις αιτήσεις τους μέσω της συνήθους διαδικασίας βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1.

Το έγγραφο μόνιμης διαμονής περιλαμβάνει και τα έγγραφα που έχουν εκδοθεί δυνάμει της οδηγίας 2004/38/ΕΚ και τυχόν παρόμοια εθνικά έγγραφα μετανάστη, όπως η άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας (Indefinite Leave to Remain) του Ηνωμένου Βασιλείου.

2.6.8. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο θ): Εθνικά δελτία ταυτότητας

Οι πολίτες της Ένωσης και οι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου που επιθυμούν να αποδείξουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους μπορούν να επικαλούνται τα ισχύοντα εθνικά τους δελτία ταυτότητας ακόμη και εάν τα εν λόγω δελτία ταυτότητας δεν γίνονται πλέον δεκτά ως ταξιδιωτικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

Όπως και η οδηγία 2004/38/ΕΚ, το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο θ) απαιτεί μόνο να βρίσκεται το ταξιδιωτικό έγγραφο σε ισχύ. Δεν μπορούν να επιβάλλονται άλλες προϋποθέσεις με την εθνική νομοθεσία (όπως ότι το ταξιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει ορισμένη μελλοντική ισχύ).

2.6.9. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ι): Αντίγραφα δικαιολογητικών εγγράφων

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ι) δεν απαγορεύει στις εθνικές αρχές, όταν αυτό δικαιολογείται αντικειμενικά, να απαιτούν, σε ειδικές περιπτώσεις, την προσκόμιση ορισμένων δικαιολογητικών εγγράφων στο πρωτότυπο όταν «υπάρχουν εύλογες αμφιβολίες για τη γνησιότητά τους».

2.6.10. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχεία ια) έως ιγ): Κατάλογος δικαιολογητικών εγγράφων

Το άρθρο 8 παράγραφοι 3 και 5 και το άρθρο 10 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ προβλέπουν εξαντλητικό κατάλογο των δικαιολογητικών εγγράφων (βλέπε επίσης αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ) τα οποία το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί να προσκομίζουν οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους μαζί με τις αιτήσεις τους για βεβαίωση εγγραφής που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ ή για δελτίο διαμονής που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Ωστόσο, η οδηγία 2004/38/ΕΚ δεν καθορίζει εξαντλητικό κατάλογο δικαιολογητικών εγγράφων για όλες τις πιθανές περιπτώσεις (όπως για τα έγγραφα διαμονής που χορηγούνται σε εργαζομένους που διατηρούν την ιδιότητα του εργαζομένου ή στα μέλη της οικογένειας που διατηρούν το δικαίωμα διαμονής βάσει των άρθρων 12 ή 13 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ) ή για άλλα έγγραφα διαμονής που εκδίδονται βάσει της οδηγίας 2004/38/ΕΚ (το έγγραφο που πιστοποιεί τη μόνιμη διαμονή και εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ ή το δελτίο μόνιμης διαμονής που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 20 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ).

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχεία ια) έως ιδ) της συμφωνίας αναπαράγει την προσέγγιση της οδηγίας 2004/38/ΕΚ ως προς τα δικαιολογητικά έγγραφα. Όταν η οδηγία 2004/38/ΕΚ προβλέπει εξαντλητικό κατάλογο δικαιολογητικών εγγράφων, τον προβλέπει και η συμφωνία.

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ια) της συμφωνίας εφαρμόζεται ως προς τους δικαιούχους που διαμένουν στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Βασίζεται στο άρθρο 8 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Όσον αφορά το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ια) σημείο iii) της συμφωνίας, η διατύπωση «ίδρυμα εγκεκριμένο ή χρηματοδοτούμενο από το κράτος υποδοχής» αντιστοιχεί στο άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο γ) πρώτη περίπτωση της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιβ) της συμφωνίας εφαρμόζεται ως προς τα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων (συμπεριλαμβανομένων των μελών της «ευρύτερης» οικογένειας) τα οποία διέμεναν ήδη στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Βασίζεται στο άρθρο 8 παράγραφος 5 και στο άρθρο 10 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ και είναι προσαρμοσμένο στο γεγονός ότι τα οικεία μέλη της οικογένειας διαμένουν ήδη στο κράτος υποδοχής και δεν εισέρχονται σ' αυτό από το εξωτερικό.

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιγ) της συμφωνίας εφαρμόζεται ως προς τα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων τα οποία δεν διέμεναν στο κράτος υποδοχής κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Βασίζεται στο άρθρο 8 παράγραφος 5 και στο άρθρο 10 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιδ) της συμφωνίας χρησιμεύει ως γενική διάταξη που καλύπτει όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 1 στοιχεία ια) έως ιγ). Βασίζεται στην αρχή της οδηγίας 2004/38/ΕΚ ότι πρέπει να αποφεύγονται οι διοικητικές πρακτικές που συνιστούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος διαμονής. Από τους ωφελούμενους της συμφωνίας μπορεί να ζητηθεί να προσκομίσουν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων για την απόδειξη της διαμονής, αλλά τίποτε άλλο.

Για παράδειγμα: τα τέκνα που απέκτησαν δύο δικαιούχοι μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου πρέπει απλώς να αποδείξουν ότι είναι τέκνα των δικαιούχων. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να προσκομίσουν τα ακόλουθα έγγραφα με τις αιτήσεις τους:

- ισχύον διαβατήριο (ή δελτίο ταυτότητας, εφόσον είναι πολίτες της Ένωσης) για την τεκμηρίωση της ταυτότητάς του,
- απόδειξη οικογενειακού δεσμού με τους γονείς τους (για παράδειγμα, πιστοποιητικό γέννησης) για την τεκμηρίωση του οικογενειακού δεσμού τους με την «πηγή» των δικαιωμάτων τους,
- απόδειξη ότι οι γονείς τους είναι δικαιούχοι (για παράδειγμα, τα έγγραφα διαμονής τους που έχουν εκδοθεί βάσει της συμφωνίας) για να τεκμηριωθεί ότι η «πηγή» των δικαιωμάτων τους είναι δύο δικαιούχοι, και
- [εάν τα τέκνα είναι ηλικίας άνω των 21 ετών κατά την υποβολή της αίτησης] απόδειξη ότι συντηρούνται από τους δικαιούχους.

Οι αιτούντες μπορούν να επιλέξουν ποιο δικαιολογητικό έγγραφο θα προσκομίσουν – το κράτος υποδοχής δεν μπορεί να τους υποχρεώσει να προσκομίσουν συγκεκριμένα έγγραφα και να αρνηθεί να κάνει δεκτές αιτήσεις που συνοδεύονται από άλλα δικαιολογητικά έγγραφα.

2.6.11. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιε): Βοήθεια προς τους αιτούντες

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιε) της συμφωνίας διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές βοηθούν τους αιτούντες κατά τη διεκπεραίωση της αίτησης και των απαιτούμενων εγγράφων. Πρέπει να παρέχεται στους αιτούντες η δυνατότητα να προσκομίζουν συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία και να διορθώνουν τυχόν ελλείψεις, σφάλματα ή παραλείψεις στις αιτήσεις τους (για παράδειγμα, εάν δεν έχει αποδειχθεί η ταυτότητά τους ή δεν έχει καταβληθεί τυχόν τέλος που επιβάλλεται για την υποβολή της αίτησης). Πρόκειται για σημαντική δικλίδα ασφαλείας στο πλαίσιο ενός συστατικού συστήματος διαμονής διότι διαφορετικά, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, οι αιτούντες δεν θα έχουν δικαίωμα να υποβάλουν νέα αίτηση βάσει της συμφωνίας.

Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1 στοιχείο ιε), το κράτος υποδοχής θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη προσοχή στους ευάλωτους πολίτες (π.χ. ηλικιωμένοι, πρόσωπα που δεν έχουν ψηφιακές δεξιότητες ή πρόσωπα σε μονάδες φροντίδας/ιδρύματα).

2.6.12. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ): Έλεγχοι ως προς τη διάπραξη αξιόποινων πράξεων

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ) επιτρέπει στο κράτος υποδοχής στο οποίο λειτουργεί νέο συστατικό σύστημα να διενεργεί συστηματικούς ελέγχους ποινικού μητρώου.

Οι εν λόγω συστηματικοί έλεγχοι έχουν γίνει δεκτοί στη συμφωνία, δεδομένου του μοναδικού της πλαισίου.

Μπορεί να απαιτηθεί από τους αιτούντες να δηλώσουν οι ίδιοι προηγούμενες ποινικές καταδικές οι οποίες αναγράφονται ακόμη στο ποινικό τους μητρώο σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης. Σ' αυτή τη δήλωση δεν θα πρέπει να περιλαμβάνονται καταδικές που δεν αναγράφονται πλέον στο ποινικό μητρώο. Το κράτος έκδοσης της καταδικαστικής απόφασης μπορεί να είναι οποιαδήποτε χώρα στον κόσμο.

Η υποβολή ψευδούς δήλωσης δεν ακυρώνει αφ' εαυτής τυχόν δικαιώματα που απονέμει η συμφωνία – ωστόσο, μπορεί να έχει συνέπειες στο πλαίσιο κανόνων δημόσιας τάξης ή κανόνων περί απάτης. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, το βάρος της απόδειξης φέρουν οι εθνικές αρχές. Το κράτος υποδοχής μπορεί επίσης να θεσπίζει διατάξεις για την επιβολή αναλογικών κυρώσεων σε περίπτωση ψευδούς δήλωσης.

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ) δεν εμποδίζει το κράτος υποδοχής να ελέγχει τις δικές του βάσεις δεδομένων ποινικού μητρώου, ακόμη και σε συστηματική βάση.

Μπορεί να ζητηθεί έλεγχος στις βάσεις δεδομένων ποινικού μητρώου άλλων κρατών, αλλά μόνον εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 27 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, σύμφωνα με το οποίο οι έλεγχοι αυτοί δεν μπορούν να έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

Οι έλεγχοι ως προς τη διάπραξη αξιόποινων πράξεων και την ασφάλεια σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ) αντιστοιχούν στους ελέγχους για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας που διενεργούνται σύμφωνα με το κεφάλαιο VI της οδηγίας 2004/38/ΕΚ για τους σκοπούς του περιορισμού δικαιωμάτων σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

Τυχόν περιοριστικά μέτρα που λαμβάνονται για λόγους ελέγχου ως προς τη διάπραξη αξιόποινων πράξεων και την ασφάλεια σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιστ) πρέπει να είναι σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιη) και των άρθρων 20 και 21 της συμφωνίας.

2.6.13. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιζ): Δήλωση στο νέο έγγραφο διαμονής

Η μόνη απαίτηση ως προς τη μορφή βάσει της συμφωνίας είναι ότι το νέο έγγραφο διαμονής πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση που δείχνει ότι η νομική βάση για τα δικαιώματα του προσώπου το οποίο αφορά το έγγραφο είναι η συμφωνία.

2.6.14. Άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιη): Διαδικασίες προσφυγής

Το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιη) διασφαλίζει ότι κάθε απόφαση που λαμβάνεται ως προς αίτηση για το νέο καθεστώς διαμονής σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο α) μπορεί να προσβληθεί από το οικείο πρόσωπο στο πλαίσιο διαδικασιών προσφυγής με τις οποίες ελέγχονται τόσο η νομιμότητα της απόφασης όσο και τα γεγονότα και οι περιστάσεις στα οποία αυτή βασίστηκε.

2.6.15. Άρθρο 18 παράγραφος 2: Τεκμαιρόμενα δικαιώματα διαμονής

Με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 20 της συμφωνίας, δεν μπορούν να επιβληθούν περιοριστικά μέτρα από τις αρχές του κράτους υποδοχής ή από οποιονδήποτε οικονομικό ή μη οικονομικό φορέα στο κράτος υποδοχής μέχρι το τέλος της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων για το νέο καθεστώς διαμονής η οποία προβλέπεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β).

2.6.16. Άρθρο 18 παράγραφος 3: Τεκμαιρόμενο δικαίωμα διαμονής μέχρι την οριστική απόφαση

Με την επιφύλαξη των περιορισμών του άρθρου 20 της συμφωνίας, δεν μπορούν να επιβληθούν περιοριστικά μέτρα από τις αρχές του κράτους υποδοχής ή από οποιονδήποτε οικονομικό ή μη οικονομικό φορέα στο κράτος υποδοχής μέχρι να ληφθεί η οριστική απόφαση για την αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Με την εγγύηση αυτή διασφαλίζεται η προστασία του καθεστώτος του αιτούντος έως ότου:

- α) οι εθνικές αρχές αποφασίσουν επί της αίτησης (εγγύηση έναντι των διοικητικών καθυστερήσεων)·
- β) τα εθνικά δικαστήρια αποφασίσουν επί της προσφυγής (εγγύηση έναντι εσφαλμένων αποφάσεων και καθυστερήσεων στην απονομή δικαιούσιν).

2.6.17. Άρθρο 18 παράγραφος 4: Δηλωτικό σύστημα

Το άρθρο 18 παράγραφος 4 της συμφωνίας αντικατοπτρίζει το άρθρο 25 παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/38/EK, καθώς επιτρέπει στα κράτη υποδοχής να διατηρήσουν σε λειτουργία δηλωτικό σύστημα, δηλαδή να μην εξαρτούν τη νόμιμη διαμονή στο κράτος υποδοχής από το νέο έγγραφο διαμονής.

Εάν το αποφασίσει το κράτος υποδοχής, ισχύουν οι κανόνες της οδηγίας 2004/38/EK, για παράδειγμα ως προς τις προθεσμίες, τα τέλη, τα δικαιολογητικά έγγραφα και τα έγγραφα διαμονής.

Τα πρόσωπα που είναι επιλέξιμα για το νέο καθεστώς διαμονής **θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να λάβουν, κατόπιν αίτησης, έγγραφο διαμονής** (το οποίο μπορεί να έχει ψηφιακή μορφή) το οποίο να περιλαμβάνει δήλωση ότι έχει εκδοθεί σύμφωνα με τη συμφωνία.

2.7. Άρθρο 19 – Έκδοση εγγράφων διαμονής κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου

2.7.1. Άρθρο 19 παράγραφος 1: Αιτήσεις κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου

Από το άρθρο 127 της συμφωνίας προκύπτει ότι οι κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία εξακολουθούν να εφαρμόζονται έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Ωστόσο, οι αιτήσεις για το νέο, συστατικό δικαιωμάτων, έγγραφο διαμονής βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 και το δηλωτικό έγγραφο διαμονής βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 4 μπορούν ήδη να υποβάλλονται κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου (άρθρα 19 και 185 της συμφωνίας).

Η απόφαση για την οικειοθελή εφαρμογή του συστήματος ως προς το νέο καθεστώς διαμονής βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 δεν επηρεάζει την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία.

Αίτηση για το νέο καθεστώς διαμονής βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 της συμφωνίας η οποία υποβάλλεται κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δεν εμποδίζει τους αιτούντες να υποβάλουν ταυτόχρονα αίτηση για έγγραφο διαμονής βάσει της οδηγίας 2004/38/EK.

Ομοίως, η απόφαση για την εφαρμογή οικειοθελούς συστήματος δεν απαλλάσσει το κράτος υποδοχής από τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τους κανόνες της Ένωσης για την ελεύθερη κυκλοφορία, όπως είναι η έκδοση απόφασης για τις εκκρεμείς αιτήσεις ή η διεκπεραίωση νέων αιτήσεων.

2.7.1.1. Παράταση της δικαιοδοσίας του ΔΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 158 παράγραφος 1 της συμφωνίας, η οκταετής περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου μπορούν να υποβάλλουν στο ΔΕΕ αιτήσεις προδικαστικής απόφασης σχετικά με αποφάσεις επί των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 1 ή 4 ή του άρθρου 19 αρχίζει να τρέχει από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του άρθρου 19 (δηλαδή από την 1η Φεβρουαρίου 2020).

Ενώ η διοικητική διαδικασία υποβολής αίτησης βάσει του άρθρου 18 μπορεί να μεταφερθεί χρονικά και να καταστεί εφαρμοστέα νωρίτερα, άλλες διατάξεις της συμφωνίας στις οποίες βασίζεται η διοικητική διαδικασία υποβολής αίτησης (όπως εκείνες που αφορούν το προσωπικό και εδαφικό πεδίο εφαρμογής των άρθρων 9 έως 11) ή τις οποίες η εν λόγω διαδικασία αναπτύσσει ή ενεργοποιεί (όπως όλες οι διαδικαστικές εγγυήσεις κατά των περιοριστικών αποφάσεων ή οι προϋποθέσεις για τη διατήρηση του νέου καθεστώτος διαμονής) δεν έχουν τεθεί ακόμη σε ισχύ.

Αυτό απαιτεί ορισμένες προσαρμογές χωρίς τις οποίες το άρθρο 19 θα στερούνταν οποιουδήποτε πρακτικού αποτελέσματος. Οι προσαρμογές αυτές μπορεί να απαιτούν από τα κράτη υποδοχής που επιθυμούν να εφαρμόσουν το οικειοθελές σύστημα του άρθρου 19 να αναπαραγάγουν πιστά, στην εθνική νομοθεσία τους, όλες τις αναγκαίες διατάξεις του δεύτερου μέρους της συμφωνίας που δεν είναι ακόμη εφαρμοστέες, ώστε αυτές να αποκτήσουν ισχύ για τους σκοπούς της εφαρμογής του οικειοθελούς συστήματος.

Το άρθρο 131 της συμφωνίας διασφαλίζει ότι, κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, τα θεσμικά όργανα της Ένωσης θα διατηρήσουν τις εξουσίες που τους ανατίθενται από το δίκαιο της Ένωσης σε σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο όσον αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή του άρθρου 19. Το ΔΕΕ θα διατηρήσει επίσης την πλήρη δικαιοδοσία του.

2.7.2. Άρθρο 19 παράγραφος 2: Αποτελέσματα της έγκρισης ή της απόρριψης της αίτησης

Οι αιτούντες μπορεί να επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση στο πλαίσιο του οικειοθελούς συστατικού συστήματος ώστε να αποκτήσουν ασφάλεια δικαίου σχετικά με το καθεστώς τους το συντομότερο δυνατόν, παρά την αναβολή της έναρξης ισχύος της απόφασης (δεδομένου ότι ευνοϊκή απόφαση δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3).

Από το άρθρο 19 παράγραφος 2 προκύπτει ότι τόσο οι θετικές όσο και οι αρνητικές αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 παράγραφος 1, αυτή του συστατικού συστήματος, δεν θα παράγουν αποτελέσματα παρά μόνο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, δηλαδή οι εν λόγω αποφάσεις θα είναι ισχυρές αλλά οι έννομες συνέπειές τους θα αναβάλλονται, δεδομένου ότι οι αιτούντες θα απολαύουν παράλληλων δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας.

Ομοίως, η απόρριψη αίτησης που έχει υποβληθεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 παράγραφος 1 μπορεί να επιστήσει την προσοχή του αιτούντα στο γεγονός ότι ενδέχεται να απαιτούνται ορισμένες αλλαγές προκειμένου να καταστεί επιλέξιμος για το νέο καθεστώς διαμονής — οι αλλαγές αυτές μπορούν να πραγματοποιηθούν έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και ο αιτών μπορεί να υποβάλει εκ νέου αίτηση όπως ορίζεται στο άρθρο 19 παράγραφος 4.

Έγγραφο διαμονής που χορηγείται βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 4 τίθεται αμέσως σε ισχύ και παράγει αμέσως αποτελέσματα (εξάλλου, έχει απλώς δηλωτικό χαρακτήρα). Δεν θίγει τα παράλληλα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας του αιτούντος. Ομοίως, ενώ η απόρριψη αίτησης στο πλαίσιο του οικειοθελούς δηλωτικού συστήματος τίθεται αμέσως σε ισχύ, δεν θίγει τα παράλληλα δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας του αιτούντος βάσει του δικαίου της Ένωσης.

2.7.3. Άρθρο 19 παράγραφος 3: Δεν επιτρέπεται η ανάκληση χορηγηθέντος καθεστώτος διαμονής κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου

Το άρθρο 19 παράγραφος 3 απαγορεύει στο κράτος υποδοχής να ανακαλέσει καθεστώς διαμονής που χορήγησε στο πλαίσιο του οικειοθελούς συστατικού συστήματος πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Η ανάκληση είναι δυνατή μόνο για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή κατάχρησης δικαιώματος ή απάτης, σύμφωνα με τους κανόνες της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, οι οποίοι είναι εφαρμοστέοι σε παράλληλη βάση.

Σκοπός της διάταξης αυτής είναι να παρασχεθεί στους αιτούντες η διασφάλιση ότι η πρώτη υποβολή αίτησης κατά τη μεταβατική περίοδο δεν ενέχει κίνδυνο, καθώς η αίτηση, εφόσον εγκριθεί, δεν μπορεί να επανεξεταστεί για διοικητικούς λόγους (δηλαδή για λόγους που συνδέονται με τις προϋποθέσεις στις οποίες υπόκειται το δικαίωμα διαμονής).

Στο πλαίσιο του συστήματος βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 4 (δηλωτικό σύστημα), οι αρχές έχουν τη δυνατότητα να ανακαλέσουν τα έγγραφα διαμονής ή το καθεστώς που έχουν χορηγηθεί αλλά αυτό από μόνο του δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής του ενδιαφερόμενου προσώπου.

2.7.4. Άρθρο 19 παράγραφος 4: Εκ νέου υποβολή αίτησης

Το άρθρο 19 παράγραφος 4 διασφαλίζει ότι οι αιτούντες των οποίων οι αιτήσεις για το νέο καθεστώς διαμονής βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 απορρίφθηκαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου μπορούν να υποβάλουν εκ νέου αίτηση εντός της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β).

Το δικαίωμα εκ νέου υποβολής αίτησης κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου καλύπτεται από τις διαδικασίες προσφυγής που προβλέπονται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο ιη).

2.7.5. Άρθρο 19 παράγραφος 5: Προσφυγή

Όλοι οι αιτούντες απολαύουν όλων των δικαιωμάτων προσφυγής που προβλέπονται στο κεφάλαιο VI της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

2.8. Άρθρο 20 – Περιορισμοί του δικαιώματος διαμονής

Το άρθρο 20 καλύπτει όλα τα πρόσωπα που ασκούν τα δικαιώματά τους βάσει του δεύτερου μέρους τίτλος II — αυτό σημαίνει ότι επίσης καλύπτει, για παράδειγμα, τους μεθοριακούς εργαζομένους, τα μέλη της οικογένειας ή τα μέλη της «ευρύτερης» οικογένειας.

2.8.1. Τι σημαίνει «συμπεριφορά»;

Το άρθρο 20 παράγραφοι 1 και 2 ενεργοποιείται από τη συμπεριφορά των ενδιαφερόμενων προσώπων. Η έννοια της συμπεριφοράς στο πλαίσιο της συμφωνίας βασίζεται στο κεφάλαιο VI της οδηγίας 2004/38/EK [για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τις κατευθυντήριες γραμμές για την καλύτερη ενσωμάτωση και εφαρμογή της οδηγίας 2004/38/EK – COM(2009) 313 τελικό, τμήμα 3.2].

2.8.2. Συμπεριφορά πριν από και μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου

Το άρθρο 20 παράγραφοι 1 και 2 ορίζει δύο διαφορετικά καθεστώτα που ρυθμίζουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζεται η συμπεριφορά που συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, ανάλογα με το αν η συμπεριφορά έλαβε χώρα πριν από ή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Το άρθρο 20 παράγραφος 1 θεσπίζει σαφή υποχρέωση («εξετάζεται») εφαρμογής του κεφαλαίου VI της οδηγίας 2004/38/EK σε ορισμένα γεγονότα, ενώ το άρθρο 20 παράγραφος 2 επιτρέπει την εφαρμογή των εθνικών κανόνων για τη μετανάστευση σε γεγονότα που λαμβάνουν χώρα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Ως εκ τούτου, σκοπός του άρθρου 20 παράγραφοι 1 και 2 είναι ο διαχωρισμός των πράξεων που έλαβαν χώρα πριν από και μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Οι εθνικοί κανόνες για τη μετανάστευση δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται, έστω και μερικώς, σε πράξεις που διέπονται από το άρθρο 20 παράγραφος 1 της συμφωνίας. Ωστόσο, κάθε απόφαση περιορισμού του δικαιώματος διαμονής λόγω συμπεριφοράς που λαμβάνει χώρα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου πρέπει να λαμβάνεται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

2.8.3. Συνεχιζόμενη συμπεριφορά

Υπό ορισμένες συνθήκες, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ενδέχεται να επιδεικνύουν **συνεχιζόμενη συμπεριφορά** (δηλαδή συμπεριφορά της οποίας τα επιμέρους στοιχεία έχουν έναν και μοναδικό υποκείμενο σκοπό, συνδέονται με τον ίδιο ή παρόμοιο τρόπο διάπραξης και χαρακτηρίζονται από στενή σύμπτωση ως προς τον χρόνο και το αντικείμενο της επίθεσης) **η οποία ξεκινά πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και συνεχίζεται και μετά απ' αυτήν.**

Στην περίπτωση συνεχιζόμενης συμπεριφοράς, οι εθνικές αρχές που καλούνται να αποφασίσουν, μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, κατά πόσον μπορούν να εφαρμοστούν περιοριστικά μέτρα σε ένα πρόσωπο είναι πιθανόν να βρεθούν αντιμέτωπες, μεταξύ άλλων, με τα ακόλουθα σενάρια:

- α) το σύνολο των πράξεων του ενδιαφερόμενου προσώπου που έλαβαν χώρα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αρκεί, από μόνο του, για τη λήψη περιοριστικού μέτρου σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες για τη μετανάστευση — περίπτωση κατά την οποία μπορούν να ληφθούν μέτρα βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2·
- β) το σύνολο των πράξεων που έλαβαν χώρα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου δεν αρκεί, από μόνο του, για τη λήψη μέτρων βάσει των εθνικών κανόνων για τη μετανάστευση — σ' αυτήν την περίπτωση, δεν μπορούν να ληφθούν μέτρα βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 2·
- γ) ωστόσο, στην περίπτωση του στοιχείου β), οι εθνικές αρχές μπορούν να εξετάσουν, σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1, εάν το σύνολο των πράξεων που προηγούνται της λήξης της μεταβατικής περιόδου θα δικαιολογούσε περιορισμούς για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης, στο μέτρο που πρέπει να διαπιστωθεί η απειλή την οποία ενέχει η προσωπική συμπεριφορά του ενδιαφερόμενου προσώπου, μπορεί να ληφθούν υπόψη και οι πράξεις που έλαβαν χώρα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Για κάθε περιοριστικό μέτρο πρέπει να σταθμίζονται προσεκτικά οι περιστάσεις της οικείας υπόθεσης.

2.8.4. Άρθρο 20 παράγραφοι 3 και 4: Κατάχρηση δικαιωμάτων ή δόλιες ή καταχρηστικές αιτήσεις

Το άρθρο 20 παράγραφοι 3 και 4 επιτρέπει στο κράτος υποδοχής να απομακρύνει από την επικράτειά του αιτούντες που έκαναν κατάχρηση των δικαιωμάτων τους ή διέπραξαν απάτη με σκοπό να τους απονεμηθούν δικαιώματα βάσει της συμφωνίας.

Η εν λόγω απομάκρυνση μπορεί να πραγματοποιηθεί ακόμη και πριν από την έκδοση οριστικής απόφασης σε περίπτωση δικαστικής προσφυγής κατά της απόρριψης της οικείας αίτησης, ωστόσο πρέπει να συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις του άρθρου 31 της οδηγίας 2004/38/EK.

Αυτό σημαίνει ότι τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν μπορούν να απομακρυνθούν από το κράτος υποδοχής στο οποίο έχουν ασκήσει προσφυγή κατά της απόφασης απομάκρυνσης και έχουν ζητήσει την έκδοση ασφαλιστικών μέτρων για την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης απομάκρυνσης.

Η σωματική απομάκρυνση δεν μπορεί να διενεργείται προτού ληφθεί απόφαση επί των ασφαλιστικών μέτρων, εκτός εάν:

- α) η απόφαση απέλασης βασίζεται σε προηγούμενη δικαστική απόφαση·
- β) τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα είχαν ήδη πρόσβαση σε δικαστική αναθεώρηση·
- γ) η απόφαση απέλασης βασίζεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/EK.

Όταν, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες, η εκτέλεση της απόφασης απομάκρυνσης αναστέλλεται εκ του νόμου λόγω της προσφυγής, δεν χρειάζεται να υποβληθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για την αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης απομάκρυνσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 4 της οδηγίας 2004/38/EK, το **κράτος υποδοχής μπορεί να απαγορεύσει την είσοδο του απομακρυνθέντος προσώπου στην επικράτειά του κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής**, αλλά δεν μπορεί να του απαγορεύσει να υπερασπιστεί τον εαυτό του κατά τη δίκη, αυτοπροσώπως, εκτός αν η εμφάνισή του μπορεί να προκαλέσει σοβαρή διατάραξη της δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

2.9. Άρθρο 21 – Εγγυήσεις και δικαίωμα προσφυγής

Η διάταξη αυτή καλύπτει όλες τις περιπτώσεις στις οποίες μπορούν να περιοριστούν ή να μην απονεμηθούν δικαιώματα διαμονής βάσει της συμφωνίας.

Διασφαλίζει ότι οι διαδικαστικές εγγυήσεις του κεφαλαίου VI της οδηγίας 2004/38/EK εφαρμόζονται πλήρως σε όλες τις περιπτώσεις, δηλαδή:

- α) στην περίπτωση κατάχρησης δικαιώματος και απάτης (άρθρο 35 της οδηγίας 2004/38/EK)·
- β) στην περίπτωση μέτρων που λαμβάνονται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας (κεφάλαιο VI της οδηγίας 2004/38/EK) ή σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία· και
- γ) στην περίπτωση μέτρων που λαμβάνονται για κάθε άλλο λόγο (άρθρο 15 της οδηγίας 2004/38/EK), συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων όπως αίτηση για έγγραφο διαμονής που δεν γίνεται δεκτή όπως υποβλήθηκε, αίτηση που απορρίπτεται γιατί ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις του δικαιώματος διαμονής ή έκδοση αποφάσεων που στηρίζονται στο ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις του δικαιώματος διαμονής (όπως όταν ένας μη ενεργός οικονομικά πολίτης της Ένωσης καταστεί υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής).

Διασφαλίζει επίσης ότι οι ουσιαστικές εγγυήσεις του κεφαλαίου VI της οδηγίας 2004/38/EK εφαρμόζονται πλήρως ως προς τις αποφάσεις για την επιβολή περιορισμών οι οποίες λαμβάνονται με βάση συμπεριφορά που έλαβε χώρα πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης, οι αποφάσεις για την επιβολή περιορισμών οι οποίες λαμβάνονται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία πρέπει να συμμορφώνονται επίσης με την αρχή της αναλογικότητας και τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στον σεβασμό της οικογενειακής ζωής.

2.10. Άρθρο 22 – Συναφή δικαιώματα

Η διάταξη αυτή προστατεύει το δικαίωμα των μελών της οικογένειας, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, να εργάζονται στο κράτος υποδοχής ως μισθωτοί ή μη μισθωτοί, σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας 2004/38/EK.

Αυτό σημαίνει ότι τόσο τα μέλη της οικογένειας που δεν ήταν εργαζόμενοι πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αλλά που καθίστανται εργαζόμενοι μετά απ' αυτήν όσο και τα μέλη της οικογένειας που ήταν ήδη εργαζόμενοι είτε στο κράτος υποδοχής είτε στο κράτος εργασίας (μεθοριακοί εργαζόμενοι) προστατεύονται από τη συμφωνία.

2.11. Άρθρο 23 – Ίση μεταχείριση

Το άρθρο αυτό αντικατοπτρίζει το άρθρο 24 της οδηγίας 2004/38/EK, το οποίο προβλέπει έναν ειδικό κανόνα για την ίση μεταχείριση σε σύγκριση με το άρθρο 11 της συμφωνίας.

Ο ίδιος κανόνας «εκτείνεται» στα μέλη της οικογένειας με δικαίωμα (μόνιμη) διαμονής στο κράτος υποδοχής. Πρέπει να τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης όπως και οι ημεδαποί του κράτους υποδοχής και όχι μεταχείρισης μέλους της οικογένειας ημεδαπού του κράτους υποδοχής.

Εφαρμόζονται οι ίδιες εξαιρέσεις του άρθρου 24 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/38/EK.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

2.12. Άρθρο 24 – Δικαιώματα μισθωτών εργαζομένων

2.12.1. Άρθρο 24 παράγραφος 1: Δικαιώματα

Το άρθρο 24 παράγραφος 1 της συμφωνίας χορηγεί στους ωφελούμενους της συμφωνίας που είναι μισθωτοί εργαζόμενοι, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των οποίων το καθεστώς μεταβάλλεται σε καθεστώς μισθωτού εργαζόμενου μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (βλέπε επίσης άρθρο 17 παράγραφος 1 και άρθρο 22 της συμφωνίας), όλα τα δικαιώματα που απονέμονται στους μισθωτούς εργαζόμενους βάσει του δικαίου της Ένωσης. Οι άλλες κατηγορίες ωφελούμενων της συμφωνίας δεν καλύπτονται από το εν λόγω άρθρο.

2.12.1.1. Περιορισμοί

Ισχύουν οι ίδιοι περιορισμοί για λόγους **δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας** που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Η συμφωνία δεν καλύπτει την απασχόληση στη δημόσια διοίκηση, σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ. Κατά συνέπεια, το κράτος υποδοχής ή το κράτος εργασίας μπορεί να επιφυλάσσει στους υπηκόους του την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας που ενέχουν προνομίες άσκησης της δημόσιας εξουσίας και αφορούν την προώθηση των γενικών συμφερόντων του κράτους όταν ο εν λόγω περιορισμός είναι σύμφωνος με το άρθρο 45 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ (υπόθεση C-270/13, *Χαραλαμπίδης*).

2.12.1.2. Παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η): μη εξαντλητικός κατάλογος δικαιωμάτων

Οι μισθωτοί εργαζόμενοι απολαύουν του πλήρους φάσματος των δικαιωμάτων που απορρέουν από το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011. Τα δικαιώματα του άρθρου 24 παράγραφος 1 της συμφωνίας έχουν το ίδιο πεδίο εφαρμογής και την ίδια έννοια όπως προβλέπεται στο άρθρο 45 της ΣΛΕΕ και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011.

Τα δικαιώματα των μισθωτών εργαζομένων που απαριθμούνται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 της συμφωνίας δεν παρατίθενται εξαντλητικά και, επομένως, καλύπτεται οποιαδήποτε ανάπτυξη των εν λόγω δικαιωμάτων από μελλοντικές ερμηνείες του άρθρου 45 της ΣΛΕΕ από το ΔΕΕ (στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου, οι δικαστικές και διοικητικές αρχές του θα πρέπει να «λαμβάνουν δεόντως υπόψη» τη σχετική νομολογία του ΔΕΕ που θα εκδοθεί μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου). Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι, εκτός από τα σημεία που ορίζονται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 της συμφωνίας, ο μισθωτός εργαζόμενος διατηρεί το δικαίωμα να αλλάζει θέση εργασίας και να αναζητεί νέα θέση εργασίας στο κράτος εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ.

2.12.2. Άρθρο 24 παράγραφος 2: Δικαίωμα του τέκνου μισθωτού εργαζομένου να ολοκληρώσει την εκπαίδευσή του

Το άρθρο 24 παράγραφος 2 της συμφωνίας προστατεύει το δικαίωμα των τέκνων των μισθωτών εργαζομένων να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους στο κράτος υποδοχής. Έτσι, τέκνο του οποίου ο γονέας είναι πολίτης της ΕΕ ή υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου που εργαζόταν στο κράτος υποδοχής με την ιδιότητα του ωφελούμενου της συμφωνίας αποχώρησης μπορεί να συνεχίσει να διαμένει στο κράτος υποδοχής και να ολοκληρώσει σ' αυτό την εκπαίδευσή του, ακόμη και αφότου ο γονέας πάψει να διαμένει νόμιμα στο κράτος υποδοχής (δηλαδή εάν έχει εγκαταλείψει το κράτος υποδοχής, έχει αποβιώσει ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις νόμιμης διαμονής, βλέπε για παράδειγμα τις υποθέσεις C-310/08, *Ibrahim*, και C-480/08, *Teixeira*). Το εν λόγω τέκνο έχει επίσης το δικαίωμα να συνοδεύεται από πρόσωπο που έχει πράγματι την επιμέλειά του εφόσον το τέκνο είναι ανήλικο ή ακόμη και μετά την ενηλικίωσή του, εφόσον το τέκνο εξακολουθεί να χρειάζεται την παρουσία και τη φροντίδα του προσώπου που έχει πράγματι την επιμέλειά του προκειμένου να μπορέσει να συνεχίσει και να ολοκληρώσει τις σπουδές του.

2.12.3. Άρθρο 24 παράγραφος 3: Μεθοριακοί εργαζόμενοι

Οι μισθωτοί μεθοριακοί εργαζόμενοι μπορούν να συνεχίσουν να εργάζονται στο κράτος εργασίας εφόσον εργάζονταν σ' αυτό έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Εάν σταμάτησαν να εργάζονται πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, μπορούν να διατηρήσουν την ιδιότητα του εργαζομένου στο κράτος εργασίας εφόσον πληρούν οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παράγραφος 3 στοιχείο α), β), γ) ή δ) της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, χωρίς, ωστόσο, να απαιτείται να μεταφέρουν την κατοικία τους στο κράτος εργασίας. Αυτό τους επιτρέπει να απολαμβάνουν τα συναφή δικαιώματα που προβλέπονται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως η) της συμφωνίας.

Οι μισθωτοί μεθοριακοί εργαζόμενοι διατηρούν την ιδιότητά τους στο κράτος εργασίας εφόσον:

- α) είναι προσωρινά ανίκανοι προς εργασία εξαιτίας ασθένειας ή ατυχήματος·
- β) έχουν καταγραφεί δεόντως ως ακουσίως άνεργοι, έχοντας ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα άνω του ενός έτους, και έχουν καταγραφεί ως πρόσωπα τα οποία αναζητούν εργασία στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης·
- γ) έχουν καταγραφεί δεόντως ως ακουσίως άνεργοι μετά τη λήξη ισχύος σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με διάρκεια μικρότερη του ενός έτους ή αφού κατέστησαν ακουσίως άνεργοι κατά τη διάρκεια των πρώτων δώδεκα μηνών και έχουν καταγραφεί στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης ως πρόσωπα τα οποία αναζητούν εργασία (στην περίπτωση αυτή, η ιδιότητα του εργαζομένου διατηρείται επί χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εξαμήνου)· ή
- δ) παρακολουθούν μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης (για τα πρόσωπα που είναι εκουσίως άνεργα, η κατάρτιση πρέπει να σχετίζεται με την προηγούμενη επαγγελματική δραστηριότητα).

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ (υπόθεση C-507/12, *Saint Prix*), ο κατάλογος των περιστάσεων υπό τις οποίες μπορεί να διατηρηθεί η ιδιότητα του εργαζομένου **δεν είναι εξαντλητικός**.

2.13. Άρθρο 25 – Δικαιώματα μη μισθωτών εργαζομένων

2.13.1. Άρθρο 25 παράγραφος 1: Δικαιώματα

Τα δικαιώματα του άρθρου 25 παράγραφος 1 χορηγούνται σε όλους τους ωφελούμενους της συμφωνίας που είναι μη μισθωτοί εργαζόμενοι — όχι μόνο σε εκείνους που είναι μη μισθωτοί εργαζόμενοι κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, αλλά και στα πρόσωπα που μεταβάλουν το καθεστώς τους (βλέπε επίσης άρθρο 17 παράγραφος 1, το οποίο προβλέπει το δικαίωμα να αποκτηθεί καθεστώς μη μισθωτού).

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ (για παράδειγμα, υπόθεση C-63/86, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*), οι μη μισθωτοί εργαζόμενοι που εμπίπτουν στο άρθρο 49 της ΣΛΕΕ απολαμβάνουν των δικαιωμάτων τα δικαιώματα που απορρέουν από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011, ο οποίος εφαρμόζεται αναλογικά. Αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, ότι το άρθρο 24 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της συμφωνίας δεν μπορεί να εφαρμοστεί όσον αφορά την περίπτωση απόλυσης, δεδομένου ότι, εξ ορισμού, ο μη μισθωτός εργαζόμενος δεν τελεί σε σχέση εξάρτησης με εργοδότη και δεν μπορεί να απολυθεί.

Τα δικαιώματα του άρθρου 25 παράγραφος 1 της συμφωνίας χορηγούνται επίσης στους μη μισθωτούς μεθοριακούς εργαζομένους. Υπάρχει διαφορά μεταξύ των ακόλουθων κατηγοριών: i) προσώπου που κατοικεί στο κράτος Α και ασκεί μη μισθωτή δραστηριότητα στο κράτος Β· και ii) προσώπου που κατοικεί στο κράτος Α και ασκεί μη μισθωτή δραστηριότητα στο κράτος Α, ενώ παρέχει επίσης υπηρεσίες στα κράτη Β και Γ — είτε μέσω περιστασιακής παροχής υπηρεσιών είτε μέσω δευτερεύουσας εγκατάστασης. Η πρώτη κατηγορία αντιστοιχεί σε εκείνη των μη μισθωτών μεθοριακών εργαζομένων, ενώ η δεύτερη κατηγορία όχι.

Εν προκειμένω, σημειώνεται ότι η ίδρυση γραφείου σε κράτος άλλο από το κράτος κατοικίας για την παροχή υπηρεσιών στο εν λόγω κράτος δεν ισοδυναμεί κατ' ανάγκη με εγκατάσταση στο κράτος όπου παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες. Η εν λόγω δραστηριότητα μπορεί ακόμη να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και όχι των κανόνων για την ελεύθερη εγκατάσταση. Ως εκ τούτου, πρόσωπο που διαθέτει γραφείο στο κράτος εργασίας δεν θα θεωρείται πάντοτε μη μισθωτός μεθοριακός εργαζόμενος (*).

Το άρθρο 4 παράγραφος 4 της συμφωνίας διασφαλίζει ότι η έννοια του μη μισθωτού εργαζομένου ερμηνεύεται με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο το ΔΕΕ έχει ερμηνεύσει το άρθρο 49 της ΣΛΕΕ στη σχετική νομολογία.

2.13.1.1. Περιορισμοί

Τα δικαιώματα του άρθρου 25 παράγραφος 1 της συμφωνίας υπόκεινται στους ίδιους περιορισμούς που προβλέπονται στα άρθρα 51 και 52 της ΣΛΕΕ.

Κατά συνέπεια, τα δικαιώματα αυτά μπορούν να υπόκεινται σε περιορισμούς που δικαιολογούνται από λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας (άρθρο 52 της ΣΛΕΕ) και το κράτος εργασίας μπορεί να εισάγει διακρίσεις εις βάρος των μη μισθωτών εργαζομένων για δραστηριότητες που συνδέονται, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας (άρθρο 51 της ΣΛΕΕ).

2.13.1.2. Άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο α): Δικαίωμα των προσώπων να ασκούν και να αναλαμβάνουν δραστηριότητες ως μη μισθωτοί εργαζόμενοι, καθώς και δικαίωμα να συστήνουν και να διαχειρίζονται επιχειρήσεις

Η συμφωνία προστατεύει το δικαίωμα των προσώπων να ασκούν και να αναλαμβάνουν δραστηριότητες ως μη μισθωτοί εργαζόμενοι, καθώς και το δικαίωμα να συστήνουν και να διαχειρίζονται επιχειρήσεις σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει το κράτος υποδοχής για τους δικούς του υπηκόους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 49 της ΣΛΕΕ.

Ωστόσο, η συμφωνία δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως παρέχουσα στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου τη δυνατότητα να επικαλούνται το δικαίωμα της Ένωσης για την παροχή υπηρεσιών σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ ή για να εγκατασταθούν σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ.

2.13.1.3. Άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο β): Παραπομπή στον μη εξαντλητικό κατάλογο δικαιωμάτων του άρθρου 24 παράγραφος 1

Οι μη μισθωτοί εργαζόμενοι απολαμβάνουν στο κράτος εργασίας του πλήρες φάσματος των συναφών δικαιωμάτων που απορρέουν από το άρθρο 45 της ΣΛΕΕ και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 492/2011.

(*) Πρόσωπο που διαθέτει στο κράτος μέλος υποδοχής ορισμένη υποδομή που είναι απαραίτητη για την άσκηση της δραστηριότητας στο εν λόγω κράτος μέλος (συμπεριλαμβανομένης πλήρους εγκατάστασης γραφείου) μπορεί να εμπίπτει στις διατάξεις της Συνθήκης για την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών και όχι για την ελεύθερη εγκατάσταση. Αυτό εξαρτάται από τη διάρκεια της παροχής αλλά και από τη συχνότητα, την περιοδικότητα ή τη συνέχιά της (υπόθεση C-55/94, *Gebhard*, σκέψη 27).

2.13.2. Άρθρο 25 παράγραφος 2: Δικαίωμα του τέκνου μη μισθωτού εργαζομένου να ολοκληρώσει την εκπαίδευσή του

Το άρθρο 25 παράγραφος 2 προστατεύει τα τέκνα των οποίων ο/η γονέας είναι πολίτης της ΕΕ ή υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου και ήταν μη μισθωτός εργαζόμενος/-η αλλά έχει παύσει να διαμένει νόμιμα στο κράτος υποδοχής του τέκνου σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 2 της συμφωνίας, στον βαθμό που προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης όπως αυτό ερμηνεύεται από το ΔΕΕ (υπόθεση C-147/11, *Czop & Runakova*).

2.13.3. Άρθρο 25 παράγραφος 3: Δικαιώματα των μη μισθωτών μεθοριακών εργαζομένων και περιορισμοί των εν λόγω δικαιωμάτων

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 3 της συμφωνίας, οι μη μισθωτοί μεθοριακοί εργαζόμενοι έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους μισθωτούς μεθοριακούς εργαζόμενους, με τις ίδιες επιφυλάξεις ως προς τη συνάφεια οι οποίες περιγράφονται στην καθοδήγηση για το άρθρο 25 παράγραφος 1 (για παράδειγμα, ως προς τις απολύσεις).

2.14. Άρθρο 26 – Έκδοση εγγράφου που να προσδιορίζει τα δικαιώματα των μεθοριακών εργαζομένων

Το άρθρο 26 υποχρεώνει το κράτος εργασίας να χορηγεί στους μεθοριακούς εργαζόμενους που καλύπτονται από τη συμφωνία έγγραφο που να πιστοποιεί το καθεστώς τους, εφόσον το ζητήσουν οι εν λόγω μεθοριακοί εργαζόμενοι. Ταυτόχρονα, το άρθρο 26 επιτρέπει επίσης στο κράτος εργασίας να απαιτήσει από τους μεθοριακούς εργαζόμενους που καλύπτονται από τη συμφωνία να υποβάλουν αίτηση για την έκδοση του εν λόγω εγγράφου.

Σε αντίθεση με το έγγραφο διαμονής που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 18 παράγραφος 1 της συμφωνίας, το εν λόγω έγγραφο δεν χορηγεί νέο καθεστώς διαμονής αλλά αναγνωρίζει προϋφιστάμενο δικαίωμα άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στο κράτος εργασίας, το οποίο και εξακολουθεί να υφίσταται.

Δεδομένου ότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι εγκαταλείπουν το κράτος εργασίας και επανεισέρχονται σ' αυτό τακτικά, είναι σημαντικό να τους χορηγηθεί το συντομότερο δυνατόν έγγραφο που να πιστοποιεί το καθεστώς τους, ώστε να μην παρεμποδίζονται ως προς την άσκηση των δικαιωμάτων τους μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και να μπορούν εύκολα να αποδείξουν τα εν λόγω δικαιώματα (ιδίως εκείνα που αφορούν τη διέλευση των συνόρων βάσει του άρθρου 14 της συμφωνίας).

Οι μεθοριακοί εργαζόμενοι που δεν εργάζονται κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης δικαιούνται να λάβουν το έγγραφο υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούν την ιδιότητα του εργαζομένου σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 3 ή το άρθρο 25 παράγραφος 3 της συμφωνίας (οι διατάξεις αυτές παραπέμπουν με τη σειρά τους στο άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 — ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣΩΝΤΑ

Το δεύτερο μέρος τίτλος II κεφάλαιο 3 της συμφωνίας αφορά τις περιπτώσεις προσώπων που καλύπτονται από τη συμφωνία και των οποίων τα επαγγελματικά προσόντα έχουν αναγνωριστεί ή βρίσκονται σε διαδικασία αναγνώρισης κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου στο κράτος υποδοχής ή στο κράτος εργασίας τους, ανάλογα με την περίπτωση.

Γι' αυτά τα πρόσωπα, η συμφωνία εγγυάται τα εξής:

- α) ότι οι εθνικές αποφάσεις με τις οποίες αναγνωρίζονται τα επαγγελματικά προσόντα τους που έχουν αποκτηθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στην ΕΕ θα εξακολουθήσουν να ισχύουν και να παράγουν αποτελέσματα (κατοχύρωση του κεκτημένου των αποφάσεων)· και
- β) ότι οι μεθοριακοί εργαζόμενοι θα διατηρήσουν το αντίστοιχο δικαίωμα να ασκούν και να εξακολουθήσουν να ασκούν το οικείο επάγγελμα και τις οικείες δραστηριότητες στο κράτος υποδοχής ή στο κράτος εργασίας τους.

Αντιθέτως, το κεφάλαιο αυτό δεν εγγυάται ούτε χορηγεί στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου που καλύπτονται από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας οποιοδήποτε συναρτώμενο με την εσωτερική αγορά δικαίωμα για την παροχή υπηρεσιών σε κράτη μέλη της ΕΕ άλλα από το κράτος υποδοχής ή το κράτος εργασίας τους, κατά περίπτωση.

Η συμφωνία δεν εγγυάται στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου που καλύπτονται από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας το δικαίωμα να επικαλούνται το δίκαιο της Ένωσης προκειμένου να αποκτήσουν περαιτέρω αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, είτε στο κράτος υποδοχής είτε στο κράτος εργασίας είτε σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ.

Η συμφωνία δεν καλύπτει την αντιμετώπιση των επαγγελματικών προσόντων που αποκτήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στην ΕΕ πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αλλά δεν αναγνωρίστηκαν ή δεν βρίσκονται σε διαδικασία αναγνώρισης από το άλλο μέρος πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

2.15. Άρθρο 27 – Αναγνωρισμένα επαγγελματικά προσόντα

2.15.1. Γενική προσέγγιση

Το άρθρο 27 περιγράφει το είδος των αποφάσεων αναγνώρισης των οποίων το κεκτημένο κατοχυρώνεται βάσει της συμφωνίας, τα κράτη στα οποία κατοχυρώνεται το κεκτημένο των εν λόγω αποφάσεων (κράτος υποδοχής ή κράτος εργασίας), τα πρόσωπα που ωφελούνται από την κατοχύρωση του κεκτημένου των αποφάσεων (τα πρόσωπα που καλύπτονται από τη συμφωνία) και τα αποτελέσματα της κατοχύρωσης του κεκτημένου των αποφάσεων στα αντίστοιχα κράτη.

Ποιων αποφάσεων το κεκτημένο κατοχυρώνεται;

Στην ουσία, το άρθρο 27 της συμφωνίας καλύπτει τις αποφάσεις αναγνώρισης που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τέσσερις ειδικές νομικές πράξεις της ΕΕ, συγκεκριμένα την οδηγία για τα επαγγελματικά προσόντα (οδηγία 2005/36/EK), την οδηγία για την εγκατάσταση των δικηγόρων (οδηγία 98/5/EK), την οδηγία για τους νόμιμους ελεγκτές (οδηγία 2006/43/EK) και την οδηγία για τα τοξικά προϊόντα (οδηγία 74/556/ΕΟΚ).

2.15.2. Άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο α) και άρθρο 27 παράγραφος 2: Αναγνωρίσεις βάσει της οδηγίας για τα επαγγελματικά προσόντα

Η συμφωνία καλύπτει και τα τρία είδη αναγνώρισης για σκοπούς εγκατάστασης που προβλέπονται στον τίτλο III της οδηγίας 2005/36/EK:

- α) αναγνωρίσεις βάσει του γενικού συστήματος (άρθρα 10 επ. της οδηγίας 2005/36/EK)·
- β) αναγνωρίσεις βάσει της επαγγελματικής πείρας (άρθρα 16 επ. της οδηγίας 2005/36/EK)· και
- γ) αναγνωρίσεις βάσει του συντονισμού των ελάχιστων προϋποθέσεων εκπαίδευσης (άρθρα 21 επ. της οδηγίας 2005/36/EK).

Οι εν λόγω αναγνωρίσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο α) της συμφωνίας: αναγνωρίσεις επαγγελματικών προσόντων τρίτης χώρας που καλύπτονται από το άρθρο 3 παράγραφος 3 της οδηγίας 2005/36/EK.

Πρόκειται για αναγνωρίσεις, από κράτος μέλος της ΕΕ ή από το Ηνωμένο Βασίλειο, επαγγελματικών προσόντων τρίτης χώρας τα οποία έχουν ήδη αναγνωριστεί προηγουμένως σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της οδηγίας 2005/36/EK και τα οποία έχουν εξομοιωθεί με εθνικά επαγγελματικά προσόντα (της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου), επειδή ο κάτοχός τους, μετά την πρώτη αναγνώριση σε κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, απέκτησε επαγγελματική πείρα τριών ετών στο κράτος που τα αναγνώρισε αρχικά (κράτος μέλος της ΕΕ ή Ηνωμένο Βασίλειο).

Ως εκ τούτου, η συμφωνία δεν καλύπτει την πρώτη αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων τρίτης χώρας σε κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά μόνο μεταγενέστερες αναγνωρίσεις και στον βαθμό που πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 3 παράγραφος 3 της οδηγίας 2005/36/EK.

- Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο β): αποφάσεις που παραχωρούν μερική πρόσβαση σε επαγγελματική δραστηριότητα σύμφωνα με το άρθρο 4στ της οδηγίας 2005/36/EK.
- Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 στοιχείο γ): αποφάσεις αναγνώρισης για σκοπούς εγκατάστασης οι οποίες έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής διαδικασίας για την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα.

Επί του παρόντος, οι διαδικασίες αναγνώρισης στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας είναι διαθέσιμες για νοσοκόμους υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, φαρμακοποιούς, φυσικοθεραπευτές, οδηγούς των ορέων και κτηματομεσίτες.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η συμφωνία διασφαλίζει μόνο τη συνέχιση της ισχύος και των αποτελεσμάτων της ίδιας της απόφασης· δεν διασφαλίζει διαρκή πρόσβαση στο υποκείμενο ηλεκτρονικό δίκτυο (ενότητα του IMI για την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα) των οικείων αρχών και επαγγελματιών (βλέπε άρθρα 8 και 29 της συμφωνίας). Ωστόσο, δεν θα επηρεαστεί η πρόσβαση των επαγγελματιών στην επιγραμμική διεπαφή της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας για σκοπούς πληροφόρησης.

Ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα της κατοχύρωσης, δυνάμει της συμφωνίας, του κεκτημένου των αποφάσεων αναγνώρισης που καλύπτονται από την οδηγία 2005/36/EK είναι ότι οι γλωσσικές γνώσεις και/ή η σύναψη συμβάσεων με ταμεία ασφάλισης που ενδέχεται να απαιτούνται από το κράτος υποδοχής θα εξακολουθήσουν να λαμβάνονται υπόψη, με βάση τις σχετικές διατάξεις της οδηγίας 2005/36/EK, και συγκεκριμένα τα άρθρα 53 και 55 αυτής.

2.15.3. Άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο β): Αναγνωρίσεις βάσει της οδηγίας για την εγκατάσταση των δικηγόρων

Η συμφωνία κατοχυρώνει, για τα πρόσωπα που καλύπτονται από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της, το κεκτημένο των αποφάσεων με τις οποίες δικηγόροι κράτους μέλους της ΕΕ ή Ηνωμένου Βασιλείου έχουν αποκτήσει πρόσβαση στο επάγγελμα του δικηγόρου σε κράτος υποδοχής ή κράτος εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 3 της οδηγίας 98/5/EK για τη διευκόλυνση της μόνιμης άσκησης του δικηγορικού επαγγέλματος σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο αποκτήθηκε ο επαγγελματικός τίτλος.

Τα αποτελέσματα της κατοχύρωσης του κεκτημένου των εν λόγω αποφάσεων υπερισχύουν, ως προς τους πολίτες της ΕΕ και τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου, οποιασδήποτε τοπικής απαίτησης ως προς την ιθαγένεια η οποία θα μπορούσε να περιορίσει την πρόσβαση στο επάγγελμα του δικηγόρου στο κράτος αποδοχής ή στο κράτος εργασίας.

Τα αποτελέσματα της κατοχύρωσης του κεκτημένου περιορίζονται στο κράτος υποδοχής ή στο κράτος εργασίας.

Ως εκ τούτου, όσον αφορά τους δικηγόρους Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι είναι υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου και οι οποίοι θα μπορούσαν άλλως να επωφεληθούν από τις εν λόγω διατάξεις σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ, η συμφωνία δεν προβλέπει την εφαρμογή των δύο σχετικών ενωσιακών οδηγιών, δηλαδή της οδηγίας 77/246/ΕΟΚ και της οδηγίας 98/5/ΕΚ, πέραν του οικείου κράτους υποδοχής ή κράτους εργασίας.

2.15.4. Άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο γ): Αναγνωρίσεις βάσει της οδηγίας για τους νόμιμους ελεγκτές

Όσον αφορά τα πρόσωπα που καλύπτονται από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας, οι άδειες που χορηγήθηκαν στο κράτος υποδοχής ή στο κράτος εργασίας σε νόμιμους ελεγκτές οι οποίοι έλαβαν αρχικά άδεια στην ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 14 της οδηγίας 2006/43/ΕΚ θα συνεχίσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους στο κράτος υποδοχής ή το κράτος εργασίας και οι δικαιούχοι θα εξακολουθήσουν να έχουν πρόσβαση στο επάγγελμα όπως και προηγουμένως.

2.15.5. Άρθρο 27 παράγραφος 1 στοιχείο δ): Αναγνωρίσεις βάσει της οδηγίας για τα τοξικά προϊόντα

Όσον αφορά τα πρόσωπα που καλύπτονται από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας, οι άδειες με σκοπό την εγκατάσταση που χορηγήθηκαν στο κράτος υποδοχής ή το κράτος εργασίας βάσει των σχετικών διατάξεων της οδηγίας 74/556/ΕΟΚ θα συνεχίσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους βάσει της συμφωνίας.

2.15.6. Συνολικά αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της κατοχύρωσης του κεκτημένου των παραπάνω αποφάσεων δυνάμει του άρθρου 27 συνεπάγονται την εξομοίωση των εγκατεστημένων δικαιούχων με τους υπηκόους του κράτους υποδοχής ή του κράτους εργασίας τους, ανάλογα με την περίπτωση, όσον αφορά την πρόσβασή τους στο οικείο επάγγελμα και τις οικείες επαγγελματικές δραστηριότητες, καθώς και την άσκηση αυτών, στις εν λόγω επικράτειες.

Ωστόσο, η εξομοίωση αυτή δεν επεκτείνεται στη χορήγηση στους δικαιούχους οποιοδήποτε άλλου συναρτώμενου με την ενιαία αγορά δικαιώματος βάσει του δικαίου της Ένωσης για την παροχή υπηρεσιών σε επικράτειες άλλες από αυτές που καλύπτονται από τα παραπάνω συγκεκριμένα αποτελέσματα της κατοχύρωσης του κεκτημένου των αποφάσεων αναγνώρισης.

2.16. Άρθρο 28 – Εν εξελίξει διαδικασίες για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων

2.16.1. Πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο 28 αντικατοπτρίζει το άρθρο 27 της συμφωνίας ως προς το προσωπικό και το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του και καλύπτει όλες τις σχετικές αιτήσεις αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων που έχουν υποβληθεί επισήμως και εκκρεμούν έως τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Όλες οι εν λόγω εκκρεμείς διαδικασίες θα συνεχιστούν και θα ολοκληρωθούν (συμπεριλαμβανομένου οποιοδήποτε ενδεχομένως απαιτούμενου αντισταθμιστικού μέτρου) σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στην οικεία νομοθεσία της Ένωσης έως ότου η αρμόδια αρχή λάβει οριστική απόφαση.

Πρέπει να αναφερθούν δύο ειδικές πτυχές:

- Το άρθρο 28 δεν καλύπτει μόνο τις εκκρεμείς διοικητικές διαδικασίες, αλλά και τις δικαστικές διαδικασίες και προσφυγές που ενδέχεται να έχουν κινηθεί ή ασκηθεί μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Η διάταξη καλύπτει επίσης τις σχετικές δικαστικές διαδικασίες που εκκρεμούν κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.
- Όσον αφορά τις εκκρεμείς αιτήσεις για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων βάσει της διαδικασίας ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας, το άρθρο 28 δεύτερο εδάφιο επιβεβαιώνει ότι πρόκειται να ολοκληρωθούν σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.

Στον βαθμό που η συνέχιση της δυνατότητας πρόσβασης στο σχετικό υποκείμενο ηλεκτρονικό δίκτυο (ενότητα του IMI) θα είναι απαραίτητη μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου έως την ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας, στο άρθρο 29 παράγραφος 2 της συμφωνίας περιέχεται ειδική εξουσιοδοτική διάταξη για περιορισμένη πρόσβαση στην ενότητα IMI.

2.16.2. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας που πρόκειται να ολοκληρωθεί σύμφωνα με το άρθρο 28 θα πρέπει να είναι πανομοιότυπα με τα αποτελέσματα των αποφάσεων αναγνώρισης το κεκτημένο των οποίων κατοχυρώνεται βάσει του άρθρου 27 της συμφωνίας και τα οποία αναλύονται ανωτέρω.

2.17. Άρθρο 29 – Διοικητική συνεργασία για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

2.17.1. Υποχρέωση συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών

Το άρθρο 29 παράγραφος 1 διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου και των κρατών μελών της ΕΕ θα συνεχίσουν να δεσμεύονται από τη γενική υποχρέωση συνεργασίας κατά την περίοδο εξέτασης όλων των εκκρεμών διαδικασιών αναγνώρισης που καλύπτονται από το άρθρο 28 της συμφωνίας.

Επιπλέον, η διάταξη αυτή κατοχυρώνει τη γενική υπεροχή επί οποιασδήποτε εθνικής διάταξης η οποία θα μπορούσε να εμποδίσει την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών με τις αλλοδαπές αρχές σχετικά με τους αιτούντες, τα επαγγελματικά προσόντα τους και τη γενική και επαγγελματική συμπεριφορά τους για όσο διάστημα εκκρεμεί η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους και η χορήγηση άδειας άσκησης του επαγγέλματος στο κράτος υποδοχής ή το κράτος εργασίας τους.

Η εν λόγω υποχρέωση και υπεροχή είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλιστεί η ορθή αντιμετώπιση, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης, των ανησυχιών ως προς τη δημόσια ασφάλεια.

2.17.2. Περιορισμένη πρόσβαση στο ΙΜΙ μετά την αποχώρηση

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το άρθρο 29 παράγραφος 2 προβλέπει προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 8 της συμφωνίας, η οποία επιτρέπει την πρόσβαση των αρχών του Ηνωμένου Βασιλείου στην ενότητα του ΙΜΙ για την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα για όσο διάστημα είναι αναγκαίο για την ολοκλήρωση των διαδικασιών αναγνώρισης που εκκρεμούν κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Η χρήση αυτή περιορίζεται σε διάστημα 9 μηνών από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, εντός του οποίου θα ολοκληρωθούν όλες οι σχετικές διαδικασίες, λαμβανομένων υπόψη των αυστηρών προθεσμιών που ισχύουν γι' αυτές.

3. ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ –ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Στο πλαίσιο του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, υπάρχουν τρεις κατηγορίες προσώπων:

1. πρόσωπα ως προς τα οποία εφαρμόζονται και εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι κανόνες συντονισμού του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, βάσει του άρθρου 30 της συμφωνίας·
2. πρόσωπα ως προς τα οποία μόνο μέρος των κανόνων συντονισμού εξακολουθεί να εφαρμόζεται ή πρόκειται να εφαρμοστεί στο μέλλον λόγω ειδικών περιστάσεων, βάσει του άρθρου 32 της συμφωνίας·
3. πρόσωπα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας, ως προς τα οποία δεν θα εφαρμόζονται οι κανόνες συντονισμού στο πλαίσιο της σχέσης μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ένωσης.

3.1. Άρθρο 30 – Καλυπτόμενα πρόσωπα

3.1.1. Γενικές παρατηρήσεις

Το άρθρο 30 της συμφωνίας καθορίζει τα πρόσωπα ως προς τα οποία θα εφαρμόζονται πλήρως οι κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης:

- η παράγραφος 1 απαριθμεί τις διάφορες περιπτώσεις που καλύπτονται όταν η κατάσταση των προσώπων ως προς την κοινωνική ασφάλιση είναι διασυνοριακή και εμπλέκονται σ' αυτήν το Ηνωμένο Βασίλειο και ένα κράτος μέλος της ΕΕ,
- η παράγραφος 2 καθορίζει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο το άρθρο 30 παράγραφος 1 εφαρμόζεται ως προς αυτά τα πρόσωπα,
- η παράγραφος 3 περιέχει επικουρική ρήτρα, βάσει της οποίας τα πρόσωπα που καλύπτονται από το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του δεύτερου μέρους τίτλου ΙΙ της συμφωνίας καλύπτονται επίσης από τον τίτλο ΙΙΙ, ακόμη και εάν δεν εμπίπτουν ή δεν εμπίπτουν πλέον στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 1,
- η παράγραφος 4 καθορίζει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο το άρθρο 30 παράγραφος 3 εφαρμόζεται ως προς αυτά τα πρόσωπα,
- η παράγραφος 5 προβλέπει ότι τα μέλη οικογενειών και οι επιζώντες καλύπτονται από το άρθρο 30 μόνο στον βαθμό που θεμελιώνουν δικαιώματα και υπέχουν υποχρεώσεις μ' αυτή τους την ιδιότητα βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 31 παράγραφος 2 της συμφωνίας, οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στον εν λόγω τίτλο ερμηνεύονται με αναφορά στους ορισμούς του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας αναφέρεται σε πρόσωπα «που υπάγονται στη νομοθεσία» κράτους μέλους της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου. Η κατάσταση αυτή πρέπει να προσδιορίζεται σύμφωνα με τους κανόνες του τίτλου ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τη σύγκρουση νόμων.

Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης αφορά ειδικά το δεύτερο μέρος τίτλου ΙΙΙ της συμφωνίας και δεν αντιστοιχεί κατ' ανάγκη σ' αυτό του τίτλου ΙΙ. Για παράδειγμα, ενδέχεται να υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες πρόσωπα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου ΙΙ εμπίπτουν, εντούτοις, στο πεδίο εφαρμογής του τίτλου ΙΙΙ (π.χ. τα πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 32 της συμφωνίας).

Καθώς ο σκοπός του τίτλου ΙΙ και ο σκοπός του τίτλου ΙΙΙ του δεύτερου μέρους της συμφωνίας διαφέρουν, οι όροι που χρησιμοποιούνται και στους δύο τίτλους του δεύτερου μέρους της συμφωνίας (για παράδειγμα, οι όροι «διαμονή», «μεθοριακός εργαζόμενος» ή «απόσπαση») ενδέχεται να έχουν διαφορετική έννοια με βάση τα διαφορετικά προσωπικά πεδία εφαρμογής των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης τις οποίες εφαρμόζουν, και την ερμηνεία αυτών από το ΔΕΕ.

Για παράδειγμα, η έννοια της «συνήθους διαμονής» που χρησιμοποιείται στο δεύτερο μέρος τίτλος III της συμφωνίας πρέπει να νοείται με την έννοια της «κατοικίας» του άρθρου 1 στοιχείο ι) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 (ο τόπος στον οποίο διαμένει συνήθως ένα πρόσωπο), όπως αναλύεται περαιτέρω στο άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 (στο εξής: συνήθης διαμονή). Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την έννοια της «συνήθους διαμονής»/«κατοικίας» κατά την έννοια των κανόνων συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνονται στον πρακτικό οδηγό για την εφαρμοστέα νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) και την Ελβετία, όπως εγκρίθηκε από τη διοικητική επιτροπή για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Η έννοια αυτή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 έχει διαφορετικό περιεχόμενο και δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια της (απλής) «διαμονής» του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας, η οποία προέρχεται από το κεφάλαιο III της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Ένα παράδειγμα στο οποίο δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των δύο εννοιών της «διαμονής» που περιλαμβάνονται στην ενωσιακή νομοθεσία είναι η κατάσταση των σπουδαστών. Για τους σκοπούς των κανόνων συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, οι σπουδαστές διατηρούν καταρχήν τη συνήθη διαμονή τους στο κράτος μέλος προέλευσης και διαμένουν προσωρινά στο κράτος μέλος στο οποίο σπουδάζουν. Παράλληλα, υπό τις προϋποθέσεις της οδηγίας 2004/38/ΕΚ, οι σπουδαστές απολαύουν δικαιώματος διαμονής στο κράτος μέλος στο οποίο σπουδάζουν.

Ένα άλλο παράδειγμα ως προς τη σχέση μεταξύ του τίτλου II και του τίτλου III του δεύτερου μέρους της συμφωνίας θα ήταν αυτό ενός προσώπου κροατικής ιθαγένειας το οποίο:

- εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου,
- το 2022 αποκτά δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 16 της συμφωνίας,
- το 2025 επιστρέφει στην Κροατία, αρχίζει να εργάζεται και μεταφέρει εκεί τη συνήθη διαμονή του,
- ταυτόχρονα, διατηρεί το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο για τα πέντε συναπτά έτη βάσει του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας.

Εφόσον το εν λόγω πρόσωπο κροατικής ιθαγένειας διατηρεί μόνιμο δικαίωμα διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την έννοια του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας, δικαιούται να επωφεληθεί από τις διατάξεις του τίτλου III αν επιστρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπλέον, στον βαθμό που το εν λόγω πρόσωπο διατηρεί μόνιμο δικαίωμα διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο, θα έχει το δικαίωμα να εξάγει παροχές κοινωνικής ασφάλισης προς αυτό (για παράδειγμα παροχές ανεργίας εάν πρόκειται για πρόσωπο που αναζητά εργασία) ή το δικαίωμα να χρησιμοποιεί την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας του στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ανεξάρτητα από τις δύο προαναφερθείσες έννοιες της διαμονής, το νόμιμο δικαίωμα διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών που καλύπτονται από το δεύτερο μέρος τίτλος III της συμφωνίας αποχώρησης θα πρέπει να νοείται ως νόμιμη διαμονή σύμφωνα με το παράγωγο δίκαιο της Ένωσης ή με το εθνικό δίκαιο.

Για τα πρόσωπα που καλύπτονται από τον τίτλο III της συμφωνίας, η εφαρμογή των κανόνων συντονισμού του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 βάσει του τίτλου III δεν συνιστά αφ' εαυτής δικαίωμα κυκλοφορίας ή διαμονής σε κράτος υποδοχής. Καθορίζει μόνο τις νομικές συνέπειες ως προς την κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης σε μια τέτοια κατάσταση. Για παράδειγμα, βάσει της συμφωνίας, η απόσπαση εργαζομένων για την παροχή υπηρεσιών από ή προς το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα είναι πλέον δυνατή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

3.1.2. Άρθρο 30 παράγραφος 1: Προσωπικό πεδίο εφαρμογής (γενική ρήτρα)

3.1.2.1. Άρθρο 30 παράγραφος 1

Το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας αναφέρεται στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων:

- πολίτες της Ένωσης – πολίτες των κρατών μελών της ΕΕ
- υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου — όπως ορίζονται στην εθνική νομοθεσία του
- ανιθαγενείς και πρόσφυγες που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο
- υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο
- τα μέλη των οικογενειών και τους επιζώντες των προσώπων που εμπίπτουν στις ως άνω κατηγορίες.

Τα πρόσωπα αυτά εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δεύτερου μέρους τίτλος III της συμφωνίας, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του ως άνω άρθρου:

- **στοιχεία α) και β):** πολίτες της Ένωσης που υπάγονται στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, και το αντίστροφο (ανεξαρτήτως της συνήθους διαμονής του οικείου προσώπου). Σ' αυτούς περιλαμβάνεται κάθε πρόσωπο που υπάγεται στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου ή στη νομοθεσία κράτους μέλους βάσει του τίτλου II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού.

- **στοιχεία γ) και δ):** πολίτες της Ένωσης που υπάγονται στη νομοθεσία κράτους μέλους της ΕΕ (κατά την έννοια της προηγούμενης περίπτωσης) κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο Ηνωμένο Βασίλειο, και το αντίστροφο.
- **στοιχείο ε):** πολίτες της Ένωσης που ασκούν επικερδή δραστηριότητα στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αλλά υπάγονται στη νομοθεσία κράτους μέλους της ΕΕ βάσει του τίτλου II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, και το αντίστροφο. Η είσπραξη των παροχών του άρθρου 11 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού πρέπει να θεωρείται άσκηση επικερδούς δραστηριότητας για τον σκοπό αυτόν. Αυτό ισχύει ανεξάρτητα από τον τόπο συνήθους διαμονής.
- **στοιχείο στ):** πρόσφυγες και ανιθαγενείς που εμπίπτουν σε μία από τις ως άνω καταστάσεις, με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι διαμένουν νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε κράτος μέλος της ΕΕ.
- **στοιχείο ζ):** υπήκοοι τρίτων χωρών που εμπίπτουν σε μία από τις ως άνω καταστάσεις, με την πρόσθετη προϋπόθεση ότι διαμένουν νόμιμα (σύμφωνα με το παράγωγο δικαίωμα της Ένωσης ή το εθνικό δικαίωμα) στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε κράτος μέλος της ΕΕ και ότι η κατάσταση τους είναι διασυνοριακή μεταξύ κράτους μέλους της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου. Αυτό δεν ισχύει εάν το εμπλεκόμενο κράτος μέλος της ΕΕ είναι η Δανία. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών των οποίων η κατάσταση έχει διασυνοριακά στοιχεία μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και στην οποία κατάσταση δεν εμπλέκεται το Ηνωμένο Βασίλειο καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1231/2010 για την επέκταση της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν διέπονται ήδη από τους κανονισμούς αυτούς μόνον λόγω της ιθαγένειάς τους, και όχι από το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο ζ) της συμφωνίας.
- **στοιχεία α) έως ζ):** τα μέλη της οικογένειας [όπως ορίζονται στο άρθρο 1 στοιχείο θ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004] των προσώπων που αναφέρονται στις ως άνω περιπτώσεις, ανεξαρτήτως ιθαγένειας (περισσότερες λεπτομέρειες περιλαμβάνονται στο τέλος του παρόντος κεφαλαίου). Καλύπτονται επίσης τα μέλη της οικογένειας που προστίθενται μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (π.χ. νεογέννητο παιδί ή καινούριος/-α σύντροφος) τα οποία ζουν με τον δικαιούχο και εμπίπτουν σε μια από τις καταστάσεις που καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας.
- **στοιχεία α) έως ζ):** οι επιζώντες των προσώπων που αναφέρονται στις ως άνω περιπτώσεις, όταν ο θανάτων πληρούσε τις προϋποθέσεις κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και ο θάνατός του επήλθε μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Σε αντίθετη περίπτωση, ο επιζών μπορεί να δικαιούται μόνο τις παροχές που προβλέπονται στο άρθρο 32 της συμφωνίας.

3.1.2.2. Παραδείγματα περιπτώσεων που καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 1

Για παράδειγμα, το άρθρο 30 παράγραφος 1 καλύπτει τα ακόλουθα πρόσωπα κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου:

— **στοιχεία α) και β):**

1. υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου, που μετακομίζει στην Πορτογαλία και έχει τη συνήθη διαμονή του και εργάζεται εκεί κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του που διαμένουν στην Πορτογαλία [υπαγωγή στην πορτογαλική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
2. πρόσωπο πολωνικής ιθαγένειας, το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του και εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004], καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του που διαμένουν στην Πολωνία.
3. υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που γεννήθηκε στη Μάλτα το 1990, έχει τη συνήθη διαμονή του και εργάζεται εκεί κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (χωρίς να έχει τη μαλτέζικη ιθαγένεια), καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του [υπαγωγή στη μαλτέζικη νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
4. υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, εργάζεται στο Βέλγιο και επιστρέφει στο σπίτι του τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα [υπαγωγή στη βελγική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
5. πρόσωπο γαλλικής ιθαγένειας, το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του στη Γαλλία, εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και επιστρέφει στο σπίτι του δύο φορές τον μήνα [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
6. πιλότο που είναι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου, με έδρα βάσης στη Γερμανία, ο οποίος πραγματοποιεί πτήσεις σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση [υπαγωγή στη γερμανική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004· η έδρα βάσης καθορίζεται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 3922/91].
7. ανενεργό πρόσωπο βουλγαρικής ιθαγένειας, το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο και αναζητεί εργασία εκεί [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].

8. πρόσωπο γαλλικής ιθαγένειας, που δεν έχει εργαστεί ποτέ στο Ηνωμένο Βασίλειο, λαμβάνει σύνταξη μόνο από τη Γαλλία και έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 – η Γαλλία είναι αρμόδια για τις παροχές ασθένειας βάσει των άρθρων 24 και 29 του εν λόγω κανονισμού].
9. συνταξιούχο που είναι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου, λαμβάνει σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ισπανία και έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ισπανία [υπαγωγή στην ισπανική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 – οι παροχές ασθένειας χορηγούνται από την Ισπανία σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 29 του εν λόγω κανονισμού].
10. σπουδαστή σουηδικής ιθαγένειας που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο οποίος λαμβάνει υποτροφία από το Ηνωμένο Βασίλειο που καλύπτει όλες τις δαπάνες του, μισθώνει διαμέρισμα στο Ηνωμένο Βασίλειο και περνά όλες τις εβδομάδες και τα Σαββατοκύριακα εκεί [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
11. πρόσωπο πολωνικής ιθαγένειας που εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, αρχίζει να λαμβάνει παροχές μητρότητας που παρέχονται από το Ηνωμένο Βασίλειο και επιστρέφει προσωρινά στην Πολωνία να γεννήσει πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 2 και παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004]· μπορεί να συνεχίσει να εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά το πέρας της άδειας μητρότητας και να εξακολουθήσει να καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας·
12. επιζώντες υπηκόου του Ηνωμένου Βασιλείου, όταν ο υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου εργάζεται στη Γαλλία κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [υπαγωγή στη γαλλική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004]· ο εν λόγω υπήκοος αποβιώνει το 2023· το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας καλύπτει τα πρόσωπα που λαμβάνουν παροχές επιζώντων από τη Γαλλία λόγω του θανάτου του, ανεξαρτήτως της ιθαγένειας των υπηκόων και του κατά πόσο διαμένουν στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε κράτος μέλος της ΕΕ.

— στοιχεία γ) και δ):

1. πρόσωπο ιθαγένειας των Κάτω Χωρών που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, εργάζεται στις Κάτω Χώρες και επιστρέφει στο σπίτι του τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα [υπαγωγή στη νομοθεσία των Κάτω Χωρών βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
2. υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που έχει τη συνήθη διαμονή του στη Γαλλία με ολόκληρη την οικογένειά του, εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και επιστρέφει στη Γαλλία δύο φορές τον μήνα [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
3. πρόσωπο γερμανικής ιθαγένειας που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο και μεταβαίνει στη Γερμανία για εργασία εποχιακού χαρακτήρα για περίοδο που εκτείνεται μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [υπαγωγή στη γερμανική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
4. διπλωμάτη ρουμανικής ιθαγένειας, που εργάζεται για την πρεσβεία της Ρουμανίας στο Ηνωμένο Βασίλειο και έχει τη συνήθη διαμονή του εκεί, ο οποίος έχει εκμισθώσει την οικία του στη Ρουμανία και έχει μετακομίσει με την οικογένειά του στο Ηνωμένο Βασίλειο [υπαγωγή στη ρουμανική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].

— στοιχείο ε):

1. διπλωμάτη φινλανδικής ιθαγένειας που εργάζεται για την πρεσβεία της Φινλανδίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο οποίος έχει τη συνήθη διαμονή του στη Φινλανδία, η οικογένειά του ζει στη Φινλανδία, και ο διπλωμάτης περνά εκεί το σύνολο των διακοπών του [καλύπτεται από τη φινλανδική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
2. πρόσωπο κροατικής ιθαγένειας που αποσπάται στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού για εκπαίδευση 6 μηνών που ολοκληρώνεται μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [υπαγωγή στην κροατική νομοθεσία βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
3. πρόσωπο μαλτέζικης ιθαγένειας που εργάζεται σε πλοίο το οποίο ταξιδεύει στη θάλασσα υπό σημαία του Ηνωμένου Βασιλείου (η περίπτωση αυτή πρέπει να αντιμετωπίζεται, τηρουμένων των αναλογιών, ως άσκηση επικερδούς δραστηριότητας στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου), έχει τη συνήθη διαμονή του στη Μάλτα και αμείβεται για τη δραστηριότητα αυτή από επιχείρηση της οποίας η έδρα ή ο τόπος δραστηριοτήτων βρίσκεται στη Μάλτα [υπαγωγή στη μαλτέζικη νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
4. πρόσωπο βελγικής ιθαγένειας που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Βέλγιο και που ασκεί κανονικά μισθωτή και/ή μη μισθωτή δραστηριότητα τόσο στο Βέλγιο όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο [εάν υπάγεται στη βελγική νομοθεσία βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].

5. πρόσωπο πορτογαλικής ιθαγένειας, το οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του στην Πορτογαλία και εργάζεται τόσο στην Πορτογαλία (αλλά δεν ασκεί εκεί ουσιώδες μέρος της δραστηριότητάς του) όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο, και υπάγεται στην πορτογαλική νομοθεσία βάσει συμφωνίας παρέκκλισης σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Το πρόσωπο αυτό εξακολουθεί να καλύπτεται τουλάχιστον για την περίοδο του άρθρου 16 της συμφωνίας.

Το άρθρο 30 παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης για τους ανιθαγενείς και τους πρόσφυγες, καθώς και για τους υπηκόους τρίτων χωρών, που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο, εφόσον εμπίπτουν σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε) της συμφωνίας. Ως εκ τούτου, για παράδειγμα:

1. το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας καλύπτει πρόσωπο πακιστανικής ιθαγένειας που διαμένει νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και εργάζεται στη Γαλλία [υπαγωγή στη γαλλική νομοθεσία βάσει του άρθρου 13 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, που εφαρμόζεται ως συνέπεια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003, στην εφαρμογή του οποίου συμμετέχει το Ηνωμένο Βασίλειο].
2. πρόσωπο μαροκινής ιθαγένειας το οποίο διαμένει νόμιμα στο Βέλγιο και εργάζεται στο Βέλγιο και στο Ηνωμένο Βασίλειο [υπαγωγή στη βελγική νομοθεσία βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο i) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71, που εφαρμόζεται ως συνέπεια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003].
3. ωστόσο, το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας δεν καλύπτει πρόσωπο ινδικής ιθαγένειας που διαμένει νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο και δεν βρίσκεται σε κατάσταση στην οποία εμπλέκεται οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ. Δεν καλύπτει ούτε πρόσωπο μεξικανικής ιθαγένειας που δεν διαμένει νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε κράτος μέλος της ΕΕ κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Το άρθρο 30 παράγραφος 1 καλύπτει επίσης τα μέλη της οικογένειας και τους επιζώντες προσώπων που εμπίπτουν σε μια από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο. Επιπλέον, όσον αφορά τα δικαιώματα των μελών της οικογένειας, θα πρέπει να γίνει διάκριση με το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία δ) και ε) της συμφωνίας, το οποίο έχει διαφορετικό πεδίο εφαρμογής όσον αφορά π.χ. τέκνα που γεννήθηκαν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου [βλέπε καθοδήγηση για το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχεία δ) και ε)].

Δεν είναι απαραίτητο τα μέλη της οικογένειας ή οι επιζώντες να βρίσκονται σε διασυνοριακή κατάσταση. Για παράδειγμα, οι επιζώντες πρόσωπου τσεχικής ιθαγένειας που εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αποβιώνει μετά απ' αυτήν μπορεί να μην έχουν εγκαταλείψει ποτέ την Τσεχική Δημοκρατία. Ωστόσο, οι εν λόγω επιζώντες θα καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας. Το άρθρο 30 παράγραφος 1 απαιτεί απλώς ο θάνατος να βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις που προβλέπονται σ' αυτό (στο παράδειγμά μας, πολίτης της Ένωσης που υπάγεται στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου), χωρίς να επιβάλλει ανάλογη προϋπόθεση για τους επιζώντες του. Η κάλυψη αυτή αφορά τα δικαιώματα που παρέχονται στους επιζώντες ή τα μέλη της οικογένειας, υπό αυτήν την ιδιότητά τους, από τους κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης.

Τα μέλη της οικογένειας και οι επιζώντες καλύπτονται ως προς τα δικαιώματα που απορρέουν από τους κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης με βάση την ιδιότητά τους ως μελών της οικογένειας ή επιζώντων, αντίστοιχα.

Το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας δεν καλύπτει τα πρόσωπα που βρίσκονται σε εσωτερική κατάσταση κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (για παράδειγμα πρόσωπο ελληνικής ιθαγένειας που εργαζόταν και διέμενε πάντα στην Ελλάδα). Εάν τα εν λόγω πρόσωπα αποφασίσουν στο μέλλον να μετακινηθούν στο Ηνωμένο Βασίλειο, η μετακίνηση αυτή θεωρείται μελλοντική μετακίνηση που δεν καλύπτεται από τη συμφωνία.

3.1.3. Άρθρο 30 παράγραφος 2: Η έννοια του όρου «χωρίς διακοπή»

Η συμφωνία διασφαλίζει την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για όσο διάστημα η οικεία κατάσταση παραμένει αμετάβλητη ή τα πρόσωπα εξακολουθούν να βρίσκονται σε κατάσταση στην οποία εμπλέκονται ταυτόχρονα χωρίς διακοπή και το Ηνωμένο Βασίλειο και ένα κράτος μέλος της ΕΕ. Δεν αντιμετωπίζονται όλες οι μεταβολές στην κατάσταση του οικείου προσώπου με τον ίδιο τρόπο. Οι μεταβολές μεταξύ διαφορετικών κατηγοριών του άρθρου 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας δεν επηρεάζουν το καθεστώς του προσώπου που καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας, ως προς το οποίο εφαρμόζονται οι κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009. Εξυπακούεται ότι σε περίπτωση τέτοιας μεταβολής η προϋπόθεση του άρθρου 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας όσον αφορά την κατάσταση «κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου» δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Στις διασυνοριακές καταστάσεις ο όρος «χωρίς διακοπή» πρέπει να νοείται με τόσο ευέλικτο τρόπο ώστε να μην είναι επιζήμιες ούτε σύντομες περιόδους που μεσολαβούν μεταξύ δύο καταστάσεων, για παράδειγμα, ένας μήνας πριν από την έναρξη νέας σύμβασης (κατ' αναλογία, βλέπε υπόθεση C-482/93, *Klaus*).

Για παράδειγμα, πρόσωπο πολωνικής ιθαγένειας που διαμένει στο Ηνωμένο Βασίλειο και εργάζεται εκεί για Βρετανό εργοδότη κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου θα εξακολουθήσει να καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1:

1. για όσο διάστημα η κατάσταση παραμένει αμετάβλητη.

2. ακόμη και σε περίπτωση μεταβολής της κατάστασης, υπό τον όρο ότι εξακολουθεί να βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις που καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας. Ως εκ τούτου, το εν λόγω πρόσωπο θα καλύπτεται εάν, για παράδειγμα:
- α. εξακολουθεί να εργάζεται για τον Βρετανό εργοδότη, αλλά αναλάβει μια επιπλέον εργασία στη Γαλλία [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου ή της Γαλλίας βάσει του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, αναλόγως του εάν ασκείται ουσιαστικό μέρος της δραστηριότητας στο Ηνωμένο Βασίλειο].
 - β. εξακολουθεί να εργάζεται για τον Βρετανό εργοδότη, αλλά μεταφέρει τη συνήθη διαμονή του στη Γαλλία [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
 - γ. εξακολουθεί να εργάζεται για τον Βρετανό εργοδότη και μεταβίβει για διακοπές στην Πορτογαλία.
 - δ. πάψει να εργάζεται για τον Βρετανό εργοδότη και αρχίσει να εργάζεται στη Γαλλία ενώ εξακολουθεί να έχει τη συνήθη διαμονή του στη Γαλλία [υπαγωγή στη γαλλική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
 - ε. λύσει τη σύμβαση εργασίας του και συνάψει νέα με Ιρλανδό εργοδότη, αλλά εξακολουθεί να ασκεί την επαγγελματική δραστηριότητά του στο Ηνωμένο Βασίλειο [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
 - στ. καταστεί άνεργο χωρίς να λαμβάνει παροχές ανεργίας και εξακολουθεί να έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
 - ζ. καταστεί άνεργο, λαμβάνει παροχές ανεργίας από το Ηνωμένο Βασίλειο και εξάγει τις εν λόγω παροχές στην Πολωνία ενώ αναζητεί εκεί απασχόληση βάσει του άρθρου 64 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004· μετά από ανεπιτυχή αναζήτηση εργασίας στην Πολωνία επιστρέφει στο Ηνωμένο Βασίλειο και εξακολουθήσει να λαμβάνει παροχές ανεργίας και να αναζητεί απασχόληση εκεί [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 2 και παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
 - η. λύσει τη σύμβασή του και έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, αναμένοντας να συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].

Ωστόσο, πρόσωπο που βρίσκεται σε τέτοια κατάσταση δεν θα καλύπτεται πλέον από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας εάν δεν εργάζεται πλέον στο Ηνωμένο Βασίλειο και μεταφέρει τη συνήθη διαμονή του στην Πολωνία (ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ). Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση προσώπου πολωνικής ιθαγένειας που εξάγει τις παροχές ανεργίας που λαμβάνει από Ηνωμένου Βασιλείου προς την Πολωνία, βρίσκει εργασία στην Πολωνία και μεταφέρει επίσης τη συνήθη διαμονή του εκεί. Σε μια τέτοια περίπτωση, το πρόσωπο αυτό δεν θα βρίσκεται πλέον σε κατάσταση στην οποία εμπλέκεται το Ηνωμένο Βασίλειο, χωρίς να θίγεται ενδεχόμενο δικαίωμα που απορρέει από το άρθρο 30 παράγραφος 3 της συμφωνίας.

Ένα πρόσωπο μπορεί να μετακινείται μεταξύ των διαφόρων καταστάσεων του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε) χωρίς να παύει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 2. Για παράδειγμα:

1. Δημόσιος υπάλληλος αυστριακής ιθαγένειας που έχει τη συνήθη διαμονή του στην Αυστρία και εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο για λογαριασμό της αυστριακής διοίκησης κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο ε) [υπαγωγή στην αυστριακή νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004], στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - μετά τη λήξη της απόσπασής του το 2023, παραιτείται από την αυστριακή διοίκηση και εργάζεται ως δάσκαλος γερμανικών στο Ηνωμένο Βασίλειο όπου μεταφέρει επίσης τη συνήθη διαμονή του – εξακολουθεί να καλύπτεται από τη συμφωνία βάσει του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004],
 - μη όντας ικανοποιημένος με τη νέα εργασία του, παραιτείται ξανά και αρχίζει να εργάζεται σε σχολείο στη Γαλλία, διατηρώντας παράλληλα τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο – σ' αυτήν την περίπτωση, εξακολουθεί να βρίσκεται σε κατάσταση στην οποία εμπλέκεται τόσο το Ηνωμένο Βασίλειο όσο και ένα κράτος μέλος της ΕΕ την εκάστοτε στιγμή, σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της συμφωνίας [υπαγωγή στη γαλλική νομοθεσία βάσει του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].
2. Υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο και εργάζεται και δουλεύει ταυτόχρονα στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία για λογαριασμό εργοδότη εγκατεστημένου στη Γαλλία κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου:
 - α) αρχικά, δεν ασκεί ουσιαστικό μέρος της δραστηριότητάς του στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς το μεγαλύτερο μέρος της δραστηριότητάς του ασκείται στη Γαλλία, επομένως το πρόσωπο αυτό καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας [υπαγωγή στη γαλλική νομοθεσία βάσει του άρθρου 13 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].

- β) σε μερικά χρόνια, αρχίζει να ασκεί ουσιώδες μέρος της δραστηριότητάς του στο Ηνωμένο Βασίλειο, εξακολουθώντας να εργάζεται στη Γαλλία, επομένως καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της συμφωνίας [υπαγωγή στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου βάσει του άρθρου 13 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004].

Ως εκ τούτου, τυχόν αλλαγή στην εφαρμοστέα νομοθεσία βάσει των κανόνων του τίτλου II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τη σύγκρουση νόμων δεν έχει ως αποτέλεσμα, αφ' εαυτής της, τον αποκλεισμό από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας, εφόσον το ενδιαφερόμενο πρόσωπο εξακολουθεί να βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις που καλύπτονται από τις οικείες διατάξεις.

3.1.4. Άρθρο 30 παράγραφος 3: Προσωπικό πεδίο εφαρμογής (επικουρική ρήτρα)

Το άρθρο 30 παράγραφος 3 περιέχει επικουρική ρήτρα, βάσει της οποίας τα πρόσωπα που καλύπτονται από το άρθρο 10 σχετικά με το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας τα οποία δεν εμπίπτουν ή δεν εμπίπτουν πλέον στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχείο α) έως ε) θα πρέπει επίσης να ωφελούνται από τις διατάξεις για τον πλήρη συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης του δεύτερου μέρους τίτλος III της συμφωνίας.

Για παράδειγμα, τα τέκνα που γεννήθηκαν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας θα ωφελούνται επίσης από τις διατάξεις του τίτλου III.

Για παράδειγμα, εάν ένας πολίτης της Ένωσης σπουδάζει στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, χωρίς να έχει τη συνήθη διαμονή του εκεί κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ι) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, δεν βρίσκεται σε κατάσταση που καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας. Ωστόσο, ο σπουδαστής διατηρεί δικαίωμα διαμονής βάσει του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας εάν, για παράδειγμα, αποκτήσει πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Σ' αυτήν την περίπτωση, θα ωφελείται από τις διατάξεις του τίτλου III καθώς και από τις διατάξεις του άρθρου 30 παράγραφος 3 της συμφωνίας.

Τα πρόσωπα που είναι ταυτόχρονα υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου και πολίτες της Ένωσης μπορούν επίσης να καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 3 της συμφωνίας, εφόσον καλύπτονται από τον τίτλο II αυτής (βλέπε ενότητα 1.2 του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης σχετικά με το άρθρο 10 της συμφωνίας).

Συνοψώς:

1. Το άρθρο 30 παράγραφος 3 καλύπτει πρόσωπο που είναι ταυτόχρονα υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ισπανίας, το οποίο γεννήθηκε στην Ισπανία, υπαγόταν στο ισπανικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και εγκαταστάθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, όπου απέκτησε τη βρετανική ιθαγένεια: το εν λόγω πρόσωπο καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 3 της συμφωνίας και θα ωφελείται από τους κανόνες του δεύτερου μέρους τίτλος III της συμφωνίας. Σ' αυτήν την περίπτωση, η κατάστασή του είναι παρόμοια με εκείνη προσώπου που καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας (υπήκοος Ισπανίας και Ηνωμένου Βασιλείου που υπάγεται στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου).
2. Ωστόσο, το άρθρο 30 παράγραφος 3 της συμφωνίας δεν καλύπτει πρόσωπο που είναι ταυτόχρονα υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιταλίας, το οποίο γεννήθηκε και έζησε μόνο στην Ιταλία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και υπαγόταν στο ιταλικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Η εν λόγω επικουρική ρήτρα εφαρμόζεται επίσης και για τα μέλη της οικογένειας και τους επιζώντες των ωφελούμενων του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας (ωστόσο, βλέπε κατωτέρω σχετικά με το άρθρο 30 παράγραφος 5 της συμφωνίας).

3.1.5. Άρθρο 30 παράγραφος 4: Ο σύνδεσμος με το κράτος υποδοχής ή το κράτος εργασίας για τα πρόσωπα που καλύπτονται από την παράγραφο 3

Το άρθρο 30 παράγραφος 4 διασφαλίζει την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 ως προς τα πρόσωπα που καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 3 για όσο διάστημα η οικεία κατάσταση παραμένει αμετάβλητη, δηλαδή για όσο διάστημα τα πρόσωπα που καλύπτονται από το άρθρο 30 παράγραφος 3 εξακολουθούν να έχουν δικαίωμα διαμονής στο κράτος υποδοχής τους βάσει του άρθρου 13 της συμφωνίας ή δικαίωμα εργασίας στο κράτος εργασίας τους βάσει του άρθρου 24 ή 25 της συμφωνίας.

3.1.6. Άρθρο 30 παράγραφος 5: Μέλη της οικογένειας και επιζώντες

Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, στον βαθμό που η έκφραση «μέλη της οικογένειας και επιζώντες» πρέπει να ερμηνεύεται βάσει των εννοιών που χρησιμοποιούνται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 (βλέπε επίσης άρθρο 31 παράγραφος 2 της συμφωνίας), «τα μέλη της οικογένειας και οι επιζώντες» καλύπτονται από το άρθρο 30 μόνο στο μέτρο που θεμελιώνουν δικαιώματα και υπέχουν υποχρεώσεις μ' αυτή τους την ιδιότητα σύμφωνα με τη νομοθεσία για την κοινωνική ασφάλιση.

3.2. Άρθρο 31 – Κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης

3.2.1. Άρθρο 31 παράγραφος 1: Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο 31 παράγραφος 1 διασφαλίζει την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 στο σύνολό τους ως προς τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 30 παράγραφος 1.

Οι κανόνες συντονισμού θα διατηρηθούν όπως έχουν τροποποιηθεί από τους κανονισμούς που παρατίθενται στο παράρτημα I της συμφωνίας, με τη δυνατότητα ενδεχομένως αναγκαίων προσαρμογών στο μέλλον σύμφωνα με το άρθρο 36 της συμφωνίας.

Στις περιπτώσεις που ισχύουν εξαιρέσεις ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει των ισχυόντων κανόνων, όπως ειδικές καταχωρίσεις στα παραρτήματα των κανονισμών, οι εξαιρέσεις αυτές θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται υπό τους ίδιους όρους. Για παράδειγμα, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εφαρμόζει το άρθρο 28 παράγραφοι 2 έως 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Η συμφωνία δεν το μεταβάλλει αυτό.

Επιπροσθέτως των κανονισμών, θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη όλες οι σχετικές αποφάσεις και συστάσεις της διοικητικής επιτροπής για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας, που συστάθηκε με το άρθρο 71 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα I της συμφωνίας.

3.2.2. Άρθρο 31 παράγραφος 2: Ορισμοί

Οι έννοιες που χρησιμοποιούνται στο δεύτερο μέρος τίτλος III της συμφωνίας νοούνται όπως οι ίδιες αυτές έννοιες χρησιμοποιούνται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Για παράδειγμα, ο ορισμός της έννοιας «μέλος της οικογένειας» του άρθρου 9 της συμφωνίας δεν είναι συναφής στο πλαίσιο των διατάξεων για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης και θα εφαρμόζεται ο ορισμός του άρθρου 1 εδάφιο θ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

3.2.3. Άρθρο 31 παράγραφος 3: Υπήκοοι τρίτων χωρών

Όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετείχε στην έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1231/2010. Ωστόσο, το Ηνωμένο Βασίλειο δεσμεύεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 859/2003 για την επέκταση των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 και του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 σχετικά με τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των κρατών μελών στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι δεν ενέπιπταν ήδη στους κανονισμούς αυτούς μόνο λόγω της ιθαγένειάς τους.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 859/2003, το Ηνωμένο Βασίλειο και τα κράτη μέλη της ΕΕ (εκτός της Δανίας) εφαρμόζουν τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 περί του τρόπου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας.

Ως εκ τούτου, όσον αφορά τους υπηκόους τρίτων χωρών που πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003, καθώς και τα μέλη των οικογενειών και τους επιζώντες τους, κάθε αναφορά, τόσο στο άρθρο 30 όσο και στο άρθρο 32 της συμφωνίας, στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 987/2009 (στο εξής: νέοι κανονισμοί) νοείται ως αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις των προηγούμενων κανονισμών. Ομοίως, κάθε αναφορά σε ειδικές διατάξεις των νέων κανονισμών νοείται ως αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις των προηγούμενων κανονισμών.

3.3. Άρθρο 32 – Καλυπτόμενες ειδικές περιπτώσεις

Το άρθρο 32 διέπει ειδικές περιπτώσεις στις οποίες, ακόμη και αν τα οικεία πρόσωπα δεν εμπίπτουν ή δεν εμπίπτουν πλέον στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 της συμφωνίας, τα δικαιώματά τους που απορρέουν από τους κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης πρέπει να προστατεύονται.

Γι' αυτές τις ειδικές κατηγορίες προσώπων πρέπει να διατηρηθούν ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009. Οι εν λόγω διατάξεις εφαρμόζονται σύμφωνα με τις γενικές αρχές των εν λόγω κανονισμών, όπως, για παράδειγμα, η μη διακριτική μεταχείριση ή ο ενιαίος χαρακτήρας της εφαρμοστέας νομοθεσίας.

3.3.1. Άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) και παράγραφος 2: Προηγούμενες και μελλοντικές περιόδους

Το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) προστατεύει τα υφιστάμενα και τα μελλοντικά δικαιώματα βάσει προηγούμενων περιόδων ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας και διαμονής.

Η διάταξη αυτή διασφαλίζει ότι οι πολίτες της Ένωσης που έχουν συμπληρώσει προηγούμενες περιόδους στο Ηνωμένο Βασίλειο, και το αντίστροφο, θα μπορούν να ζητούν παροχές και, εφόσον απαιτείται, να επικαλούνται τον συνυπολογισμό των περιόδων. Η διάταξη αφορά κάθε είδους παροχή κοινωνικής ασφάλισης που βασίζεται σε περιόδους ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας ή διαμονής, όπως παροχές γήρατος, παροχές αναπηρίας, παροχές λόγω εργατικού ατυχήματος, παροχές ασθένειας ή παροχές ανεργίας.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης όταν μια παροχή χορηγείται αποκλειστικά για προηγούμενες περιόδους στο κράτος που εξετάζει το δικαίωμα σε παροχές σύμφωνα με τη νομοθεσία του (ανεξάρτητα από το αν οι οικείες περίοδοι έχουν συμπληρωθεί πριν ή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου), όταν δεν απαιτείται συνυπολογισμός επειδή οι προηγούμενες περίοδοι επαρκούν για τη χορήγηση της παροχής.

Ταυτόχρονα διατηρούνται όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν άμεσα (ή έμμεσα) από τις περιόδους αυτές. Ως «δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από τις περιόδους αυτές» νοούνται τα δικαιώματα που προβλέπονται από τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου ή κράτους μέλους της ΕΕ σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και απορρέουν από τις εν λόγω περιόδους [ή η χορήγηση παροχής με βάση τις εν λόγω περιόδους και κάθε συνακόλουθο δικαίωμα σε παροχές], καθώς και οι αντίστοιχες υποχρεώσεις. Για τις παροχές ασθένειας και τις οικογενειακές παροχές των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας, εφαρμόζονται οι ειδικοί κανόνες του άρθρου 32 παράγραφος 2 της συμφωνίας (βλέπε κατωτέρω, καθώς και τμήμα 3.3.6 του παρόντος εγγράφου), επομένως τα οικεία δικαιώματα συμπληρώνουν «τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις περιόδους αυτές».

Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να καλύπτει το δικαίωμα υποβολής σε περιοδικό ιατρικό έλεγχο στον τόπο στον οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του ένα πρόσωπο προκειμένου να συνεχίσει να λαμβάνει παροχή αναπηρίας [βάσει του άρθρου 87 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009]: το δικαίωμα λήψης συμπληρωματικού ποσού βάσει του άρθρου 58 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Οι κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης θα ισχύουν τόσο για τις περιόδους που έχουν συμπληρωθεί πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου όσο και για τις περιόδους που έχουν συμπληρωθεί από τα ίδια πρόσωπα μετά την εν λόγω ημερομηνία.

Ταυτόχρονα, η δεύτερη παράγραφος της εν λόγω διάταξης διασφαλίζει ότι οι κανόνες συντονισμού για τις παροχές ασθένειας και τις οικογενειακές παροχές θα ισχύουν για τα πρόσωπα που καλύπτονται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α).

Το άρθρο 32 παράγραφος 2 σχετικά με τις παροχές ασθένειας παραπέμπει στους κανόνες σχετικά με την αρμοδιότητα για τις παροχές ασθένειας για το πρόσωπο που λαμβάνει παροχή δύναμι του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας. Καλύπτει τις περιπτώσεις στις οποίες μεταβάλλεται η αρμοδιότητα επειδή το πρόσωπο αυτό επιστρέφει σε κράτος μέλος της ΕΕ ή στο Ηνωμένο Βασίλειο ή διότι αρχίζει να λαμβάνει άλλη σύνταξη.

Οι κανόνες για τη σύγκρουση νόμων με βάση τους οποίους καθορίζεται η αρμοδιότητα για την κάλυψη ασθένειας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους, πρέπει να συνεκτιμώνται οι μελλοντικές αλλαγές που ενδέχεται να προκύψουν ως προς τη συνήθη διαμονή του προσώπου ή την εισπραξη επιπλέον παροχής και εξακολουθούν να ισχύουν οι σχετικοί κανόνες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Για παράδειγμα, πρόσωπο δανικής ιθαγένειας εργάστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Δανία. Επιστρέφει στη Δανία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου:

- το 2022 συμπληρώνει την ηλικία συνταξιοδότησης στο Ηνωμένο Βασίλειο σε ηλικία X ετών και λαμβάνει σύνταξη στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ παράλληλα είναι οικονομικά ανεργό στη Δανία → το Ηνωμένο Βασίλειο είναι αρμόδιο για τις παροχές ασθένειας βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 2 της συμφωνίας [άρθρο 24 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004],
- μετά από δύο έτη, συμπληρώνει την ηλικία συνταξιοδότησης σε κράτος μέλος της ΕΕ, στην ηλικία των X + 2 και αρχίζει να λαμβάνει επίσης σύνταξη από τη Δανία → η Δανία είναι αρμόδια για την κάλυψη ασθένειας βάσει του άρθρου 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004,
- το 2027 μεταφέρει τη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με τους τότε ισχύοντες κανόνες, ενώ εξακολουθεί να λαμβάνει τις δύο συντάξεις → το Ηνωμένο Βασίλειο είναι αρμόδιο για την κάλυψη ασθένειάς του (σημείωση: η αλλαγή διαμονής το 2027 θα συνιστά μελλοντική μετακίνηση και δεν θα καλύπτεται για τους σκοπούς των δικαιωμάτων διαμονής από το δεύτερο μέρος τίτλος II της συμφωνίας).

Στην πράξη, η εφαρμογή του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) και παράγραφος 2 της συμφωνίας θα έχει τις εξής συνέπειες:

1. Έστω ότι πρόσωπο γερμανικής ιθαγένειας:

- έχει εργαστεί στο Ηνωμένο Βασίλειο για όλη τη ζωή του,
- επιστρέφει στη Γερμανία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου όταν πλησιάζει την ηλικία συνταξιοδότησης και παραμένει ανεργό, και
- όταν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης (πριν από ή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου) υποβάλλει αίτηση στο Ηνωμένο Βασίλειο για παροχές γήρατος βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Αφού του χορηγηθεί η σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο, το εν λόγω πρόσωπο γερμανικής ιθαγένειας, διά βίου:

— βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α):

α) έχει το δικαίωμα να λαμβάνει τη σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο χωρίς καμία μείωση, βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, ενώ έχει τη συνήθη διαμονή του στη Γερμανία ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ·

— βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 2:

β) λαμβάνει φορητό έγγραφο S1 από το Ηνωμένο Βασίλειο και έχει πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε είδος στη Γερμανία υπό τους ίδιους όρους με τους Γερμανούς συνταξιούχους, οι οποίες βαρύνουν το Ηνωμένο Βασίλειο, βάσει του άρθρου 24 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004·

γ) έχει το δικαίωμα να λαμβάνει τις παροχές ασθένειας σε χρήμα (συμπεριλαμβανομένων παροχών μακροχρόνιας φροντίδας) που προβλέπονται από τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου και οι οποίες καταβάλλονται απευθείας στο εν λόγω πρόσωπο, βάσει του άρθρου 29 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του·

δ) έχει το δικαίωμα προγραμματισμένης θεραπείας σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ εκτός εκείνου στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του με φορητό έγγραφο S2 που έχει εκδοθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο και με δαπάνες του Ηνωμένου Βασιλείου, βάσει του άρθρου 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004·

ε) έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας που έχει εκδοθεί από το Ηνωμένο Βασίλειο κατά τις διακοπές του σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος από αυτό στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του, βάσει του άρθρου 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004·

στ) τα μέλη της οικογένειάς του μπορούν να απολαύουν των παραγώγων δικαιωμάτων πρόσβασης σε παροχές ασθένειας σε είδος στο κράτος μέλος όπου έχουν τη συνήθη διαμονή του, και η δαπάνη βαρύνει το Ηνωμένο Βασίλειο. Σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ), το πρόσωπο αυτό έχει δικαίωμα σε οικογενειακές παροχές υπό τους όρους που προβλέπονται στον κανονισμό και στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου, ακόμη και αν τα μέλη της οικογένειάς του διαμένουν σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο στο οποίο το οικείο πρόσωπο έχει τη συνήθη διαμονή του, βάσει του άρθρου 67 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004·

Εάν το πρόσωπο γερμανικής ιθαγένειας αρχίσει να εργάζεται στη Γερμανία ενόσω λαμβάνει τη σύνταξή του από το Ηνωμένο Βασίλειο, η εφαρμοστέα νομοθεσία, μεταξύ άλλων και ως προς τις παροχές ασθένειας, θα είναι η γερμανική νομοθεσία σύμφωνα με την αρχή *lex loci laboris* του άρθρου 11 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, που εξακολουθεί να εφαρμόζεται (βλέπε επίσης το άρθρο 31 του εν λόγω κανονισμού).

2. Έστω ότι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου:

— έχει εργαστεί στις Κάτω Χώρες για όλη τη ζωή του,

— εργάζεται ακόμη εκεί κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου,

— επιστρέφει στο Ηνωμένο Βασίλειο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου όταν πλησιάζει την ηλικία συνταξιοδότησης,

— είναι ανενεργός στο Ηνωμένο Βασίλειο, και

— μετά από ένα έτος υποβάλλει αίτηση για τη χορήγηση σύνταξης από τις Κάτω Χώρες.

Ο εν λόγω υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου:

α) καλύπτεται από το σύνολο των κανόνων συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης βάσει του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας για την περίοδο μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου έως την επιστροφή του στο Ηνωμένο Βασίλειο·

β) καλύπτεται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) και παράγραφος 2 της συμφωνίας προκειμένου να συνεχίσει να λαμβάνει τη σύνταξη από τις Κάτω Χώρες (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε προηγούμενο παράδειγμα).

3. Έστω ότι πρόσωπο αυστραλιανής ιθαγένειας:

— κατά την περίοδο 1996-2000: εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο,

— κατά την περίοδο 2001-2010: εργάζεται στο Βέλγιο,

— κατά την περίοδο 2011-2030: εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στην Αυστραλία, και

— το 2031 μεταφέρει τη νόμιμη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο και υποβάλλει αίτηση για παροχές βάσει των προηγούμενων περιόδων ασφάλισής του.

Ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να επικαλεστεί το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας για να αιτηθεί σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο και το Βέλγιο βάσει των προηγούμενων περιόδων ασφάλισής του, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003: διαμένει νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο και έχει συμπληρώσει προηγούμενες περιόδους ασφάλισης σε κράτος μέλος της ΕΕ. Το γεγονός ότι το εν λόγω πρόσωπο δεν διέμενε νόμιμα στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε κράτος μέλος της ΕΕ κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου δεν έχει σημασία, εφόσον το πρόσωπο αυτό συμπλήρωσε περιόδους σύμφωνα με τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου και/ή τη νομοθεσία κράτους μέλους της ΕΕ πριν από την εν λόγω ημερομηνία και πληροί τις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003 όταν αιτείται τη σύνταξη.

4. Έστω ότι υπήκοος των ΗΠΑ:

- κατά την περίοδο 2005-2010: εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο,
- κατά την περίοδο 2010-2025: εργάζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής,
- κατά την περίοδο 2026-2030: εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στη Μάλτα, και
- το 2031 υποβάλλει αίτηση για παροχές βάσει των προηγούμενων περιόδων ασφάλισής του.

Το πρόσωπο αυτό δεν καλύπτεται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας. Πράγματι, πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν ενέπιπτε στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003, διότι δεν βρισκόταν σε διασυνοριακή κατάσταση πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Η διάταξη αυτή θα καλύπτει επίσης, τηρουμένων των αναλογιών, τους επιζώντες που λαμβάνουν παροχές μετά τον θάνατο προσώπου που συμπλήρωσε προηγούμενες περιόδους αλλά δεν καλύπτεται ή δεν καλύπτεται πλέον από το άρθρο 30 της συμφωνίας. Για παράδειγμα:

5. Πρόσωπο μαλτέζικης ιθαγένειας που επιστρέφει στη Μάλτα πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αφού έχει εργαστεί επί 20 έτη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το 2018 συνταξιοδοτείται και λαμβάνει σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Το πρόσωπο αυτό αποβιώνει κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους:

- α) ο/η σύζυγος δικαιούται παροχές επιζώντος από το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου και του κανονισμού και θα συνεχίσει να λαμβάνει τις παροχές μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου χωρίς καμία μείωση·
- β) εφαρμόζονται οι κανόνες συντονισμού ώστε να προσδιοριστεί το κράτος που είναι αρμόδιο για την κάλυψη ασθένειας βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

6. Πρόσωπο ελληνικής ιθαγένειας που επιστρέφει στην Ελλάδα πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αφού έχει εργαστεί επί 20 έτη στο Ηνωμένο Βασίλειο (δεν καλύπτεται από το άρθρο 30 της συμφωνίας). Το 2025 συνταξιοδοτείται και λαμβάνει σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας. Το πρόσωπο αυτό αποβιώνει το 2026:

- α) ο/η σύζυγος δικαιούται παροχές επιζώντος από το Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου και του κανονισμού και θα λαμβάνει τις παροχές χωρίς καμία μείωση ακόμη και μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας·
- β) εφαρμόζονται οι κανόνες συντονισμού ώστε να προσδιοριστεί το κράτος που είναι αρμόδιο για την κάλυψη ασθένειας βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 2 της συμφωνίας.

3.3.2. Άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β): Συνεχιζόμενη προγραμματισμένη θεραπεία

3.3.2.1. Πεδίο εφαρμογής

Το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας διασφαλίζει ότι το δικαίωμα υποβολής σε προγραμματισμένη θεραπεία βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 προστατεύεται για τα πρόσωπα που έχουν αρχίσει την εν λόγω θεραπεία ή τουλάχιστον έχουν ζητήσει προηγούμενη έγκριση ώστε να υποβληθούν σ' αυτήν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Δεδομένου ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών δεν παρατείνεται μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, άλλες μορφές δικαιωμάτων που συνδέονται με την κινητικότητα των ασθενών, ιδίως οι περιπτώσεις που προβλέπονται στην οδηγία 2011/24/ΕΕ περί εφαρμογής των δικαιωμάτων των ασθενών στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης, δεν θα καλύπτονται πλέον από το δίκαιο της Ένωσης εάν η θεραπεία λάβει χώρα μετά τη λήξη της εν λόγω περιόδου.

Καθώς η εν λόγω διάταξη αναφέρεται σε «πρόσωπα», καλύπτει τους πολίτες της Ένωσης, τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου, τους ανιθαγενείς και τους πρόσφυγες που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο Ηνωμένο Βασίλειο ή σε κράτος μέλος της ΕΕ, καθώς και τους υπηκόους τρίτων χωρών που πληρούν τις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 859/2003.

Η διάταξη αυτή καλύπτει τα πρόσωπα που δεν καλύπτονται από το άρθρο 30 της συμφωνίας.

Για παράδειγμα:

1. Πρόσωπο μαλτέζικης ιθαγένειας εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στη Μάλτα. Το 2020 υποβάλλει αίτηση για προηγούμενη έγκριση προκειμένου να υποβληθεί σε ειδική προγραμματισμένη θεραπεία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αίτηση εγκρίνεται το 2021:

- α) η θεραπεία μπορεί να αρχίσει υπό τις προϋποθέσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, ακόμη και αν το Ηνωμένο Βασίλειο είναι τρίτη χώρα κατά τη συγκεκριμένη χρονολογία·
- β) η πρόσβαση του εν λόγω προσώπου σ' αυτήν τη θεραπεία βασίζεται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης·
- γ) όλες οι συναφείς διατάξεις των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για την προγραμματισμένη θεραπεία εξακολουθούν να εφαρμόζονται [π.χ. το άρθρο 26 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009].

- δ) οι διαδικασίες απόδοσης δαπανών μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Μάλτας θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται αναλόγως, βάσει του άρθρου 35 της συμφωνίας·
- ε) το εν λόγω πρόσωπο και, εφόσον απαιτείται, ο συνοδός ή οι συνοδοί του, θα έχουν δικαίωμα να εισέλθουν στην επικράτεια του Ηνωμένου Βασιλείου για τους σκοπούς της θεραπείας, υπό τους όρους της συμφωνίας.

2. Πρόσωπο τσεχικής ιθαγένειας εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στη Σλοβακία. Το 2020 υποβάλλει αίτηση για προηγούμενη έγκριση προκειμένου να υποβληθεί σε ειδική προγραμματισμένη θεραπεία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η αίτηση εγκρίνεται και η θεραπεία αρχίζει πριν από το τέλος του 2020 και προγραμματίζεται να διαρκέσει έως το καλοκαίρι του 2021. Ισχύουν οι ίδιοι ως άνω όροι.

Όταν γίνεται αναφορά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004, θα πρέπει να νοείται ότι εφαρμόζονται αντιστοίχως οι συναφείς διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009.

3.3.2.2. Ζητήματα σχετικά με τις μετακινήσεις

Τα πρόσωπα που υποβάλλονται σε προγραμματισμένη θεραπεία και ωφελούνται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) όπως περιγράφεται ανωτέρω (ασθενείς) έχουν το δικαίωμα εισόδου στο κράτος θεραπείας και εξόδου απ' αυτό έως το τέλος της θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 14 της συμφωνίας (που αφορά το δικαίωμα των ωφελούμενων του δεύτερου μέρους τίτλος II της συμφωνίας να εισέρχονται στο κράτος υποδοχής και να εξέρχονται απ' αυτό), τηρουμένων των αναλογιών.

Το υφιστάμενο φορητό έγγραφο S2 που έχει εκδοθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 αποτελεί επαρκή απόδειξη του προσωπικού δικαιώματος στην εν λόγω προγραμματισμένη περιθαλψη για τους σκοπούς του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας.

Συγκεκριμένα, υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου ή πολίτης της Ένωσης που διαθέτει το φορητό έγγραφο S2 και τα αναγκαία ταξιδιωτικά έγγραφα που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 της συμφωνίας έχει το δικαίωμα εισόδου στο κράτος θεραπείας και εξόδου απ' αυτό σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 (δηλαδή χωρίς να απαιτείται θεώρηση).

Για τους ασθενείς που ωφελούνται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας και που δεν είναι πολίτες της Ένωσης ούτε υπήκοοι του Ηνωμένου Βασιλείου, μπορεί, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, να απαιτείται θεώρηση εισόδου.

Σε μεμονωμένες περιπτώσεις, οι ασθενείς που ωφελούνται από τα δικαιώματα που απονέμει το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας μπορεί, προκειμένου να μην στερηθούν το δικαίωμά τους να υποβληθούν στην προγραμματισμένη θεραπεία, να χρειάζονται την παρουσία άλλων προσώπων (συνοδοί) και τη φροντίδα που παρέχεται απ' αυτά.

Ο συνοδός μπορεί να είναι μέλος της οικογένειας ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που φροντίζει το πρόσωπο που έχει την ανάγκη προγραμματισμένης θεραπείας. Τα κράτη μέλη της ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξετάσουν τρόπους με τους οποίους θα αποδεικνύεται το καθεστώς των συνοδών και τα σχετικά μ' αυτό δικαιώματα βάσει της συμφωνίας αποχώρησης.

Ο συνοδός έχει το δικαίωμα εισόδου στο κράτος θεραπείας και εξόδου απ' αυτό με ισχύον ταξιδιωτικό έγγραφο που προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 της συμφωνίας. Το κράτος θεραπείας μπορεί να απαιτεί από τον συνοδό να διαθέτει θεώρηση εισόδου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Όταν το κράτος θεραπείας απαιτεί από τους ασθενείς ή τους συνοδούς τους να διαθέτουν θεώρηση εισόδου, πρέπει να παρέχει στα εν λόγω πρόσωπα κάθε διευκόλυνση για την απόκτηση των απαραίτητων θεωρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 3 της συμφωνίας. Οι θεωρήσεις αυτές πρέπει να εκδίδονται ατελώς, το συντομότερο δυνατόν και βάσει ταχείας διαδικασίας.

Δεν μπορεί να απαιτείται θεώρηση εξόδου ή ισοδύναμη απαίτηση για τους ασθενείς ή τους συνοδούς τους.

Το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας δεν χορηγεί δικαιώματα διαμονής κατά την έννοια της οδηγίας 2004/38/ΕΚ στους ασθενείς και τους συνοδούς τους κατά τη διάρκεια της προσωρινής διαμονής τους στο κράτος θεραπείας. Τα πρόσωπα αυτά έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στην επικράτεια του κράτους μέλους της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου για όσο διάστημα απαιτείται για την αποτελεσματική παροχή της θεραπείας στον ασθενή. Δεν υπόκεινται στις διατάξεις των άρθρων 18 και 19 της συμφωνίας.

Εάν η θεραπεία πρέπει να παραταθεί για ιατρικούς λόγους, το φορητό έγγραφο S2 μπορεί να ανανεωθεί ή να παραταθεί για την αντίστοιχη περίοδο. Τυχόν απρόβλεπτες περιστάσεις που σχετίζονται με τη θεραπεία θα εξετάζονται κατά περίπτωση.

3.3.3. Άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο γ): Συνεχιζόμενη μη προγραμματισμένη θεραπεία

Σκοπός του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο γ) είναι να διασφαλιστεί ότι το δικαίωμα υποβολής σε μη προγραμματισμένη θεραπεία προστατεύεται για πρόσωπα σε προσωρινή διαμονή που υπερβαίνει τη μεταβατική περίοδο, μέσω της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (ΕΚΑΑ) ή πιστοποιητικού αντικατάστασης.

Ο όρος «προσωρινή διαμονή» πρέπει να νοείται με την έννοια της «διαμονής» του άρθρου 1 στοιχείο ια) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, δηλαδή ως προσωρινή διαμονή (κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 παράγραφος 2 τη συμφωνίας). Η μέγιστη διάρκεια της προσωρινής διαμονής δεν καθορίζεται από τον νόμο και εξαρτάται από τα πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης. Στην πράξη, μπορεί να αντιστοιχεί, για παράδειγμα, σε περίοδο διακοπών ή περίοδο σπουδών (εάν δεν συνοδεύεται από αλλαγή της συνήθους διαμονής). Η προσωρινή διαμονή που έχει εξαρχής προγραμματιστεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (για παράδειγμα για σπουδές) δεν θεωρείται ότι λήγει όταν ο ενδιαφερόμενος διαμένει, εντωμεταξύ, προσωρινά για σύντομο χρονικό διάστημα σε άλλο κράτος. Ως εκ τούτου, ο εν λόγω ενδιαφερόμενος εξακολουθεί να καλύπτεται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της συμφωνίας και αφού επιστρέψει ξανά στο κράτος προσωρινής διαμονής, για παράδειγμα στο κράτος στο οποίο σπουδάζει.

Η διάταξη αυτή αφορά μόνο τα πρόσωπα που δεν καλύπτονται από το άρθρο 30 της συμφωνίας. Εάν ένα πρόσωπο καλύπτεται από το άρθρο 30, τότε εφαρμόζονται όλοι οι κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν μη προγραμματισμένη θεραπεία, για τις διακοπές που βρίσκονται σε εξέλιξη κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, καθώς και για τις μελλοντικές διακοπές. Το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της συμφωνίας εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπως οι ακόλουθες:

1. πρόσωπο ισπανικής ιθαγένειας, που έχει τη συνήθη διαμονή του και εργάζεται στην Πολωνία, επισκέπτεται το Λονδίνο για χειμερινές διακοπές στα τέλη Δεκεμβρίου του 2020. Εάν το πρόσωπο αυτό πάθει ατύχημα:
 - α) θα πρέπει να μπορεί να χρησιμοποιεί την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας για ολόκληρη την περίοδο των διακοπών του, ακόμη και αν το ατύχημα συμβεί μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου·
 - β) θα πρέπει να είναι σε θέση να παρατείνει, βάσει της ιατρικής εκτίμησης, την προσωρινή διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο για να υποβληθεί στην απαραίτητη θεραπεία.
 - γ) Οποιοσδήποτε διαδικασίες απόδοσης δαπανών (είτε αιτήματα απόδοσης δαπανών από το Ηνωμένο Βασίλειο ή την Πολωνία είτε μεταξύ των οικείων χωρών) πραγματοποιούνται υπό τους ίδιους όρους που προβλέπονται στους κανονισμούς, ακόμη και μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, βάσει του άρθρου 35 της συμφωνίας.
2. Υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου που έχει τη συνήθη διαμονή του και εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, βρίσκεται σε εκδρομή στο Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες στα τέλη Δεκεμβρίου του 2020. Στις 30 Δεκεμβρίου 2020 βρίσκεται στο Λουξεμβούργο και επιθυμεί να μεταβεί στις Κάτω Χώρες στις 10 Ιανουαρίου 2021· το πρόσωπο αυτό:
 - α) καλύπτεται από την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας για όλο το διάστημα προσωρινής διαμονής του στο Λουξεμβούργο έως ότου εγκαταλείψει την εν λόγω χώρα για να μεταβεί στις Κάτω Χώρες στις 10 Ιανουαρίου·
 - β) δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει πλέον την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας κατά τη διάρκεια της προσωρινής διαμονής του στις Κάτω Χώρες, καθώς οποιαδήποτε μετακίνηση σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου (στην προκειμένη περίπτωση στις Κάτω Χώρες) θεωρείται μελλοντική μετακίνηση που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας.
3. Πρόσωπο κυπριακής ιθαγένειας παρακολουθεί σπουδές διάρκειας τριών ετών στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες ξεκινούν το φθινόπωρο του 2020. Διατηρεί τη συνήθη διαμονή του (κατά την έννοια των κανονισμών) στην Κύπρο για ολόκληρη την εν λόγω περίοδο (συντηρείται οικονομικά από τους γονείς του και επιστρέφει στο σπίτι του τα Σαββατοκύριακα και για διακοπές). Το πρόσωπο αυτό μπορεί να χρησιμοποιήσει την Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη διάρκεια των σπουδών του, ακόμη και αν επιστρέφει στην Κύπρο για διακοπές.

Όταν γίνεται παραπομπή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004, δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 3 της συμφωνίας, εφαρμόζονται αντιστοίχως οι συναφείς διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009.

3.3.4. Άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ): Εξαγωγή οικογενειακών παροχών

Η διάταξη αυτή καλύπτει το κενό που αφήνει το άρθρο 30 της συμφωνίας ως προς τις περιπτώσεις στις οποίες το πρόσωπο που θεμελιώνει δικαιώματα δεν βρίσκεται σε διασυνοριακή κατάσταση μεταξύ ενός κράτους μέλους της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, αλλά τα μέλη της οικογένειάς του βρίσκονται. Για παράδειγμα, εφαρμόζεται στην ακόλουθη περίπτωση:

1. Σε υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, ενώ ο/η σύζυγός του/της, που είναι οικονομικά ανεργός/-ή, έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ουγγαρία μαζί με τα τέκνα του ζευγαριού.
 - α) Ο/Η εν λόγω υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου δικαιούται οικογενειακές παροχές για τα τέκνα που έχουν συνήθη διαμονή στο εξωτερικό, για όσο διάστημα πληρούνται οι προϋποθέσεις του κανονισμού και της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά το οικείο δικαίωμα·
 - β) το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνεχίσει να εξάγει τις οικογενειακές παροχές ως εάν τα τέκνα είχαν τη συνήθη διαμονή τους στην επικράτεια του, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις των κανονισμών και της εθνικής νομοθεσίας του όσον αφορά το οικείο δικαίωμα·
 - γ) δεν είναι απαραίτητο οι οικογενειακές παροχές να καταβάλλονται πράγματι πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, εφόσον έχει θεμελιωθεί δικαίωμα σ' αυτές πριν από την εν λόγω ημερομηνία·

- δ) εάν το ζευγάρι αποκτήσει το πρώτο ή άλλο τέκνο του το 2025, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν θα έχει καμία υποχρέωση, βάσει της συμφωνίας, να εξάγει τις οικογενειακές παροχές που αφορούν το εν λόγω τέκνο. Επίσης, τα τέκνα που γίνονται μέλη της οικογένειας μόνο μετά την εν λόγω ημερομηνία (επειδή το πρόσωπο που θεμελιώνει το δικαίωμα παντρεύεται μετά την εν λόγω ημερομηνία σύντροφο με τέκνα τα οποία «προστίθενται» στην οικογένεια του καλυπτόμενου προσώπου) δεν θα καλύπτονται από τους κανόνες του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Η διάταξη αυτή δεν καλύπτει τις καταστάσεις του άρθρου 30 της συμφωνίας.

Ακολουθεί παράδειγμα κατάστασης που καλύπτεται από το άρθρο 30 της συμφωνίας:

2. πρόσωπο αυστριακής ιθαγένειας που εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και τα τέκνα του οποίου έχουν συνήθη διαμονή στην Αυστρία δικαιούται οικογενειακές παροχές από το Ηνωμένο Βασίλειο:
- α) οι κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης εφαρμόζονται πλήρως, βάσει του άρθρου 30 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας· και
- β) εάν το πρώτο ή άλλο τέκνο του γεννηθεί το 2025, θα δικαιούται οικογενειακές παροχές σύμφωνα με τους κανόνες συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένης της εξαγωγής οικογενειακών παροχών για τα εν λόγω μελλοντικά τέκνα.

Στις περιπτώσεις του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) σημεία i) και ii) της συμφωνίας, το δικαίωμα επί οικογενειακών παροχών πρέπει να νοείται ως αναφερόμενο σε:

- δικαίωμα επί της συνολικής παροχής που καταβάλλεται από το πρωτεύοντως αρμόδιο κράτος,
- δικαίωμα σε διαφορικό συμπλήρωμα που καταβάλλεται από το δευτερευόντως αρμόδιο κράτος, και
- ανασταλέν δικαίωμα σε παροχές, όταν η παροχή στο δευτερευόντως αρμόδιο κράτος είναι χαμηλότερη από την παροχή στο πρωτεύοντως αρμόδιο κράτος.

Η διάταξη αυτή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται ακόμη και σε περίπτωση μεταβολής μεταξύ πρωτεύουσας και δευτερεύουσας αρμοδιότητας.

Για παράδειγμα:

3. Υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου που εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, ενώ ο/η κροατικής ιθαγένειας σύζυγός του/της, που είναι οικονομικά ανενεργός/-ή, έχει τη συνήθη διαμονή του/της στην Κροατία μαζί με τα τέκνα του ζευγαριού [καθώς η κατάσταση αυτή δεν καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας, εφαρμόζεται το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) αυτής]:
- α) βάσει του άρθρου 68 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει την πρωτεύουσα αρμοδιότητα και θα συνεχίσει να καταβάλλει τις παροχές για τα τέκνα που έχουν συνήθη διαμονή στο εξωτερικό, για όσο διάστημα πληρούνται οι προϋποθέσεις του κανονισμού και της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου·
- β) εάν το 2024 ο/η κροατικής ιθαγένειας σύζυγος αρχίσει να εργάζεται στην Κροατία, βάσει του άρθρου 68 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, καθώς τα τέκνα έχουν συνήθη διαμονή στην Κροατία, η Κροατία είναι το πρωτεύοντως αρμόδιο κράτος, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο είναι δευτερευόντως αρμόδιο και θα αρχίσει να καταβάλλει μόνο διαφορικό συμπλήρωμα, εφόσον απαιτείται·
- γ) εάν ο/η σύζυγος καταστεί εκ νέου ανενεργός/-ή, η αρμοδιότητα μεταξύ της Κροατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου θα μεταβληθεί αντιστοίχως·
- δ) εάν ο/η σύζυγος και τα τέκνα επανενωθούν με τον/την υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει των διατάξεων που θα βρίσκονται σε ισχύ τη δεδομένη χρονική στιγμή, παύουν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της συμφωνίας· κάθε μελλοντική αλλαγή (η οικογένεια ή μόνο ο/η σύζυγος και τα τέκνα επιστρέφουν στην Κροατία) θα θεωρείται μελλοντική μετακίνηση και δεν θα διατηρούνται δικαιώματα βάσει της συμφωνίας.
4. Υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου που εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του/της στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, ενώ ο/η γερμανικής ιθαγένειας σύζυγός του/της εργάζεται στη Γερμανία και έχει τη συνήθη διαμονή του/της εκεί μαζί με τα τέκνα του ζευγαριού:
- α) βάσει του άρθρου 68 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, η Γερμανία έχει την πρωτεύουσα αρμοδιότητα και θα συνεχίσει να καταβάλλει τις παροχές για τα τέκνα που έχουν συνήθη διαμονή στην επικράτειά της, για όσο διάστημα πληρούνται οι προϋποθέσεις του κανονισμού και της γερμανικής νομοθεσίας· ας υποθέσουμε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν καταβάλλει στην πραγματικότητα κανένα διαφορικό συμπλήρωμα, διότι η γερμανική παροχή είναι υψηλότερη από αυτήν του Ηνωμένου Βασιλείου·

- β) το 2024 ο/η γερμανικής ιθαγένειας σύζυγος καθίσταται ανενεργός/-ή στη Γερμανία· βάσει του άρθρου 68 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, το Ηνωμένο Βασίλειο είναι πρωτευόντως αρμόδιο και θα αρχίσει να καταβάλλει πλήρως την παροχή.

Το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της συμφωνίας εφαρμόζεται επίσης στις συμπληρωματικές ή τις ειδικές παροχές για τα ορφανά σύμφωνα με το άρθρο 69 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Δεν έχει σημασία αν το δικαίωμα σε συμπληρωματικές ή ειδικές οικογενειακές παροχές για τα ορφανά υπήρχε ήδη κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου ή γεννήθηκε αργότερα, υπό την προϋπόθεση ότι, στην τελευταία αυτή περίπτωση, υπήρχε δικαίωμα σε «βασικές» οικογενειακές παροχές κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

3.3.5. Άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο ε): Παράγωγα δικαιώματα των μελών της οικογένειας

Το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο ε) προστατεύει επίσης τυχόν παράγωγα δικαιώματα των μελών της οικογένειας.

Ο όρος «μέλος της οικογένειας» νοείται όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο θ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004. Κατά κανόνα, καταλαμβάνει τον/τη σύζυγο και τα ανήλικα ή τα συντηρούμενα τέκνα που έχουν ενηλικιωθεί.

Η διάταξη αυτή προστατεύει τα δικαιώματα που υφίστανται κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, είτε αυτά ασκούνται είτε όχι.

Αφορά τις καταστάσεις του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ) σημεία i) και ii), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι εφαρμόζεται μόνο ως προς τα μέλη της οικογένειας για τα οποία καταβάλλονται οικογενειακές παροχές βάσει της διάταξης αυτής. Επομένως, είναι δυνατόν ο/η σύζυγος να προστατεύεται από το άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο ε), ακόμη και αν το ζευγάρι δεν έχει τέκνα και δεν καταβάλλονται οικογενειακές παροχές βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο δ).

Ο καθοριστικός παράγοντας είναι ότι η σχέση μεταξύ των μελών της οικογένειας υφίσταται κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Η διάταξη δεν καλύπτει μελλοντικούς συζύγους ή άλλα και μελλοντικά τέκνα, αλλά όλοι οι κανόνες των κανονισμών εφαρμόζονται για τους/τις συζύγους και τα τέκνα που υπάρχουν. Παραδείγματα περιπτώσεων που καλύπτονται:

1. Υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου· ο/η σλοβακικής ιθαγένειας σύζυγός του/της έχει συνήθη διαμονή στη Σλοβακική Δημοκρατία και είναι ανενεργός/-ή· ο/η σύζυγος έχει παράγωγα δικαιώματα ως μέλος της οικογένειας σε παροχές ασθένειας σε είδος βάσει των άρθρων 17 και 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004· το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνεχίσει να καταβάλλει τη σχετική δαπάνη.
 - το 2024 ο/η σύζυγος αρχίζει να εργάζεται στη Σλοβακία και δικαιούται παροχές ασθένειας βάσει της σλοβακικής νομοθεσίας, καθώς η Σλοβακία είναι το αρμόδιο κράτος σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004,
 - το 2025 ο/η σύζυγος καθίσταται ανενεργός/-ή, έχοντας συνήθη διαμονή στη Σλοβακική Δημοκρατία, οπότε το παράγωγο δικαίωμά του/της έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου ενεργοποιείται εκ νέου και προηγείται κάθε αυτοτελούς δικαιώματος που θα μπορούσε να έχει ο/η σύζυγος βάσει της διαμονής του/της στη Σλοβακική Δημοκρατία.
2. Πρόσωπο λιθουανικής ιθαγένειας εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στη Λιθουανία κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου· ο/η σύζυγός του/της, που είναι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου, έχει τη συνήθη διαμονή του/της και εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο· ο/η σύζυγος που είναι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου δικαιούται παροχές ασθένειας βάσει της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς το Ηνωμένο Βασίλειο είναι το αρμόδιο κράτος σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004·
 - το 2026 ο/η σύζυγος καθίσταται ανενεργός/-ή στο Ηνωμένο Βασίλειο· το παράγωγο δικαίωμα σε παροχές ασθένειας σε είδος από τη Λιθουανία προηγείται οποιουδήποτε αυτοτελούς δικαιώματος που βασίζεται στη διαμονή στο Ηνωμένο Βασίλειο.
3. Πρόσωπο εσθονικής ιθαγένειας εργάζεται και έχει τη συνήθη διαμονή του στη Φινλανδία κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου· ο/η σύζυγός του/της, που είναι υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου, έχει τη συνήθη διαμονή του/της, μαζί με τα τέκνα του ζευγαριού, και εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο·
 - ο/η σύζυγος θα έχει αυτοτελές δικαίωμα σε παροχές ασθένειας σε είδος στο Ηνωμένο Βασίλειο και τα τέκνα έχουν παράγωγα δικαιώματα στο Ηνωμένο Βασίλειο ως μέλη της οικογένειας, βάσει του άρθρου 32 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004,
 - το 2023 ο/η σύζυγος καθίσταται ανενεργός/-ή και τόσο ο/η ίδιος/-α όσο και τα τέκνα θα έχουν παράγωγα δικαιώματα στη Φινλανδία ως μέλη της οικογένειας,
 - το 2024 το ζευγάρι αποκτά τέκνο· το τέκνο αυτό δεν θα έχει παράγωγα δικαιώματα ως μέλος της οικογένειας βάσει της συμφωνίας.

3.3.6. Άρθρο 32 παράγραφος 2: Μεταβολές της αρμοδιότητας

Το πρώτο εδάφιο της λόγω παραγράφου διασφαλίζει ότι τα πρόσωπα που υπάγονταν στη νομοθεσία ενός κράτους μέλους της ΕΕ ή του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και που, βάσει των κανόνων του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας, αρχίζουν να λαμβάνουν παροχή κοινωνικής ασφάλισης πριν από ή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου θα εξακολουθήσουν να υπάγονται στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τις παροχές ασθένειας. Αυτό σημαίνει ότι, ως αποτέλεσμα της λήξης παροχής δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο α), πριν από ή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, η αρμοδιότητα ως προς την ασθένεια μπορεί να μεταβληθεί, αλλά οι σχετικοί κανόνες για τις παροχές ασθένειας θα εφαρμόζονται από το νέο αρμόδιο κράτος μέλος αντιστοίχως στα οικεία πρόσωπα.

Με βάση παρόμοια λογική, το δεύτερο εδάφιο αυτής της παραγράφου διασφαλίζει ότι οι κανόνες που αφορούν τις οικογενειακές παροχές βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται, όταν συντρέχει περίπτωση, σε πρόσωπα που βρίσκονται σε μια από τις ως άνω καταστάσεις.

Ακολουθεί παράδειγμα κατάστασης που καλύπτεται από το άρθρο 32 παράγραφος 2 της συμφωνίας:

— Ανεργό πρόσωπο δανικής ιθαγένειας που διαμένει στη Δανία αρχίζει να λαμβάνει σύνταξη από το Ηνωμένο Βασίλειο όπου εργαζόταν προηγουμένως. Το Ηνωμένο Βασίλειο καθίσταται αρμόδιο για τις παροχές ασθένειας του εν λόγω προσώπου. Εάν το πρόσωπο αυτό δικαιούται οικογενειακές παροχές, θα ισχύουν οι προϋποθέσεις της νομοθεσίας του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τις οικογενειακές παροχές για τα μέλη της οικογένειάς του που διαμένουν μαζί του στη Δανία.

Βλέπε επίσης περαιτέρω επεξηγήσεις γι' αυτό το άρθρο στο τμήμα 3.3.1 ανωτέρω, καθώς η διάταξη λειτουργεί σε συνδυασμό με το άρθρο 32 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

3.4. Άρθρο 33: Υπήκοοι Ισλανδίας, Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν, Βασιλείου της Νορβηγίας και Ελβετικής Συνομοσπονδίας

Σύμφωνα με το άρθρο 33, το δεύτερο μέρος τίτλος III της συμφωνίας εφαρμόζεται όχι μόνο στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου και τους πολίτες της Ένωσης, αλλά και στους υπηκόους της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας και της Ελβετίας, υπό τις ακόλουθες δύο σωρευτικές προϋποθέσεις:

- η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία πρέπει να έχουν συνάψει και να εφαρμόζουν αντίστοιχες συμφωνίες με το Ηνωμένο Βασίλειο οι οποίες να εφαρμόζονται στους πολίτες της Ένωσης, και
- η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία πρέπει να έχουν συνάψει και να εφαρμόζουν αντίστοιχες συμφωνίες με την Ένωση οι οποίες να εφαρμόζονται στους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου.

Όταν οι εν λόγω συμφωνίες αρχίσουν να ισχύουν, η μεικτή επιτροπή εξουσιοδοτείται να λάβει απόφαση με την οποία θα ορίζεται η ημερομηνία από την οποία εφαρμόζεται αυτό το άρθρο.

Σκοπός της διάταξης αυτής είναι η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας και της Ελβετίας όπως προβλέπεται στον τίτλο III του δεύτερου μέρους της συμφωνίας, ως εάν τα πρόσωπα αυτά ήταν πολίτες κρατών μελών της ΕΕ, σε τριγωνικές καταστάσεις (για παράδειγμα, μεταξύ κράτους μέλους της ΕΕ, του Ηνωμένου Βασιλείου και, κατά περίπτωση, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας). Στο ίδιο πνεύμα, θα πρέπει να προστατεύονται τα δικαιώματα των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου και των πολιτών της Ένωσης σε παρόμοιες τριγωνικές καταστάσεις.

Η λύση στην τριγωνική κατάσταση είναι ιδιαίτερα σημαντική για την εφαρμογή της αρχής του συνυπολογισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 στοιχείο α) της συμφωνίας.

Για παράδειγμα, πρόσωπο νορβηγικής ιθαγένειας που:

- εργάστηκε στη Νορβηγία κατά την περίοδο 2005-2007,
- εργάστηκε στη Γαλλία κατά την περίοδο 2007-2018,
- εργάστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την περίοδο 2018-2020,
- το 2021 αιτείται παροχές βάσει των προηγούμενων περιόδων ασφάλισής του,

καλύπτεται από το άρθρο 33 της συμφωνίας (εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου) και, ως εκ τούτου, θα εξομοιώνεται με πολίτη της Ένωσης ή με υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 της συμφωνίας.

Για παράδειγμα, πρόσωπο ισλανδικής ιθαγένειας που:

- έχει εργαστεί στο Ηνωμένο Βασίλειο το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του·
- έχει εργαστεί για σύντομη περίοδο στη Γαλλία·

- επιστρέφει στην Ισλανδία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου όταν πλησιάζει την ηλικία συνταξιοδότησης και παραμένει ανενεργό· και
- όταν συμπληρώσει την ηλικία συνταξιοδότησης (πριν από ή μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου) υποβάλλει αίτηση για παροχές γήρατος,

το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνυπολογίσει τις προηγούμενες περιόδους και θα του χορηγήσει σύνταξη του Ηνωμένου Βασιλείου. Το οικείο πρόσωπο έχει δικαίωμα να εισπράττει τη σύνταξη που θα έχει λάβει από το Ηνωμένο Βασίλειο χωρίς μείωση [κατ' εφαρμογή των οικείων διατάξεων που αντιστοιχούν στη λογική του άρθρου 7 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004] στην Ισλανδία ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή του ΕΟΧ στο οποίο τυχόν έχει τη συνήθη διαμονή του.

3.5. Άρθρο 34 – Διοικητική συνεργασία

Με σκοπό να διασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή της συμφωνίας, το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί να συμμετέχει ως παρατηρητής στις συνεδριάσεις της διοικητικής επιτροπής για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και στις συνεδριάσεις των φορέων υπάγονται σ' αυτήν και αναφέρονται στα άρθρα 73 και 74 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, δηλαδή της τεχνικής επιτροπής για την επεξεργασία δεδομένων και της επιτροπής λογαριασμών.

Όταν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης που εμπίπτουν στο δεύτερο μέρος τίτλος III της συμφωνίας θα αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο, ο πρόεδρος της διοικητικής επιτροπής, της τεχνικής επιτροπής ή της επιτροπής λογαριασμών, αντίστοιχα, θα καλεί το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο θα συμμετέχει με συμβουλευτική ιδιότητα.

Το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξακολουθήσει να συμμετέχει στο σύστημα ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών για την κοινωνική ασφάλιση με σκοπό την επεξεργασία των υποθέσεων που καλύπτονται από τη συμφωνία και θα καλύπτει τις σχετικές δαπάνες.

Τόσο τα κράτη μέλη της ΕΕ όσο και το Ηνωμένο Βασίλειο δεσμεύονται να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο στο πλαίσιο της εφαρμογής της συμφωνίας. Ως εκ τούτου, τα φορητά έγγραφα που έχουν εκδοθεί πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου δεν καθίστανται αυτομάτως άκυρα.

Η βασική αρχή είναι ότι τα έγγραφα αυτά έχουν απλώς δηλωτικό χαρακτήρα. Δεν γεννούν, αφ' εαυτού τους, δικαιώματα για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Τα δικαιώματα γεννώνται από τη συμφωνία.

Θα πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ των ακόλουθων:

1. Έγγραφα που αφορούν περιπτώσεις οι οποίες καλύπτονται από τους κανόνες συντονισμού που αναφέρονται στη συμφωνία (για παράδειγμα, φορητό έγγραφο A1 που λήγει το 2021 για πρόσωπο που εργάζεται ταυτόχρονα στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γαλλία, φορητό έγγραφο S1 για συνταξιούχο υπήκοο του Ηνωμένου Βασιλείου που έχει συνήθη διαμονή στην Ισπανία)
 - Αυτά τα φορητά έγγραφα αντικατοπτρίζουν δικαιώματα που εξακολουθούν να υφίστανται, αλλά με διαφορετική νομική βάση.
 - Για να αποφευχθεί ο αδικαιολόγητος διοικητικός φόρτος, τα έγγραφα παραμένουν σε ισχύ για ολόκληρη τη διάρκεια ισχύος τους (εφόσον δεν ανακληθούν)· θα εκδίδονται νέα φορητά έγγραφα βάσει της συμφωνίας όταν θα λήγουν τα προηγούμενα, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις για την έκδοσή τους.
2. Έγγραφα που εκδίδονται πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου τα οποία αφορούν περιπτώσεις που δεν καλύπτονται πλέον από τη συμφωνία (για παράδειγμα, Ευρωπαϊκή Κάρτα Ασφάλισης Ασθένειας για πρόσωπα που βρίσκονται σε αμιγώς εσωτερική κατάσταση κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, φορητό έγγραφο A1 για αποσπασμένους εργαζομένους που παρέχουν υπηρεσίες)
 - Τα έγγραφα αυτά αφορούν δικαιώματα που δεν υφίστανται πλέον· δεν μπορούν να παραγάγουν έννομα αποτελέσματα μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, ακόμη και αν δεν ανακληθούν από τον φορέα έκδοσης.

Τυχόν αμφιβολίες ως προς την ισχύ εγγράφου θα διευκρινίζονται μέσω των διαδικασιών της απόφασης της διοικητικής επιτροπής για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης αριθ. A1, της 12ης Ιουνίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση διαδικασίας διαλόγου και συνδιαλλαγής όσον αφορά την εγκυρότητα εγγράφων, τον προσδιορισμό της εφαρμοστέας νομοθεσίας και την καταβολή παροχών δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

3.6. Άρθρο 35: Απόδοση, ανάκτηση και συμψηφισμός δαπανών

Σκοπός της διάταξης αυτής είναι να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009 σχετικά με την απόδοση, την ανάκτηση και τον συμψηφισμό των δαπανών θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται, ακόμη και αν οι πλήρεις κανόνες συντονισμού δεν θα εφαρμόζονται πλέον για συγκεκριμένο πρόσωπο.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται για γεγονότα τα οποία αφορούν πρόσωπα που δεν καλύπτονται από το άρθρο 30 της συμφωνίας και τα οποία επήλθαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Καλύπτει επίσης γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου αλλά τα οποία αφορούν πρόσωπα που καλύπτονταν από το άρθρο 30 ή το άρθρο 32 της συμφωνίας τη στιγμή που επήλθε το γεγονός.

Ιδίως, εφαρμόζεται σε τρεις κατηγορίες γεγονότων:

- α) Γεγονότα που επήλθαν πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα τα οποία δεν καλύπτονταν από το άρθρο 30 της συμφωνίας. Για παράδειγμα:
 1. Πρόσωπο πολωνικής ιθαγένειας, που δεν υπαγόταν ποτέ στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, πηγαίνει διακοπές τον Νοέμβριο του 2019. Λαμβάνει παροχές ασθένειας σε είδος στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας και επιστρέφει στο σπίτι του πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου:
 - α) μπορεί να ζητήσει απόδοση δαπανών (αν συντρέχει τέτοια περίπτωση) για τις παροχές ασθένειας σε είδος στην Πολωνία ακόμη και μετά την εν λόγω ημερομηνία·
 - β) εάν η απόδοση δαπανών ζητηθεί στο Ηνωμένο Βασίλειο αλλά η διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, η διεκπεραίωση της απόδοσης θα συνεχιστεί βάσει των σχετικών κανόνων συντονισμού.
- β) Γεγονότα που επήλθαν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα τα οποία καλύπτονταν από το άρθρο 32 της συμφωνίας τη στιγμή που επήλθε το γεγονός. Για παράδειγμα:
 2. Υπήκοος του Ηνωμένου Βασιλείου εργαζόταν στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Σουηδία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και υπαγόταν στη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου. Διακόπτει κάθε δραστηριότητα στη Σουηδία πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30 της συμφωνίας, αλλά μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου διαπιστώνεται ότι, στην πραγματικότητα, θα έπρεπε να είχε υπαχθεί στη σουηδική νομοθεσία. Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 σχετικά με τη διαδικασία συνδιαλλαγής στο πλαίσιο της διοικητικής επιτροπής (σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με την αρμοδιότητα) ως προς την απόδοση, την ανάκτηση και τον συμψηφισμό των δαπανών εφαρμόζονται ακόμη και μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.
 3. Πρόσωπο πολωνικής ιθαγένειας, που έχει συνήθη διαμονή στην Πολωνία ενώ έχει συμπληρώσει προηγούμενες περιόδους στο Ηνωμένο Βασίλειο, συνταξιοδοτείται μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου. Καθώς το Ηνωμένο Βασίλειο καθίσταται αρμόδιο για τις παροχές ασθένειας βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 2 της συμφωνίας, θα εφαρμοστούν αντιστοίχως οι διαδικασίες απόδοσης δαπανών μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και της Πολωνίας.
 4. Πρόσωπο γαλλικής ιθαγένειας έχει συνήθη διαμονή στη Γαλλία και εργάζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο ως μεθοριακός εργαζόμενος. Πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καθίσταται άνεργο και αρχίζει να λαμβάνει παροχές ανεργίας από τη Γαλλία. Οι αντίστοιχες διαδικασίες απόδοσης δαπανών για τις παροχές ανεργίας θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται μεταξύ της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, ακόμη και μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.
 5. Το ίδιο ισχύει για τα πρόσωπα που χρησιμοποιούν το φορητό έγγραφο S2 και ξεκινούν προγραμματισμένη θεραπεία πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου η οποία τελειώνει μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, βάσει του άρθρου 32 παράγραφος 1 στοιχείο β) της συμφωνίας, ως προς την εν λόγω θεραπεία.
- γ) Γεγονότα που επήλθαν μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και αφορούν πρόσωπα τα οποία καλύπτονταν από το άρθρο 30 της συμφωνίας τη στιγμή που επήλθε το γεγονός. Για παράδειγμα:
 6. Πρόσωπο βελγικής ιθαγένειας που έχει τη συνήθη διαμονή του στο Ηνωμένο Βασίλειο και εργάζεται στο Βέλγιο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου καλύπτεται από το άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Μετά την πάροδο 5 ετών, μεταφέρει τη διαμονή του στο Βέλγιο. Επομένως, δεν καλύπτεται πλέον από το άρθρο 30 της συμφωνίας, ενώ δεν καλύπτεται ούτε από το άρθρο 32 της συμφωνίας, δεδομένου ότι δεν έχει συμπληρώσει προηγούμενες περιόδους στο Ηνωμένο Βασίλειο:
 - α. το Βέλγιο θα συνεχίσει να αποδίδει στο Ηνωμένο Βασίλειο όλες τις δαπάνες που σχετίζονται με παροχές ασθένειας σε είδος κατά τη διάρκεια της περιόδου διαμονής σ' αυτό·
 - β. το Ηνωμένο Βασίλειο θα συνεχίσει να εφαρμόζει τη διαδικασία ανάκτησης για τα ποσά που οφείλει το οικείο πρόσωπο στο Βέλγιο.

Ενώ στις περισσότερες περιπτώσεις τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα ενδέχεται να έχουν συμπληρώσει προηγούμενες περιόδους και να καλύπτονται από το άρθρο 32 της συμφωνίας, αυτό δεν είναι απαραίτητο για την εφαρμογή αυτής της διάταξης.

Η διάταξη αφορά «γεγονότα» που συνέβησαν σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο. Πρόκειται για ευρύ όρο που καλύπτει, για παράδειγμα, τις παρασχεθείσες παροχές σε είδος, τις καταβληθείσες παροχές σε χρήμα, τις καταβληθείσες εισφορές, αλλά και τις εισφορές που οφείλονταν ακριβώς πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου ή τη λήξη της εφαρμογής των κανονισμών στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 30 και 32 της συμφωνίας.

Βάσει της εν λόγω διάταξης, θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται όλες οι διαδικασίες που σχετίζονται με την επιτροπή λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένης της απόδοσης βάσει κατ' αποκοπή ποσών.

3.7. Άρθρο 36 – Εξέλιξη του δικαίου και προσαρμογές των ενωσιακών πράξεων

Η συμφωνία διασφαλίζει την εφαρμογή των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009 όπως αυτοί θα έχουν τυχόν τροποποιηθεί ή αντικατασταθεί από κανονισμούς που θα έχουν εκδοθεί μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και θα παρατίθενται στο παράρτημα Ι της συμφωνίας.

Το άρθρο 36 της συμφωνίας προβλέπει μηχανισμό επικαιροποίησης ως προς τις τροποποιήσεις των εν λόγω κανονισμών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

Κατά κανόνα, η επικαιροποίηση διενεργείται αυτόματα από τη μεικτή επιτροπή. Περιορισμένες εξαιρέσεις προβλέπονται στο άρθρο 36 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως γ) της συμφωνίας. Οι εξαιρέσεις αυτές αφορούν τις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. προσθήκη ή κατάργηση κλάδου κοινωνικής ασφάλισης του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004·
2. μετατροπή παροχής σε χρήμα σε μη εξαγώγιμη ενώ η παροχή αυτή ήταν εξαγώγιμη βάσει του εν λόγω κανονισμού, και το αντίστροφο· για παράδειγμα:
 - τροποποίηση του εν λόγω κανονισμού ώστε οι ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα να καταστούν εξαγώγιμες,
 - τροποποίηση του εν λόγω κανονισμού ώστε οι οικογενειακές παροχές να μην είναι πλέον εξαγώγιμες,
3. μετατροπή παροχής σε χρήμα σε εξαγώγιμη για απεριόριστο χρονικό διάστημα ενώ η παροχή αυτή ήταν εξαγώγιμη μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα, και το αντίστροφο. Για παράδειγμα, απόφαση με την οποία οι παροχές ανεργίας καθίστανται εξαγώγιμες για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Όταν τέτοιες τροποποιήσεις αποφασίζονται σε ενωσιακό επίπεδο, η μεικτή επιτροπή θα αξιολογεί τις τροποποιήσεις και το εύρος των αλλαγών. Τόσο το Ηνωμένο Βασίλειο όσο και τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν δεσμευθεί εμφαντικά να διασφαλίσουν τη συνέχιση της καλής λειτουργίας των κανόνων συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης για τα πρόσωπα που καλύπτονται από τη συμφωνία.

Σ' αυτό το πλαίσιο, η μεικτή επιτροπή θα εξετάζει, καλή την πίστη, την αναγκαιότητα διασφάλισης αποτελεσματικής κάλυψης για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ιδίως όταν οι αλλαγές ως προς τη δυνατότητα εξαγωγής μιας παροχής καθορίζονται από αλλαγή ως προς τον προσδιορισμό του αρμόδιου κράτους, είτε πρόκειται για κράτος μέλος της ΕΕ είτε για το Ηνωμένο Βασίλειο.

4. ΤΙΤΛΟΣ V – ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

4.1. Άρθρο 37 – Δημοσιότητα

Η διάταξη αυτή βασίζεται στο άρθρο 34 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ.

Επιβάλλει υποχρέωση στα κράτη μέλη της ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο. Δεν επιβάλλει υποχρέωση σε άλλους, όπως στους εργοδότες, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή τη μεικτή επιτροπή.

4.2. Άρθρο 38 – Ευνοϊκότερες διατάξεις

4.2.1. Αποτελέσματα της εφαρμογής ευνοϊκότερης μεταχείρισης

Εναπόκειται σε κάθε κράτος να αποφασίσει αν θα θεσπίσει εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που θα είναι ευνοϊκότερες για τους ωφελούμενους της συμφωνίας σε σχέση μ' αυτές τις συμφωνίες.

4.2.2. Ευνοϊκότερη μεταχείριση και συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης

Το άρθρο 38 παράγραφος 1 προβλέπει ότι το δεύτερο μέρος της συμφωνίας δεν θίγει τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που θα ήταν ευνοϊκότερες για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τον τίτλο ΙΙΙ σχετικά με τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, εκτός απ' ό,τι επιτρέπεται στο πλαίσιο των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και (ΕΚ) αριθ. 987/2009, δεδομένου του ειδικού χαρακτήρα των εν λόγω κανόνων, βάσει των οποίων τα πρόσωπα υπάγονται στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης ενός μόνο κράτους μέλους της ΕΕ, προκειμένου να αποφεύγονται οι περιπλοκές που θα μπορούσαν να προκύψουν από την αλληλεπικάλυψη εφαρμοστέων διατάξεων.

Το άρθρο 38 παράγραφος 2 αναγνωρίζει ότι οι διατάξεις του δεύτερου μέρους της συμφωνίας σχετικά με την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας (άρθρο 12) και το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση (άρθρο 23 παράγραφος 1) ισχύουν με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων της Κοινής Ταξιδιωτικής Περιοχής μεταξύ της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου (που αναφέρονται στο άρθρο 3 του πρωτοκόλλου της συμφωνίας για τις Ιρλανδία/Βόρεια Ιρλανδία) όσον αφορά ευνοϊκότερη μεταχείριση που ενδέχεται να προκύπτει από τις εν λόγω ρυθμίσεις για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

4.3. Άρθρο 39 – Διά βίου προστασία

4.3.1. Διά βίου προστασία και αλληλεπίδρασή της με τους διάφορους τίτλους

Το άρθρο 39 προβλέπει σημαντική διασφάλιση που συνίσταται στο ότι τα δικαιώματα που απορρέουν από τη συμφωνία δεν έχουν ημερομηνία λήξης.

Οι ωφελούμενοι του νέου καθεστώτος διαμονής σύμφωνα με το δεύτερο μέρος τίτλος II της συμφωνίας θα διατηρήσουν το καθεστώς διαμονής τους –και όλα τα συναφή δικαιώματα– για όσο διάστημα πληρούν τις προϋποθέσεις στις οποίες ο τίτλος II υπάγει το δικαίωμα διαμονής (στον βαθμό που το υπάγει σε προϋποθέσεις).

Οι ωφελούμενοι του δεύτερου μέρους τίτλος III της συμφωνίας θα διατηρήσουν τα δικαιώματά τους για όσο διάστημα πληρούν τις προϋποθέσεις του τίτλου III.

Το άρθρο 39 διευκρινίζει ότι τα δικαιώματα που απορρέουν από διαφορετικούς τίτλους μπορεί να είναι αυτοτελή — για παράδειγμα, τα δικαιώματα του τίτλου III δεν χάνονται κατ' ανάγκη όταν χάνεται το καθεστώς διαμονής βάσει του τίτλου II.

Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι ορισμένες διατάξεις του δεύτερου μέρους της συμφωνίας δεν απαιτούν οι ωφελούμενοι των εν λόγω διατάξεων να εξακολουθήσουν να πληρούν οποιεσδήποτε προϋποθέσεις — για παράδειγμα, απόφαση αναγνώρισης που έχει εκδοθεί βάσει του δεύτερου μέρους τίτλος II κεφάλαιο 3 της συμφωνίας πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου εξακολουθεί να ισχύει.

4.4. Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Οι ενοποιημένες εκδόσεις των νομοθετικών πράξεων του δικαίου της Ένωσης μπορούν να μεταφορτωθούν από τον ιστότοπο EUR-LEX της Επιτροπής.

Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0013:0045:EL:PDF>

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EL>

Οδηγία 2004/38/EK:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1523871765223&uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 492/2011:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1523864845084&uri=CELEX:02011R0492-20160512>

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1579691198448&uri=CELEX:02004R0883-20190731>

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 987/2009:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1579691236860&uri=CELEX:02009R0987-20180101>

Επιλεγμένες ανακοινώσεις της Επιτροπής

Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων - πλήρης αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων και των δυνατοτήτων [COM(2002) 694 τελικό]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1525420348454&uri=CELEX:52002DC0694>

Κατευθυντήριες γραμμές για την καλύτερη ενσωμάτωση και εφαρμογή της οδηγίας 2004/38/EK σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών [COM (2009) 313 τελικό]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1525421270630&uri=CELEX:52009DC0313>

Επιβεβαίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων: δικαιώματα και σημαντικές εξελίξεις [COM (2010) 373 τελικό]

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1525420568284&uri=CELEX:52010DC0373>

Ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της ΕΕ και των οικογενειών τους: Πέντε δράσεις καίριας σημασίας [COM (2013) 837 final]

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1525420823976&uri=CELEX:52013DC0837>